FEB 7 1913
The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVNINKŲ

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis &
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 6. Brooklyn, N. Y. 5 d. Vasario (February 1913 m. Metai XXVIII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

PASIRODYKIM SAU IR AMERIKAI.

Tuom tarpu, kada vienoje iš mūsų didžiausių kolonijų Atlantiko pakraštyje — būtent Brooklyne — siaučia milžiniškas darbininkų streikas, išrodytų lyg kaipir nevietoje kalbėti apie tą, apie ką męs žemiau norime keletą žodžių pasakyti. Daugumas žmonių yra be darbo ir dar nėra žinios, kada šita didelė kova pasibaigs. Reiktų rodos nuo pradžios iki galo laikraščius pašvęsti raštams apie streikus. Tačiaus tas nedaug ką prigelbėtų pačiam streikui, o męs per tą laiką apleistume labai svarbjus kitus mūsų gyvenimo reikalus. Duodame vietos, kiek tik galima, kiekvienam karščiam mūsų tautos klausimui. Todel einame prie užbriežto reikalo.

Šitam straipsneliui davė mintį Skandinavų Dailės Paroda Amerikoje. Kaip jau žinoma, Amerikoje skandinavų tėra labai nedidelis žiupsnelis. Prie jų prisiskaito ateiviai iš Danijos, Švedijos ir Norvegijos, — net iš trijų atskirų, nors gen tiškų, viešpatysčių. Jeigu net ir iš visų tų šalių čia atkeliavusius žmones suimtume krūvon, tai visgi jų būtų mažiau, negu Amerikoje esančių lietuvių. Tačiaus ir toje mažoje skandinavų saujelėje męs čionai randame kelis syk augštesnį kultūrišką pakilimą, negu tarp mūsų. Mums tik iš gėdos reikia parausti žinant, kad čionai švedai, danai ir norvegai turi savo daug geresnių daugybę illustruotų savaitinių laikraščių ir net dienraščius! Kur mūsų bent vienas dienraštis?!.. O juk skandinavai tose pačiose sąlygose čionai gyvena, kaip ir męs: dirba fabrikuose, būna intraukti į streikus, pasigauna ir juos į nagus bedarbės ir tie patįs visiems ateiviams žinomi vargai. Bet skandinavai moka gyventi ir nori gyventi. Todel jiems ir sekasi kilti augštyn.

Pripažinta yra visame civilizuotame svietę, jogei ta tauta sparčiai kįla apšvietime ir tobulinasi žmoniškume, kuri užvis labjausiai glamonėja, gerbja ir puoselėja savo dailę. Šitą teisybę senai jau suprato skandinavai amerikiečiai ir anais karštaisiais skandinavų emigracijos metais sutvėrė čionai „Amerikos Skandinavų Draugiją" — American-Scandinavian Society". (Šita jų draugija yra panaši į mūsų tarp dviejų draugijų: S. L. A. ir T. M. D., — gal su tuo išėmimu, kad ji plačiai rūpinasi savo daile ir kultūriniais reikalais). Vėliaus Am. S. D-ja susiliejo su „Amerikos Skandinavų Inkure" (American-Skandinavian foundation), kurią inkūrė nabašninkas Niels Paulson, karštas Skandinavijos tėvynainis, gyvenusis Brooklyne, N. Y. Savo sąnarių skaitliumi šita skandinavų organizacija gal mažesnė yra už mūsiškę T. M. D. Bet savo kultūriniais darbais nesulyginamai yra pralenkusi net ir visas krūvon sudėtas mūsų organizacijas.

Vienas iš amerikiečių skandinavų žingsnis privertė net išdidžią amerikonų publiką ir spaudą prabilti. Buvo tai „keliaujanti" skandinavų dailės paroda. Minėtosios skandinavų draugijos surinko savo „senuose kraštuose" šimtą penkiasdešimtis paveikslų (kurie buvo nuteplioti didžiausių teploriių Danijoje, Švedijoje ir Norvegijoje) ir atgabeno Amerikon, parodyti yankiams savo indomios kultūros darbus. Čia buvo paveikslai danų teplinėtojo Jens Ferdinand Willumsen, norvego Edwardo Munch, švedo Karlo Larsson — kaipo pirmaeilių Skandinavijos artistų. Yra po vieną-kitą paveikslą ir iš kitų šiaurės dailininkų. Šita skandinavų dailės paroda su didžiausiu pasisekimu nesenai buvo išstatyta New Yorke, paskiau persikėlė kelionėn į Buffalo, Toledo, Chicago ir Bostoną. Visur amerikonai su pasigėrėjimu parodą lanko ir negali atsistebėti skandinavų dailės originališkumu. Kritikai rašo kuogeriausias replikas, o vienas iš prakilniųjų amerikonų (Mr. Brinton) net parašė čielą knygą („Exhibition of Contemporary Scandinavian Art") apie New Yorke buvusią skandinavų parodą, nuo 10 iki 25 gruodžio. Mažos skandinavų tautelės atkreipė į save amerikonų akį, o Mr. Reuterdahl žurnale „The Craftsman" sako: „Ir nuo šitos parodos Amerika gauna labai didelę lekciją nuo Šiaurės tautų"...

Ir vienok, kada pasižiūri į skandinavų paveikslus, bei palygini juos su lietuvių tepliotojų paveikslais, randi kad lietuvių dailė yra ne mažiau originališka už skandinavų. Ypač mūsų neužmirštinasis velionis Čiurlionis drąsiai gali stoti eilėn su danu Willumsenu, o Rimša, Žmuidzinavičius, Varnas ir kiti gali dapildyti Lietuvos originališkų tvarinių galeriją ir lygiai — o gal ir labjau — užinteresuotų civilizuotąjį pasaulį. Bėda tiktai su mumis, kad męs turime vergijos ir politiškos nelaisvės nuliežtą dvasią, kuri niekuomet neišdrįsta savo darbu pasauliui pasirodyti!...

Juk turime čielą eilę dailininkų, kurie Vilniuje, pasislėpę nuo svieto, rengia kasmetines parodas. Na, o provincijų žmonės jų darbus pamato jei bent kokiame nutrauktame paveikslėlyje, „Šaltinyje", arba kalendorėlyje ar kaip nors į kaimą užklydusioje atvirutėje su vieno ar kito mūsų didžiųjų paveikslų kopijėle. Net po Lietuvą niekas nepasistengia mūsų dailės keliaujančių parodų surengti; mūsų dailininkų liaudis nepažįsta, turėdami savo namuose dailės genijus.

Ką jau besakyti apie pusę milliono lietuvių, gyvenančių Amerikoje, — jie net vardų savo dailininkų nežino, netik jų darbų nemato. O jau ką besakyti apie svetimtaučius: šitaip mums apie save nesirūpinant, mūsų prakilniųjų darbų svetimieji nepamatys nei per tūkstančius metų.

Laikas būtų Vilniaus Dailės Draugijai susinešti su mūsų Dailės Draugija Shenandoryje ir kitomis draugijomis (kaip va: T. M. D., S. L. A., „Aušra" ir kt.) ir pargabenti Amerikon rinkinį mūsų dailininkų paveikslų, kuriuos reiktų parodyti didžiausiuose miestuose amerikonams. Tuomi męs ir savo vientaučius supažindintume su mūsų žvaigždžių darbais ir mūsų dailininkams praskintume tarpe svetimtaučių kelią, kad galėtų sau duoną užsidirbti.

Peržvalga.

// **„Birutė"** N3 įžangiamajame straipsnyje štai ką rašo: „Dabar viską sutvarkę ir naujų nuolatinių bendradarbių įgiję, vėl žadame naujų pagerinimų įvesti — tokių, kad „Birutė" būtų ne tik indomus ir įvairus, bet ir tikrai naudingas laikraštis kiekvienam, kam rūpi savo brolių reikalai ir žmonių gerovė. Tuo tikslu nuo šio numerio kiek galėdami ir vaduosimės".

Amerikoje gyvenantiems lietuviams, mylintiems savo tėvynę— Lietuvą, būtinai reikėtų palaikyti tą vienintėlį žadintoją Mažosios Lietuvos, t. y. „Birutę". Juk mums bus maloniau, jeigu ir Mažosios Lietuvos lietuviai atbus iš miego ir vėl pamylės Lietuvą ir savo kalbą. Geistina, kad Amerikos lietuviai dabar užsisakytų pas važinėjantį po Suv. V. lietuviškas kolonijas „Birutės" atstovą J. A. Chmieliauską „Birutę"; atsisakinėti, kad ir Amerikoje yra lietuviškų laikraščių arba, kad „Birutėje" mažai jie randa sau naudos, šiame atvėjyje nepriderėtų. Čia turime atminti, kad užsisakydami „Birutę", męs palaikysime ją ir tuom prisidėsime prie pakėlimo ir sudrūtinimo lietuviškos dvasios Mažojoj Lietuvoj. Mūsų priedermė yra rūpintįes ne tik apie save, bet ir apie visą lietuvių visuomenę ir apie savo tėvynę, kurios dalimi yra Mažoji Lietuva.

Užsisakant „Birutę", męs neapsime biednesiais, bet męs tuom parodysime, kad esame ir norime būti lietuviais; parodysime, kad męs trokštame sugrąžinti ištautėjusius ir persekiojamus Prūsijos valdžia lietuvius į skaičių tikrų lietuvių, mylinčių savo kraštą Lietuvą ir savo tautą.

*

// **„Kovos"** N5 straipsnyje „Delei draugų įsikarščiavimo link Bagočiaus" galima patėmyti kelius gan indomius išsireiškimus, kurie, jei giliau apsvarstyti visą dalykų stovį ieškant tikros teisybės, stačiai gali pasirodyti keistais ir net neišlaikančiais papraščiausios kritikos. Štai kaip vienas jųjų skamba: „jis (Bagočius) taipgi nepadarė jokio blogumo Susivienijimui L. A., apskųsdamas F. Živatkauską, kaipo nelegališkos organizacijos, SLA. prezidentą..."

Jei męs tik sau perstatysime, kokią rolę organizacijoje loša prezidentas, iš tarpo kokių narių jis yra renkamas ir kaip atsiliepia užsipuolimai ant jo ant visos organizacijos, tai tuštumas ir nelogiškumas tos frazės visiems bus aiškus.

Toliau tame pačiame straipsnyje yra išreiškimas, kuris visai netinka laikraščio skiltims, jei tas laikraštis pretenduoja ant švarumo; duokim, vienoj vietoj skaitom: „tautiečiai siuste siuto ant Bagočiaus"; yra ir daugiau neatsakančių vietai frazių.

Galop straipsnyje „Žvilgis į Bagočiaus incidentą" vėl apsireiškia keletas charakteristiškų frazių; paveikslan: „Žemantauską a. eštavo valdžia **už apgaudinėjimą** žmonių, nežinančių Susivienijimo stovio, už nelegališką organizavimą", ir toliaus štai ką vėl randame: „Bagočius, nurodymas valdžiai, atliko tą, ką seniai reikėjo atlikti".

Čia turime pažvelgti, kuomi yra SLA. delei Suv. Valst. gyvenančių lietuvių, ką jis duoda savo nariams ir ant to, kokį darbą atliko skundikas naudingos visuomenei organizacijos ir jos vadų, o tada augščiau privestos frazės geriau primįs, kas yra panašųs skundikai ir jų pagyrėjai.

*

// **Priverstinai turės sveikinti vėluką.** Trenton, N. J., assembley rūmas svarsto naują įstatymą, kuriuomi privers visų mokyklų vaikus kas rytas atiduoti saliutą (sveikinimą) amerikoniškam vėlukui.

*

// **Zbyszko pergalėjo.** Pendleton'e, Col., lenkų galinčius Zbyszko nugalėjo amerikonų galinčių, Ben Jackson, kuris ikšiolei skaitėsi už championą.

*

// **Katalikybė — kevalas, o lenkybė — branduolis.** Nesenai Krokuvoje mirė žinomas lenkų tautininkas jezuitas kun. Aleksandras Mol'is, pagarsėjęs pasakymu, jog „katalikybė tai kevalas, o lenkybė — branduolis".

*

// **L. Tolstojaus „Evangelija".** Maskvos teismo palata nusprendė panaikinti visus tris tomus L. Tolstojaus „Evangelijos" „Posredniko" išleidimo.

„Evangelija — tai milžiniškas to minties galiūno veikalas, tai nuolatinis kelerių metų darbas, atlikimui kurio reikalingas buvo žinojimas žydų ir graikų kalbų. Šitas veikalas turi labai didžią vertę, kaipo filosofiškai-tikėjimiškas tyrinėjimas, bet rusų valdžia stengiasi jį panaikinti.

*

// **Greitu laiku** Brooklynan, kaip gavome iš šalies girdėti, mano atvažiuoti Domas Šidlauskas iš Vilniaus. Jis yra baigęs augštus komercijos (prekystės) mokslus Leipcige (Vokietijoje), dikčiai jau yra pasidarbavęs tarpe Lietuvos visuomenės, o Amerikon važiuoja, kad arčiau susipažinus su Suv. Valst. prekyste ir pramonija.

*

// **Naujas vice-redaktorius.** Kai girdėjome, prie „Kataliko" už vice-redaktorių dabar pastojo Pr. Gudas, buvęs nekurį laiką lietuviškos kalbos mokytoju parapijinėje mokykloj Spring Valley, Ill., o pirmiaus studiavęs naujasias kalbas Chicagos un—tatėj.

*

// **Mažojoje Lietuvoje** eina lietuvių kalboje dabar šitie laikraščiai: 1, „Birutė", 2, „Jaunimas", 3, Nauja Lietuviška Ceitunga", 4, Apžvalga", 5, Tilžės Keleivis", 6, Lietuviška Ceitunga", 7, Konzervatyvų Draugystės Laiškas", 8, Lietuviškai-Vokiškas Savaitraštis" ir 9, „Allgeimeine Litauische Rundschau", vokiečių kalboje, bet lietuvių dvasioje.

*

// **Per Naujus Metus gėlės žydėjo.** „Birutėj" pranešama, kad apie Naujus Metus ant Nemuno pievų prie Tilžės žydėjo kelių rųšių gėlės. Malonu matyti žiemos laike žydinčias gėles.

*

// **Pocius,** baigęs pernai Maskvos matininkų institutą, paskirtas Kauno gub. žemės dalykų komisijos matininku.

*

// **Užtvirtinta** Maskvos lietuvių — studentų pašalpos dr-ja.

*

// **Lietuvių atstovai** Dūmos komisijoje. Pr. Keinis išrinktas žemės dalykų ir tikėjimų dalykų, komisijosna; Januškevičius —savyvaldos ir medžiojimo komisijosna; Yčas — savyvaldos ir finansų komis., kun. Laukaitis — švietimo ir tikėjimo kom.

Politikos savaite

AMERIKA.

Busintis prezidentas Woodrow Wilson jau sudarė naują savo kabinetą. Kaip praneša pusiau-oficiališkos žinios jis turi susidėti iš sekančių ypatų: W. J. Bryan iš Nebraskos tur likti Suv. Valst. sekretorium; William McAddo iš New Yorko — karės, A. S. Burleson iš Texos'o — jurininkystės; Obadiah Gardner iš Maine — žemdirbystės; E. D. Hulburt iš Chicago's ar Henry A. Morgentham iš New Yorko — turtų; Louis Bromdeis iš Bostono — darbo ir prekystės; Walter L. Fister iš Chicago's vidaus dalykų; A. Mitchel Palmer iš Pensylvanijos — generališku prokuratorium; Jos Daniels iš N. Carolinos arba David Lewis iš Maryland'o — generališku krasos vadu.

Nekuriose valstijose jau išrinkti senatoriais demokratai vieton respublikonų.

Sausio 30. senate atsibuvo gan karšti ginčai apie pailginimą Suv. Valstijų prezidento tarnystės laiko iki 6 metų. Balsuojant — prieš tą sumanymą paduoti 58 balsai, už—10, iš kurių 5 demokratai, du progresistu ir 3 republikonai.

— Ginčai delei Panamos perkasos jokiu būdu negali užsibaigti. Senatorius Root'as laikė nesenai prakalbą kaslink to dalyko ir įnešė projektą, kad visus tuos ginčus turi išrišti Hagos konferencija. Visas klausimas, kaip žinome,

yra tame, kad Suv. Valst. laivai galės be jokio muito plaukioti per šitą perkasą, o Anglija tam griežtai priešinasi.

Didžiuma žymesniųjų Amerikos visuomenės veikėjų ir politikierių pripažįsta teisę liuoso plaukiojimo Suv. Valst. laivams per Panamos perkasą, nes ta perkasa ant Amerikos teritorijos.

ANGLIJA.

Nors visi manė, kad bilių apie Irlandijos (Airijos) savyvaldą—„Home rule" patvirtįs ir lordų rūmas, vienok pasirodė visai kas kita. Sausio 30. po 4 dienų karštų ginčų lordų rūmas 329 balsais prieš 69 atmetė minėtą bilių. Bilius bus vėl inteiktas lordams laike sekančios sesijos ir galima tikėti, kad jis taipgi bus atmestas. Nežiūrint ant to viso, bilius liks įstatu gegužės 9. 1914 m., jei dabartinė valdžia pildys dar savo pareigas.

RUSIJA.

Rusija buvo pradėjusi vesti tarybas su Austrija apie nusiginklavimą, nes bereikalo reikia užlaikyti kelius korpusus kareivių, kas valstijos išdui atneša didžius nuostolius. Bet dabar, kilus Turkijoj betvarkiai ir matant atsinaujinimą Balkanų karės, apie nusiginklavimą nėr ko ir bekalbėti. Priešingai, Rusija galutinai tvarko ir grupuoja savo kareiviją, o taipgi turi prirengusi Juodųjų jūrių karišką jį laivyną, kad kiekvienoj valandoj galėtų pasiųsti ant Turkijos.

Nekurie laikraščiai praneša, kad Juodųjų jūrių laivynas yra jau prisiartinęs prie Bosforo pertakos.

Iš Londono pranešama, kad sausio paskutinėse dienose liko sutraukta prie Turkijos Armenijos rubežiaus apie 70,000 kareivių; rusai nori būtinai užimti didžiąją to krašto dalį, — Rusija tik laukia geresnės progos.

TAIKOS INGALIOTINIAI LONDONE.

Koalicijos taikos ingaliotiniai gavo nuo savo valdžių pranešimus, kad jie gali pasielgti pagal savo nutarimo, o vilties ant užvėrimo santaikos su Turkija nėra ko ir abejoti.

Gavę tą pranešimą koalicijos ingaliotiniai tuoj susirinko ant konferencijos, kad aptarus apie pertraukimą taikos konferencijos. Jie nutarė paduoti turkų atstovams galutiną notą, kur bus patvirtinti pirmesnieji jų reikalavimai ir nurodyta laikas iki kol bus laukiama nuo jų atsakymo. Šita nota turi būti įteikta vs. 2—3, o laikas atnaujinimo karės negali tęstiės ilgiau, kaip iki vasaro 12.

Turkų žymiausis atstovas Londone kaltina Bulgarijos valdžią už užsispyrimą reikalauti nuog jų Adrianopolio ir Egejiškų salų; nustoti turkams Adrianopolį, tai reiškia nustoti visko Europoje.

Taikos konferencija, galima sakyti, yra pertraukta, ir jos atstovai po kelių dienų jau mano apleisti Londoną. Koalicijos atstovai kreipėsi į Anglijos užsienio min. Edw. Grey'jų su pageidavimu, kad po jo vadovyste būt sušaukta paskutinis taikos konferencijos posėdis kartu su Turkijos atstovais, idant vieni kitiems pasakyti paskutinį savo žodį.

TURKIJA.

Paskutinių dienų maištas Konstantinopolyje įvyko visai netikėtai. Prašalinus nuo užimamos vietos kartu su kitais ministeriais didžiąją vizirį, šalininką santaikos su Balkanų kaolicija ir užmušus vyriausį Turkijos armijos vadą Nazim Pašą, kaip Konstantinopolyje, taip ir tarpe kareivių, stovinčių Čataldžoje, kilo baisi betvarkė, nes čia visi pasidalijo į dvi pusi — šalininkai Nazim Pašos ir prašalintos ministerijos ir šalininkai jaunaturkių, kurių vadais yra Enver Bey, likęs dabar Konstantinopolio komendantu ir valstijos diktatorium ir Šefket Paša, užėmęs didžiojo viziriaus Kiamil Pašos vietą.

Kada kareiviai dažinojo apie sutikimą turkų valdžios priimti paduotas didžiųjų valstijų sąlygas, o kartu apie sumišimą Konstantinopolyje — užsiviešpatavimą jaunaturkių ir užmušimą Nazim Pašos, tarpe jų kilo formališka kova. Vieni stovėjo už jaunaturkių partiją su Enver Paša ir nauju didžiuoju viziriu Šefket Paša, o kiti reikalavo prašalinti juos nuo valdžios ir aštriai nubausti užmušikus Nazim Pašos.

Kilusioj tarpe tų dviejų pusių muštynėj buvo užmušta ar sunkiai sužeista 42 oficieriai ir 170 kareivių. Tas mūšis tarp savųjų kareivių buvo taip smarkus, juk, anot nekurių laikraščių korespondentų, galima buvo manyti, kad kris užmuštais net keletas tūkstančių.

Pranešama, kad beveik 20 nuošimčių armijos stovi už naująją valdžią ir pritaria jos pasielgimui; visi kiti kareiviai yra jai priešingi. Jei tikėti žinioms iš Londono, žymi dalis stovinčių Čataldžioj kareivių, vadovaujant Abuk Paša, patraukė sausio 29. ant sostinės, kad nubausti naująją valdžią už nužūdymą Nazim Paša.

Jaunaturkių valdžia nutarė jokiu būdu neatsisakyti nuo Adrianopolio ir Egejiškų salų, bet nori užverti su savo priešais taiką kokiu-nors kitu kompromiso keliu.

Kelias dienas net neatsirado ypatos, kuri būt apsiėmus pildyti užsienio ministerio pareigas, del ko tapo suvėlintas ir atsakymas ant didžiųjų valstijų notos. Galop tą vietą užėmė kuningaikštis Said Halim, prezidentas valstijos tarybos ir sekretorius jaunaturkių sąjungos. Atsakymas ant didžiųjų valstijų notos turėjo būti suteiktu sausio 30.

Buvo net paplitusi žinia, kad liko numestas nuo sosto Sultanas ir apskelbta Turkijos respublika. Kaip tęn nebūtų, bet dabartinis Turkijos padėjimas yra labai-labai opus ir kasdien galima laukti tenai svarbių permainų politiškame gyvenime.

RUMUNIJA.

Nekurie laikraščiai tvirtina, kad paskutiniose sausio mėn. dienose du Rumunijos kareivių korpusai su vėliavomis ir kareiviška muzika buvo prisiartinę prie Bulkarijos rubežiaus, kad užimti reikalaujamus nuo Bulgarijos miestus, pirmiausiai — Silistriją. Vienok bulgarų valdžia savo laiku sužinojo apie tai ir kreipėsi į didžiausias Europos valstijas, ypač Rusiją, kuri, kaip praneama, ir pasistengė sulaikyti tą netikėtą užpuolimą ant Bulgarijos. Bulgarija beveik sutiktų atiduoti Rumunijai reikalaujamą žemės sklypą, kad tik ji pasižadėtų eiti kartu į kovą prieš turkus.

Kitos-gi žinios praneša, kad Rumunija dabar jau aprimo kaslink Bulgarijos ir laukia tikresnio paaiškėjimo dalykų stovio Balkanuose.

CHINIJA.

Tarybos tarp Chinijos ir Rusijos delei Mongolijos jokiu būdu negali pakrypti gerojon pusėn.

Chinų valdžia pataria Rusijai panaikinti jos sutartį su Mongolija; ji iš savo pusės pasižada duoti Rusijai Mongolijoj visas teises, kuriomis ji dabar naudojasi, bet tik pagal sutarties, padarytos Pekine. Rusija tą Chinijos sumanymą griežtai atmetė.

Chinai, kaip žinoma, sparčiai rengiasi prie karės, ir žymesnieji Chinijos veikėjai tvirtina, kad karė su Rusija neišvengtina.

Iš Visur.

× **Užtvirtina ramumą.** Londonas. Išvažiuodamas Japonijon naujai paskirtas japonų užsienio ministeris, baronas Kato, kalbėdamas su laikraščių atstovais, pasakė, kad santaika rytų Azijoj dabar galima skaityti užtvirtinta, padėkavojant anglų-japonų susivienijimui ir sutarčiai Japonijos su Francija, Rusija ir Amerika.

Ministerių p.emieru yra princas Katsura.

× **Chinai nerimastauja.** Pekinas. Žymesnieji chinų politikieriai karštai agituoja jokiu būdu nenusileist Rusijai ir, reikalui esant, stoti į aštrią kovą. Jie tvirtina, kad tokią karę visa tauta sutiks linksmai; reikalingi tam piningai bus surasti, ir pergalė, be abejonės, chinų rankose.

× **Egiptas** neužilgo tikisi gauti pilną autonomiją. Egiptas yra Anglijos valdžioje.

× **Indų** tautos susirinkimas nutarė reikalauti Indijos autonomijos. Indija taipgi yra Anglijos valdžioje.

× **Augštos kilmės vienuolės.** Maniloje, Filipinų salyne viename vienuolyne gyvena trįs augštos kilmės vienuolės: viena yra duktė parliamento atstovo airio, antroji — Anglijos konsulo, o trečioji — Amerikos admirolo.

× **Francijos prezidentas** A. Fallieres mano, pabaigęs vasario 18. savo prezidentystės laiką, važiuoti ant savo farmos ir kaip pirmiau, būdamas senato prezidentu, vėl užsiimti auginimu vynvuogių. Jis nori likti paprastu vyndaržių prižiūrėtoju, nes anot jo, jam, turint 71 metus amžiaus, nėra reikalo ir nėra sveikatos dirbti politikos dirvoje; kiek galėjo, tiek jis pasidarbavo, o dabar prieš užbaigą savo amžiaus galės pasilsėti.

Kaslink įspūdžių apie savo prezidentystę jis išsireiškė, kad visad jautė save gerai ir visad stengės patarnauti savo tautai ir tėvynei.

× **100,000 markių** pragaišo bevežant vagone iš Berlino.

× **Nobelio taikos premija.** Budapestas. Pranešama, kad Kamenio realinės mokyklos mokytojas, Berno taikos biuro narys, pasiūlęs Stokholmo Nobelio premijų komitetui paskirti 1913 metų taikos premiją Austro-Vengrijos ciesoriui Pranui-Juozui.

× **Paskalas.** Berlino laikraščiai buvo pagarsinę, būk miręs Austrijos ciesorius, tik dvasiškiai kol kas splepją tą žinią.

× **Maištas.** Pekinas. Chinų kareiviai, negaudami algos, pakėlė maištą; užmušta 32; sužeista 1 generolas, apiplėšta keli bankai.

× **Vokiečiai priešais lenkus.** Prūsuose 1913 m. valdžia prašo paskirti 101 mil. markių kovai su lenkų tauta.

× **Armėnų susirinkimas.** Kaire (Afrikoj) buvo didžiausis armėnų susirinkimas, kurs mušė Europos valstybėms telegramas, reikalaudamas Armenijai pilnos autonomijos.

× **Sufragisčių maištai Londone.** Sausio 28, 29 ir 30. sufragistės buvo pakėlusios formališką maištą Londono mieste. Didžios jų minios darė procesijas po miesto gatves, o priešais žymesnias valdiškas įstaigas laikė prakalbas ir giedojo tam tikras giesmes. Jos, kaip žinoma, reikalauja sau balsavimo teisių. Kalbėtojos ir vadovės tų kariaujančių moterių ragino, kad įrankiais toj kovoj už savo teises turi būti revolveriai ir... tvilkanti skįstimai; kaipo pagalba išlaimėjimui tos kovos, raginama naikinti savastį ir daužyti visokių įstaigų langus. Ir ištiesų, per šitas dienas buvo daug nuostolių padaryta; išdaužyta daug langų, iš kurių kiti kainuoja po 700—900 dol.

Jos norėjo įsiveržti parliamentan ir užpulti ant žymesniųjų valdžios atstovų, bet buvo atstumtos policija. Policijos apie valdiškas įstaigas buvo išstatyta keletas tūkstančių. Betvarkė jautėsi visame mieste, nes sufragistės ėjo viską naikindamos ir grūmodamos savo priešams. Langai įvairių krautuvių buvo uždarinėti, nes sufragistės daužė stiklus nemielaširdingai.

Laike šitų paskutinių sausio mėn. dienų buvo labai daug tų „narsuolių" ir „kovotojų" suareštuota ir nuuteista kalėjiman; suareštuota žymesniosios jų vadovės, tarp jų: poni Drummond ir p-lė Pankhurst.

Tai kaip moterėlės kovoja už balsavimo teises...

× **Karalius-rinkikas atstovų.** Roma. Vardas Italijos karaliaus intrauktas rinkimo komisija į Romos miesto rinkikų skaitlių.

Iš Lietuvos.

VILNIUJE. Vidaus dalykų ministeris patvirtino Vilniaus gubernijai lietuvių-katalikų švietimo draugiją „Rytas", panašią Kauniškei „Saulei".

„Vilijos dvivagiai ūkio parodoje Rostovo prie Dono. Rostove prie Dono rugsėjo mėn. buvo Dono-Kubaniaus-Tereko ūkio draugijos surengta ūkio ir pramonijos paroda, kurioje dalyvavo ir „Vilijos" Bendrovė.

Parodai pasibaigus, visos ūkio mašinos ir įrankiai nugabenta bandymų stotin išbandyti, kur „Vilijos" dvivagiai atsižymėjo savo gerumu ir liko apdovanoti 3 sidabro medaliais ir pagyrimo atsišaukimu.

Žemės licitacija. Valstiečių banko Kauniškis skyrius del mokesčių už paskolą neįnešimo kovo 19 d. pardavinės iš licitacijos žemes su triobėsiais šiuose dvaruose: Kurtavėnų, Dubinų-Ubėsų Šiaul. pav., Zariečie, Silver-Janovo Zarazų pav. ir Datnavos Kauno pav. Licitacija bus pavietų miestuose.

Baudžiavos liekanos. Pripažinta žemė ir jai išpirkti iš ponų valdžia duoda paskolos šiems valstiečiams: Pakalniškių sodž. (Kauno pav.) sentikiams 766 r. 67 k., buv. liuosiesiems žmonėms 5415 r. 43 k. ir Švendriškių sodž. (Raudon. v. Kauno pav.) irgi buv. liuosiesiems žmonėms 7361 r. 31 k. Vis tai baudžiavos liekanos.

Biržuose (Panev. pav.) ir Mažeikiuose (Šiaul. pav.) steigiama savitarpinės paskolos draugijos.

Vilkai ne žmonės. Vilniaus teismo rūmų išvažiuojamoji sesija Kaune teisė **Alsėdžių** val. ūkininką Narmontą būk jis kūrstęs vyrų sueigose neklausyti ziemskinio, nepildyti įstatymų, nemokėti mokesčių, reikalavęs, kad valsčiaus nutarimai būtų lietuviškai užrašomi. Narmontą įskundė žandaras vienas Alsėdžių val. ponų (latvis) (čia mūsų žmonėms pamokymas, jog nereikia „į ponus" rinkti už magaryčias). Tam latviui nesunku buvo surasti keletos valkatų, kurie už degtinę parodė viską matę, net „kaip Narmontas spjovęs į caro portretą". Daug kaštavo tiems vilkams, bet visgi jie savo aukos nesudraskė: teismas Narm. išteisino. Gynė advokatai **Leonas** ir **Venclauckis.** Pasirodė, jog Narmontas stojęs už valstiečius: sueigoj pakėlęs klausimą sumažinti val. raštininkui 200 rub. algos, nes tie piningai duodami yra raštinės pašildymui, tuo tarpu raštinėj visad drėgna ir šalta (tais piningais, regimai, valščiaus ponai šildėsi pakarčemiais ir monopolyje). Buvęs dar atsitikimas, jog du kaimynu, turėdamu lygiai žemės, mokėdavę nelygius mokesčius (vienas 8 rub. daugiau). Narmontas ir čia užmetęs raštininkui suktybę. Lengva suprasti, jog valsčiaus ponams toks Narm. pasielgimas buvo peilis po kaklu. — Nei pats adą, nei kitiems leidžia. Iš tos neapykantos ir išdygo vis byla. Užvis bjauriai pasirodė šios bylos liūdininkai — Narmonto priešai: pirmiau jie dėjosi viską matę ir girdėję, bet kai teisme reikėjo prisiekti, tai jie pasirodė viską užmiršę. Gėda alsėdiškiams, bet sykiu ir garbė, kad ir jų tarpe randasi, kurie nebijo prieš vėją pūsti.

Biržai (Panev. ap.) Mūsų krašto valstiečiai pradėjo smarkiai pirkinėti letuviškų laikraščių. Daugelis jieško žinių apie Europos karą. Visų užpečkių snaudaliai, kuriuos tik armotų trenksmas tegali iš miego išjudinti ir tie pradeda indomauti, ar bus jų kailiui pirtis, ar ne. Kad ne tas jų kinkoms pavojus, tai šitie miegaliai kitaip ir nebūt žinoję, kas tai yra laikraštis. O dabar, žiūrėk, ir jie, krapštinėdami sau akis, šukauja: „na, Petruk, tavo akis šviesesnės, paskaityk, ką rašo gazietos, ar bus bilizacija?"

M. Skiedra.

RENAVOS, Telš. pav. vyrija gruodžio 13 d. rinko naujus teisėjus, ir galima sakyti, išrinko blaivus žmones, magaryčių šalininkai pralaimėjo. Beto sueigai pasibaigus vyrai pakilnojo naująjį raštininką, už ką šis vyrams išmetė 3 rub. dovanų. Tais piningais šviesesniųjų ūkininkų patarti vyrai nutarė išrašyti ateinantiems metams „L. Uk.". **A. S.**

BAGOTOJI Mar. pav. Čia nuo senovės yra kapinynas, kurį puošia puikus pušynas, bet į nepersenai susitvėrusią naują parapiją, klebonauti atsiuntė kun. Garmų, kuris nukirto pušyną bažnyčiai ir klebonijai statyti. Nors parapija neturtinga, bet klebonijas pastatė gana puikias ir nemažas 10 sieksnių ilgio ir 5 pločio, vienok klebonas, dar nepaganėdintas, esą permažos. Parapijonįs pasirūpino taip-pat del pašto. Mat, paštas toli — Pilviškiuose, todel parapijonįs pasamdė žmogų du kartu savaitėje laiškams ir laikraščiams nešioti iš Pilviškių į Bagotąją. Dabar klebonas uždraudė nešioti iš Pilviškių „L. Uk." ir „L. Ž.' viename krepšyje su „Šaltiniu" — mat „švesti daiktai" gali „susitrefninti". **Girininkas.**

ŠUNSKŲ Mar. pav. kun. Kudirka net per 3 advento sekmadienius niekino pirmeivius ir jų raštus. Grąsino pirmeivių nepriimsiąs išpažinties ir kovai su pirmeiviais kito įrankio nesą, kaip **operacija** (!), nes ir daktaras sunkių ligų be operacijos nepagydąs. Dabar lauksim tų kuningo **„operacijų".** **Nepasirašęs.**

SALANTŲ, Telš. pav. V. Dr. krautuvė senu papratimu išrašo kasmet „Vilniaus Kalendorių", kuris visuomet lengvai išparduodamas. Taip buvo padaryta ir šiemet. Bet vos tik kelis kalendorius spėjo parduoti, kitus-gi kuningas Urbanavičius konfiskavo. Vienok, kad krautuvei nepadaryt nuostolio, tai už paimtuosius kalendorius užmokėjo. Bet žmonių žingeidumas dabar taip išaugo, kad tik ir klausinėja, kur gauti kalendorių ir kas tokio jame tęn parašyta esą, kad klebonui nepatikę. **Sal.**

KOVARSKE, Ukm. pav. stengiama „Blaivybės kningynas. Vienam nariui buvo pavesta sustatyti tą kningyną. Padaręs tamtikrą sąrašą padavė kuningo cenzūrai. Ir cenzūravo: geriausias, kad ir nekalčiausio turinio kningas išbraukė. Kas čia, girdi, jas supras. Geradaris! — bijo, kad žmonės beskaitydami „nesuprantamas" kningas perdaug neprivargtų. O tų kningų sąrašą buvo sustatęs toli gražu ne koks nors „cicilikas". **Y.**

YLAKIAI, Telš. pav. **Žvėriškas mokytojas.** Liaudies mokyklos mokytojum yra čia lietuvis V. Gustainis. Senai jau yra žinoma, kad jis mokykloje vaikus muša. Del vaikų mušimo tėvai dar užpernai skundėsi direkcijai, bet tas skundas kaž-kaip sutirpo. Tik kuningas Panceris per pamokslą išvadino skundikus pijokų šmotais, tuom ir nurimo žmonės. Bet šią žiemą gruodžio 4 d. pats mokytojas taip sumušė mano vaiką, kuris lanko mokyklą, kad be daktaro pagelbos vargu būtų išgijęs: nugarkaulio nariai iš savo vietų išdaužti, o prie to plaučių uždegimas prisimetė — kuo į grabą neįvarė. Vargas mums su tokiais mokytojais! **B. Malukas.**

(„Liet. Uk.".)

Užderėjimas Paaiškėjo jau dadar galutinai šių metų derlius, kurs žiūrint į laukus šią vasarą taip daug žadėjo ūkininkams. Kad ir nemažiausia grūdų gauta, bet jie lengvučiai, smulkus, patamsėję, o bulvių daug pašalo ir daug supuvo.

ROKIŠKIS, Zarazų pav. **Miškas nyksta.** Gruodžio 5 d. gr. J. Przezdzieckis pardavė mišką 80 dešimtinių žydui už 91 tūkst. rub.

Per visus šiuos metus gr. mišką žydams pardavė daugiau, kaip už 200 tūkst. rublių. Taip **gr. skubinasi** naikinti miškus, kraudamas kišenėn piningus, bet įstabiausia, kad parduoda vis prekėjams (žydams). Atėjus valstiečiui malkų ar šiaip medžių kokiam reikalui pirkti gr. sako: „Eik, girdi, pas žydą pirktų". Prekėjas gi plėšia koją primigęs — žino, kad niekur negaus. Aimainuoja žmoneliai, žiūrėdami, kad miškus baigia naikinti. Kuomi reiks kurenti, kada nebebus miškų? **Trainaitis.**

KAUNAS. Jau pereitame mėnesyje Kaune įsteigta mokslo archyvo komisija ir historijos archyvas. Pirmininku išrinktas Nedošivinas, žinomas esperantistas. Archyve manoma įsteigti keturi skyriai: pirmame bus renkami dokumentai senų veikalų. Antrame — renkamos senovės liekanos, jų surašymas ir užlaikimas, kad tokiu būdu duotipradžią historijos muziejui. Trečio skyriaus nariai turės globoti gubernijoje esančias liekanas, kol neįsteigs tam tikra draugija. Galop ketvirto skyriaus nariai apsiims archeologiniu ir historijiniu tų liekanų aprašymu. Susirinkimus draugija rengs viešus, kuriuose galės visi norintieji dalyvauti, ir paprastus, kuriuos laikys nariai ir kviečiamieji svečiai. **Sn.**

Provokacija. Atstovas Keinis lapkričio 12 d. pr. m. gavo iš Rygos neva J. Tverijono rašytą laišką. Tame laiške visaip kolioja-

mas gerb. Keinis, kam jis neužleidęs savo vietos d-ui Bukontui. Vėliaus paaiškėjo, kad Rygos J. Tverijonas, kuris yra draugu darbininkų labai gerbiamas, šitokio laiško atstovui Keiniui **visai nerašęs.** Tai-gi padaryta **bjauri provokacija!**

Vadinasi, kokio tai šuninteligenčio (nes laiškas **lietuviškai** parašytas beveik **be klaidų)** provokatoriškai pasinaudota intekmingo darbininko vardu, kad skaudžiau tuo būdu užgavus „nemokėlį'' atstovą.

Dekanas Gintautas. Garsus Vilniaus gubernijos lenkininkas dekanas ir Eisiškių klebonas kun. Gintautas Dzevaltovskis keliamas į Gardino gub. be teisių būti dekonu. Vidaus reikalų ministerija pripažino jo veikimą kenkenčiu ramiam Rodunios dekanto gyventojų sugyvenimui ir pareikalavo iš Vilniaus vyskupijos valdytojo jį iškelti.

Del incidento su A. Smetona. Kiek teko sužinoti, žemės banko valdyba taip Zajončkovskį kaip ir A. Smetoną priėmusi atgal bankan. Uždėta tik jiems kai-kuri bausmė. Bus iš jų abiejų algų išskiriama nedidelė suma abiejų tautų visuomenės reikalams: iš Zajončkovskio piningų — lietuviams, iš A. Smetonos — lenkams.

Naujos draugijos. Kauno guber natorius davė leidimą inkurti: 1) Akmenos (Šiaulių pav.) žem. ūkio ratelį; 2) Baisogalos (Šiaulių p.) žem. ūkio ratelį; 3) Pavandenies (Telšių pav.) žem. ūkio ratelį; 4) Šiaulėnų (Šiaulių pav.) žem. ūkio ratelį ir 5) Telšių visuomenės susirinkimą.

PANEVĖŽYS. Gruodžio 16 d. susirinko klube įžymiausi miesto veikėjai ir tarėsi apie teatro ir klubo pastatymą. Nutarta sudaryti bendrovę, kuri tuo tikslu sudėtų pajus po 100 rublių kiekvienas. Taipgi buvo surinkta daugiau kaip ant 8 tūkstančių r. parašų; šiaip susitvėrusi bendrija tikisi greitu laiku susirinksianti 40 tūkstančių rublių. Tais piningais pirksianti plecių ir pastatysianti didelį plytų trobėsį. Šį dalyką invykinti išrinkta komisija susidedanti iš septynių veikiančių narių ir trijų kandidatų.

Liaudies žemės ūkio mokyklos. Vyriausioji žemės ūkio ir žemės tvarkymo valdyba jau sudariusi liaudies žemės mokyklų suaugusiems programą. Bus priimami ne jaunesni, kaip 18 metų valstiečiai, savo ūkiuose besidarbuojantieji. Tarpe kitų šių mokyklų mokytojų pridermė bus lankyti savo mokinių ūkius ir davinėti patarimus. Be to bus daromos mokytojų draugе su mokiniais ekskursijos; mokiniai bus verčiami dirbti mokyklos ūkyje ir bandymų laukeliuose; bus ruošiami mokytojų su mokiniais pasikalbėjimai apie ūkių vedimą. Mokykloje be praktikos vien tik teorijai bus kas savaitė pašvenčiama 18 darbo valandų.

Patarimas. Kauno gubernatorius Kulomzinas patarė Kauno liaudies mokyklų direktoriui Kukuškinui įvesti į liaudies mokyklų knygynus knygą, aprašančią kankinius, nužūdytus maištininkus (kramolnikų).

Keliai. Ir seniausi žmonės nepamena tokio lytuoto rudens, kaip kad šiemet yra buvęs: keliai visur taip pabjurę, neišvažiuo jami, kad turgų dienomis mažkas ir miestelius telankydavo. Iš tos priežasties pirklyba daug kur labai nukentėjus: niekas nieko nei parduoti, nei pirkti negalėjo, nes kiekvienas — kurį būtinas reikalas iš namų stumte stūmė — sėdėjo namie užsisklendęs ir džiaugėsi, kad nereikia tokiomis baisiomis klampynėmis klampoti, į kurias buvo mūsų visi keliai pavirtę.

JANAVA, Kauno gub. Sudegė čia degtukų fabrika „Uranija'' vadinama. Ugnis buvo užrkėsta per neatsargumą. Nuostoliai apskaitomi į 50 tūkstančių rub. Virš 200 darbininkų be uždarbio.

Dvarai parduodama. „S. Z. T.'' (N 349) paduoda žinią, jog sausio 29 d. (s. k.) 1913 m. bus parduodami iš licitacijos šitie Reseinių pav. nedideli dvariukai: vienas Sartinikių valsčiuje 10 žem. dešimtinių, antras — Mankunų valsčiuje — 50 žem. dešimt. trečias Kelmių valsč. — 80 žem. dešimt. Žemė kainojama nuo 30 iki 100 rub. už dešimtinę.

(„Liet. Žin.'')

VILNIUS. **Dekaną Gintautą kelia iš Eišiškių.** Vidaus reikalų ministerija, apsvarsčiusi visą Rodunios dekano ir Eišiškių klebono kun. J. Gintauto-Dzevoltovskio veikimą, pripažino jo veikimą kenkiančiu ramiam Rodunios dekanato katalikų gyvenimui ir pareikalavo iš vyskupijos valdytojo kun. Michalkevičiaus iškelti kun. Gintautą kurion-nors Gardino gb. parapijon, bet be teisės būti daugiau dekanu.

Vlniaus vyskupijos valdytojas gruodžio 13 d. išsiuntinėjo visiems klebonams įsakymą patiekti sąrašą visų tų savo parapijonų, kurie nuo rugpjūčio 18 d. 1905 m. iki spalių 22 d. 1908 perėjo iš stačiatikių tikėjimo katalikybėn, neprisilaikydami valstybės reikalaujamų taisyklių.

Žemaičių vyskupija. Kun. Antanas Dygaitis, Spyrakių filijalistas, perkeltas į Sudeikius klebonu; kun. Petras Ženkys, Nerimdaičių filijalistas, perkeltas Spyraklių filijon; kun. Liudvikas Stankaitis, Alsėdžių kam., perkeltas į Nerimdaičių filiją; kun. Petras Baktys, Lygumų altaristas, perkeltas į Kurtavėnų altariją.

Seinų vyskupija. Kun. Strimaitis iš Mertkavo perkeltas į Raigrodą; kun. Krokininkas, Višty čio klebonas, del silpnos sveikatos atsisakė nuo vietos.

A. a. kun. Simanas Narkevičius. Gruodžio 19 (sausio 1) d. mirė Punsko klebonas (Seinų vyskupijoje) a. a. kun. Simanas Narkevičius. Velionis gimė gruodžio 14 d. 1842 m., kuningu įšvęstas buvo 1868 m. Punske klebonavo ilgus metus.

A. a. kun. Narkevičius rašinėjo į lietuvių laikraščius, daugiausia į „Šaltinį'', eilių ir aforizmų. Išleidė ir skyrium keletą kningelių lietuvių kalba. Velionis pradėjo rašinėt lietuviškai dar tais laikais, kai lietuvių spauda buvo uždrausta, jisai rašinėjo į užsienio lietuvių laikraščius. Keliais metais prieš mirtį velionis užrašė „Žiburio'' naudai savo namus. Amžiną atilsį!

— Gruodžio 20 (sausio 2) d. mirė a. a. kun. Laurynas Dubauskas, Lemano (Seinų vysk.) klebonas, gimusis 1857 m., įšvęstas kuningu 1857 metais.

MOSĖDIS, Telšių apskr., Kauno gub. Gal niekur Lietuvoje nėra tokio liūdno mokyklų likimo kaip Mosėduose. Mokyklų yra dvi. Viena ministerijos, skiriama mergaitėms, kurioje mokytoja rusė. Pereitais metais žmonės prašė vyriausybės, kad paskirtų mokytoją, kuri mokėtų lietuviškai, nors prašė kelius kartus, bet nieko nesulaukė. Antra yra valsčiaus mokykla, kurioje per paskutinius penkerius metus buvo vyresnysis mokytojas lietuvis Kairukštis. Jam išvažiavus vyriausybė nebesiteikė Mosėdiškiams duoti lietuvio mokytojo. Jo vieton atsiuntė rusą. Taigi dabar Mosėdiškių mokyklose lietuviškai visiškai nemokoma ir abudu mokytoju rusu. Dabar žmones rengiasi atvažiavus inspektoriui prašyti jo paties, kad jiems duotų mokytoją, kuris mokytų ir lietuviškai. Kairukštis čion daug pasidarbavo, jo rūpesniu įsteigta ir ugnagesių draugija, žmones jo labai gailisi.

T. Laibutis.

VABALNINKAS, Panev. apsk. Svarbjausiu dabar vabalninkėnų kultūros darbu galima paskaityti tai, kad ūkio draugijėlėje pajų piningais, kuriuos surinko kun. Kriščiūnas, nupirko galutinai namus už 5000 rub. Tuose namuose jau dabar yra blaivininkų arbatinė ir pieninė; toliau prisieis inkūrti vartotojų krautuvė. Vabalninko Moterų Draugija taip-pat kaip ir nupirko sau Vabalninke žemės gabalą, bet savų namų dar neturi.

BALENAI, Telšių apskr. Šį pavasarį vienas vaikinas norėdamas išsisukti nuo kariuomenės išėjo Amerikon. Tęn, manė, atrasiąs aukso kalnus ir laimę. Bet užsivylė. Tik spėjo stoti fabriko darban už kelių dienų vargšui nukirto mašinos diržas koją. Išgulėjęs kokį laiką ligonbūtyje, susirado gerų žmonių, **kurie su**metę piningų, vaikiną parvežė namo, Lietuvon. Už mėnesio reikėjo jam stoti kariuomenėn. Žinoma, gavo baltą bilietą, bet dabar sakos geriau visą amžių būčiau tarnavęs karuiomenėje, nes kaip be kojos palikęs. **K.**

TELŠIAI, Kauno gub. Nesenai čia parvažiavo iš Amerikos K. S., kuris bevažiuodamas pametęs 864 rub. piningais ir bankos kningelę ant 1200 rub. Nors savo sveikatą jis Amerikoje išmainė į auksą, bet, nelaimė, nei aukso nei sveikatos nebeliko.

Chinai Kaune. Po Kauną bastosi dabar keturi chinai: Čiu-Bin, Sun-Sian-Šen, Siui-Čun-Li ir Liu-Čao-Ti. Jie kilę iš Šangajaus; važiavę visi Vokietijon uždarbjautų, bet Eitkūnuose vokiečiai jų neper leido per sieną ir štai jie be piningo ir darbo atsidūrė Kaune. Dabar jie vaikščioja po miestą prašydami duonai. Nakvynę gavo liaudies namuose. Vienas dar šiek-tiek grabalioja rusiškai, kiti gi trįs kitaip nemoka nė žodžio, kaip tik chiniškai.

Kerbedžio stipendijos. Mirusiojo kelių inžinierių Kerbedžio, kaip žinoma, palikta gan dideli piningai įvairiems labdarybės tikslams tarp kitko 45.000 rublių mokslo stipendijoms vidurinių mokyklų mokiniams. Stipendijas (po 300 rub. per 5 metus) gali gauti Panevėžio apskrities katalikų bajorų vaikai. Tasai palikimas 1911 metais buvo patvirtintas Peterburgo apygardos teismo, o nesenai patvirtino jį ir buvusis vidaus reikalų ministeris Makarovas.

(„Viltis.'')

GARVELA, Marijampolės aps. Visos mūsiškės draugijos nutarė bendromis pajėgomis nusipirkti sau namus ir nutarimą jau išpildė — pirko už pusantro tūkstančio mūrą; reiks dar pridėti pusantro tūkstančio, tai tuomet namai bus labai puikųs.

Mūsų „Blaivybės'' skyrius turi apie 500 narių. Didžiausiu veikėju mūsų parapijoje yra kun. Račiūnas. **S. J. Šviesūnėlis.**

PUNSKAS, Suvalkų gub. Jau treti metai, kaip maži vaikeliai džiaugiasi čionai Kalėdų eglele. Jau nuo Kūčios vakaro prieš Kalėdas susitelkia „Žiburio'' salėje nemaža vaikučių, ne tik iš Punsko, bet ir iš aplinkės, kad pasigėrėjus Žmaloniu reginiu. Graži eglelė, nes žiba ant jos žvakutės raudonos, mėlynos, žalios ir tt. Ne tik vien egellė, bet traukia taipgi vaikučius gražus jos papuošimas įvairiais žibančiais saldumynais-gardumynais, visokiais cukrainiais ir vaisiais. Vaikučiai, žiūrėdami, net seilę rija. Tos dovanos duodamos yra vaikams jau eglelei žibėti pasibaigus, o tuo tarpu vaikučiai turi to užsipelnyti: na užsipelno, giedodami užgimusiam Viešpačiui Jėzui linksmas Kalėdų giesmeles, deklamuoja tinkamas eilutes.

K. Mielkus.

(„Šaltinis.'')

Lietuvių jaunuomenė. Ligšiol Vilniuje judėjo tik lietuviai seniai. Jie visokias draugijas tvėrė, mokyklas steigė. Jaunuomenė mieste augdama nedrįsdavo lietuviais pasirodyti. Dabar kaskart daug atsiranda Vilniuje lietuviškos jaunuomenės. Ir ant gatvės dažnai išgirsti mokinius-gymnazistus lietuviškai bekalbant ir per vakarus kaskart daugiau jaunuomenės matai.

RODUNĖ, Lydos pav. **Susitaikė.** Lapkričio 29 d. apie 10 valandą vakaro Rodunės valsčiuje turėjo ziemskis svarstyti lietuvių su lenkais bylą del muštynių bažnyčioje. Teismas pasibaigė taika. Lietuviai užmiršę savo nuoskaudą dovanojo lenkams. Už tai lenkai iš savo pusės prisižadėjo nebekelti daugiau riaušių bažnyčioje ir nevaržyti lietuvių jų pamaldose. Jieškoti doru būdu užganapadarymo savo nuoskaudai yra tik žmoniškas pasielgimas. Bet atleisti kaltes artimui savo, kur galima, yra pasielgimas tikrai katalikiškas, prakilnus. Lietuviai tat dovanoję lenkams, parodė gerą privalumą savo dūšios ir gali būti tame pavyzdžiui ir kitiems. Šis apsireiškimas duoda mums viltį, kad gal Rodunės padangė pravis bedesius tautiškos neapykantos ir grįš giedra tarp parapijonų. **G.**

ALYTUS. **Lenkai ri lietuviai.** Niekur, regis, tokiame sutikime negyvena lietuviai su lenkais, kaip Alytuje. Per lenkų pamaldas lietuviai, kaip įmanydami stengiasi lenkams padėti ir giedoti ir su procesija eiti apie bažnyčią; per lenkiškus pamokslus taip pat lietuviai ramiai stovi ir klauso pamokslo.

To negalima pasakyti apie lenkus. Per lietuvių pamokslus jie visi bėga iš bažnyčios: kaip tik kuningas į sakyklą, visi lenkai produris. Taip pat jie nepadeda nei giedoti, nei su procesija eiti.

Driskių Dėdė.

MALĖTAI. **Laikraščiams piningai.** Mūsų valsčius skiria laikraščiams 20 rub., kuriuos sudeda visas valsčius, bet iki šiam laikui nieks negalėjo jais naudoties, nes išrašoma vien rusiški laikraščiai. Taigi turėtų malėtiškiai, inturkiškiai ir videniškiečiai, kurie priguli prie vieno valsčiaus, pasirūpinti ateinantiems metams išrašyti už pusę tų skiriamų piningų lietuviškų laikraščių, o kitą pusę skirti rusiškiems. Tuomet žmonės atėję į valsčių galės pasiskaityti lietuviškų laikraščių.

Nors girdėjau, kad ir žadama taip padaryti nuo naujų metų.

Baltasai Smirdas.

PUVOČIAI, Merkinės par. **Vaikų girtuokliavimas.** Šitas kaimas stovi labai puikioj vietoj, ant gražaus Merkio upės kranto ir gan yra didelis ir gražus. Dabina jį aplink apaugusieji žilvičių krūmai ir iš visų šonų tekantieji upeliai, iš kurių nemaža turi pelno, žuvis begaudydami. Tik gaila, kad jie nemoka naudingai apversti naudingai skatiko. Kaip maži, taip ir dideli geria alų, o kaikurie net ir degtinę.

Rašęs plunksna.

(„Aušra.'')

Iš Rusijos.

||| **Kauno gubernatorų** iškėlė Saratovan; jo vietą užims buvęs Kauno vice-gubernatorius Gria zev.

||| **Vilniaus gubernatorius** Vierovkin (buvęs Kaune gubernatorium) keliamas Maskvon.

||| **Su tabako dūmais** Rusijoj 1910 m. buvo praleista 175 mil. r.; iš tų dūmų valdžia turėjo pelno 35 mil. r., taigi per vienus metus išrūkyta buvo 16 tūkst. mil. papirosų ir cigarų; tais pačiais 1910 m. uostomojo tabako parduota 30 tūkst. birkavų.

||| **Supjaustė brangiausią paveikslą.** Maskva. Nepilno proto teplioriu Balašov'as, apžiūrinėjo Tretjakovo galerejoj paveikslus sausio 29.; kada gi jis inėjo į kambarį, kur yra patalpintas garsiausis paveikslas I. J. Riepino, perstatantis Joną Žiauruįį — IV, nuduriantį su peiliu savo sūnų, jis, ištraukęs savo peilį supjaustė tą paveikslą į šmotus.

Balašovas yra turtingas žmogus, sergantis tikybine manija.

Minėtas paveikslas skaitėsi gražiausiu visoj Rusijoj. Ant kiek jis buvo nupieštas naturališkai, galima spręsti, kad ir iš to, kad silpnų nervų moteris apalpdavo, pamačiusios tą paveikslą; vaikai tuoj pradėdavo verkti į jį pažvelgę ir persigandime kartodavo: kaip kraujas eina... kodel jis nešaukia... jis mus papjaus... Labai gaila to brangaus dailos tvarinio, bet gal negalutinai jį supjaustė.

|||| **Amnestija.** Iš priežasties 300 metų Romanovų ciesoravimo visiems esantiems valstybės tarnystėj bus sutrumpintas penkiais metais išsitarnavimo (pensijos) laikas. Daug kalbama apie amnestiją politiškiems prasikaltėliams.

|||| **Per 20 dienų** gruodžio mėn. Rusijoj nubausta laikraščių už 3500 r.

|||| **Peterburge** nesenai atsibuvo moterių susivažiavimas, reikalaujančių lygių teisių su vyrais.

||| **Žvėriškas pasielgimas.** Peterburgas. Pradžioj sausio čia buvo teisiamas inž. A. I. Šošin'as už tą, kad jis dar 1911 m. sieros rugštimi apliejo veidą savo numylėtinės Šurinovos, kuri nesutiko užtekėti už jo. Mergaitės akįs liko išdegintos, o veidas baisiai sudarkytas.

Prokuroras apkaltinimo kalboje pasakė, kad jis savo praktikoje negirdėjo tokio begėdiško pasielgimo. Inteligentas papildė tokį barbarišką darbą. Prokuroras reikalavo, kad būt jam išneštas didžiausios bausmės nuosprendis.

— Jei jus jį apteisinsite, jei jųs jo pasigailėsite, kreipėsi prokuroras į teisėjus, tai aš pasakysiu, kad nėra jokios teisybės ant žemės. Tada atidarykite kalėjimų duris, panaikinkit katargą, nes tęnai nėra žmogaus baisesnio už A. I. Šošin'ą.

Nuo paskutinio pasiteisinimo žodžio A. I. Šošin,as atsisakė. Jis liko nuteistas penkiems metams katargos, atimant visas teises. Teismo nuosprendis sujudino visą publiką, ypač nuteistojo tėvą, kuris prisiartinęs prie sūnaus, peržegnojo jį. Per sūnaus veidą prabėgo lengvas nusišypsojimas, bet akyse matėsi ašaros.

Teismo nuospredį nuteistasis išklausė sulyginant ramiai.

||| **Caras nubaudė brolį Mikolą.** Nesenai Rusijos caras išleido manifestą, kuriuomi jis „paliuosuoja'' savo vienatinį brolį Mikolą nuo teisės užimti sostą iki paaugs inpėdinis, jei caras numirtų; taipgi prašalina nuo gvardijos pulko komandos, o jo turtus paveda valdiškai priežiūrai; galop ant jo liko pastatyti globėjai-apiekūnai. Priežastimi šitos caro nemalonės yra apsivedimas Mikolo su ponia Šeremetjevska, kuri pirmiau buvo vieno aficierio pačia.

|||| **Priėmė katalikystę Japonijos** pasiuntinio sūnus Peterburge.

|||| **Vegetarionų susivažiavimas.** Peterburgas. Valdžia leido vegetarionams (kurie nieko mėsiško nevalgo) padaryti susivažiavimą.

|||| **Kauno** gubernatorių manoma perkelti Saratovan.

|||| **Kokovcevas** (ministerių pirmininkas) šventė 40 metų savo valdiškos tarnystės.

|||| **Popas nuteistas.** Benderai. Ūkio draugijos pirmininkas — popas už išaikvojimą 10,000 rub. nuteistas į arestantų rotas ant dviejų metų.

|||| **Ir vėl kuningėlis.** Vilnius. Viename Varšavos paleistuvystės name surasta visų gerbiamo Vilniaus pastoro 17 metų amžiaus duktė S. L—aitė, pradingusi iš tėvo namo trįs metai atgal. Kada ji buvo parvežta namon, ji griaudžiai verkdama pasakojo, kaip ją **išvedė iš kelio** vienas Vilniaus kunigėlis—I. C-is (lenkas), kuris išvežė Varšavon, pagyveno su ja ne kurį laiką viename miesto viešbutyje, o paskui nežinia kur **dingo.**

Naujiena apie pasibjaurėtiną atsitikimą greit išsiplatino po visą miestą, o tarpe mergaitės pažįstamųjų pradėjo kalbėti apie viršmeilišką laišką, kurį jai kuningas prisiuntė. Tos kalbos apie „meilės'' kuningėlį greit pasiekė bažnytinę valdžią, kuri pareikalavo nuo jo pasiteisinimo ir pasiaiškinimo to viso dalyko. Bet pas kuningėlį apart meilės jausmų dikčiai buvo ir **ricieriškos dvasios.** Jis tuo pasiuntė sekundantus (dvi kovos tarpininkus ir liūdininkus) pas vieną vilnietį **lietuvį,** kuris, anot kuningėlio nuomonės, išplatino jo meilės laiško turinį. Lietuvis nepanorėjo **mušties su dvasiška ypata** — jis nurodė perduoti išrišimą to dalyko trečiųjų teismui. Bet štai praslinkus kelioms dienoms, penki nežinomi žmonės, užpuolė ant pastoro namo, kada jo paties nebuvo, ir privertė mergaitę važiuoti su jais pas kuningėlį C., kur nuo jos, grasinant mirtimi, buvo paimtas parašas, kad tas meilės laiškas, kurio turinis pasklydo tarp miesto gyventojų, parašytos jos pačios (?!).

Paskui mergaitė liko nuvežta ant stoties, jai išpirko bilietą iki Varšavos ir pasodino į vagoną. Nelaimingi mergaitės tėvai vėl nebežino, kur pradingo jų duktė.

Paskutinis atsitimas buvo aprašytas Vilniaus laikraščiuose, ir prokuratūra pradėjo tardymus ir tyrinėjimus kaslink to viso dalyko, ir galima vilties, kad pasiseks atidengti daug pikantiškų vaizdelių iš šitos pasibjaurėjimo vertos historijos.

Iš Amerikos.

Milžiniška sufragisčių procesija. Washington, D. C. Kovo 3. atsibus milžiniška sufragisčių procesija, kurioje dalyvaus apie 50,000 moterių iš visų Suv. Valstijų kampų. Tai bus, be abejonės didžiausia kada-nors atsibuvusi moterių demonstracija. Joje dalyvaus delegacijos iš įvairių valstijų — Australijos, Indijos, Chinijos, Norvegijos, Švedijos ir tt.

Apart to procesijoje dalyvaus 5,000 moterių, perstatančių šiandieninės Amerikos kolegijas. Dalyvaus taipgi delegacija nuo

New Yorko rūbsiuvių moterių streikierių. 2.000 moterių neš vėliavą su parašu: „Lygios teisės del visų"; bus taipgi nešamos vėliavos su parašais: „Balsavimas moterims".

„Generolienė" tos didžios moterių armijos poni Roz. Jones eis visur priešakyje, paskui jos — Richard Burlesan iš Fort Meyer, garsi raitorė; toliau — visa minia. Iš New Yorko didelės minios iškeliaaus vasario 12.; trisdešimts merginų-vadų, apsirengusių žaliais rūbais, raitos ant arklių, jos priešakyje.

Jų visų noras — išreikalauti sau balsavimo teises.

Didelis gaisras, iškilęs sausio 29. Newark'e, N. J. sandėliuose Kirch and Co. firmos ant Bank g., padarė nuostolių virš $250,000.

Streikierių susirėmimas. Rankin, Pa. Tarpe šerifų deputacijos, apsiginklavusios revolveriais ir buvusiais darbininkais American Steel and Wire Co. firmos, apsiginklavusiais akmenimis, iškilo kova, kurioj krito negyvais 2 žmonės, o 10 dikčiai sužeista.

Ant pagerinimų ūkių ir prieplaukų po ilgų ginčų atstovų namas sausio 28. paskyrė $40,000,000.

Gaisrų nuostoliai. Kaip pranešama iš Washington, laike 1912 metų Suv. Valst. gaisrai padarė nuostolių $207,543,900. Didžiausias gaisras buvo Houstone, Texas, kuris padarė nuostolio ant $4,500,000.

Apie imigrantus. Washington, D. C. Nesenai senate buvo paduotas projektas pareikalauti nuo atvažiuojančių imigrantų, kad jie atsivežtų nuo savo valdžios paliūdijimą apie jų morališkumą (dorą) tėvynėje. Projektas pogan ilgų ginčų liko atmestas.

Gerojų fondas. Pittsburgh, Pa. Laike susirinkimo Carnegie „Gerojų fondo" komisijos buvo paskirti 24 medaliai ir piningiški atlyginimai. 1000 dol. ir bronzos medalis paskirtas vienam 16 metų vaikinui, kuris išgelbėjo skęstantį. Buvo daug paskirta pensijų tėvams, kurių vaikai gavo galą begelbėdami iš nelaimės savo draugus arba visai svetimus žmones.

Pasigailėjo. Montreal, Canada. Rusijos emigrantas Jakovlev'as buvo nuteistas ant mirties bausmės; Kanados general-gubernatorius pasigailėjo jo ir atmainė tą bausmę.

Korespondencijos.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Sausio 18. atsibuvo puikus vakaras. Neblogai sulošė šešių aktų komediją — „Marytė vargonininko duktė". Paskui choras „Aidas", vadovaujant L. Ereminui, gan gerai sudainavo keletą dainų. Toliaus buvo šokiai ir lakiojanti krasa. Matėsi, kad žmonės praleido linksmai laiką. Tik gaila, kad paskui atsirado negeistinų „dainininkų", kurie daug nesmagumų pridarė susirinkusiems; paskui-gi jie liko prašalinti iš salės. Turiu pridurti, kad ir pačių So. Brooklyno Mindaugio draugystės nekurie nariai dalyvavo toje „dainorių" eilėje, o juk ant mitingo buvo nutarta, kad kuris iš draugų pasielgs negražiai ir kels betvarkę, bus nubaustas ant penkių dolerių. Patarčiau draugystei laikyties savo nutarimo.

Žmonių buvo gana dikčiai; girtuoklių nesimatė, išėmus tą pusę tuzino „dainininkų" nuo Hudson ave. **Antanas Vizdžiunas.**

NEWARK, N. J.

Nesenai aš dar šitame mieste. Lietuvių čia randasi pusėtinas būrelis; tik gaila, kad jie kratosi nuo savo kalbos ir priima lenkišką. Tankiai girdi lietuvius kalbant lenkiškai, o ant lietuviškų krautuvių stovi pirma lenkiškas parašas, o paskui lietuviškas, arba lietuviško visai nėra. Nemalonu matyti ir girdėti, kad lietuviai vis dar prie lenkų smeigiasi, bet reik manyti, kad su laiku ir jie susipras.

J. Slogsnaitis.

WILKES BARRE, PA.

Sausio 18—19. pirmą kartą lietuviškos parapijos salėje buvo rodomi krutomi paveikslai, kinematografisto A. T. Račiūno. Atidarius sausio 18. vakaro susirinkimą, vargonininkas p. J. Staugaitis, paaiškino iš kur yra atvažiavęs kinematografistas ir ką jis rodys. Vėliaus trumpai kalbėjo A. T. Račiūnas apie savo darbo paveikslus ir nurodė koki gali būti nauda iš jų lietuvių visuomenei.

Pirmą kartą turėjome progą pamatyti pilniausias historiškai-etnografiškai-georgrafiškus perstatymus apie Lietuvą. Taipgi buvo rodómi Vilniaus Mokslo Draugijos parodos išstatymai ir Senapilės „Žagrės" parodos darbo įrankių paveikslai. Paveikslų turinį aiškino J. M. Danielius, taip kad galėjo aiškiai perstatyti beveik jau užmirštas vietas. Tarpais labai puikiai dainavo pagarsėjęs dainininkas p. K. Kriaučiūnas iš Brooklyno.

Galop buvo rodomi judomi paveikslai iš gyvenimo Brooklyno jaunuomenės (pažinau p. Augūną, Martusevičių, p-lę Kancieriutę ir dar keletą merginų); šoko „Klumpakojį", „Aguonėlę" ir „Noriu Miego"; buvo paskui ir kiti žaislai ir komiški paveikslai iš Amerikos gyvenimo.

Sausio 19. rodė paveikslus visų Lietuvos žymesnių žmonių ir iš dabartinio lietuvių gyvenimo; apie viską buvo trumpai paaiškinta.

Vietinis choras, vadovaujant J. Staugaičiui, sudainavo keletą gražių dainelių. Šitą vakarą taipgi dainavo p. K. Kriaučiūnas.

Kaip pirmas, taip ir antras vakarai buvo užbaigti giedojimu „Lietuvos Hymno" su illiustracijomis; buvo atlikta labai gerai.

Pirmą vakarą buvo virš 300 žmonių ir užsibaigė geroje tvarkoje, bet antrą vakarą jau visai kas kita — salėje laike rodymo paveikslų girdėjosi kalbos, juokavimai ir kitoki balsai. Žmonių ir šitą vakarą buvo labai daug; pusė po 7 val. tuščių sėdynių visai jau nebuvo.

Paveikslai, dainos ir visas programas abiejų vakarų publikai labai patiko ir aš manau, kad kitą kartą, kuomet atvyks su paveikslais p. A. T. Račiūnas, tai visi eis, kiek tik yra. **J. J. Nienius.**

PITTSTON, PA.

Vienas iš svarbesnių šios dienos atsitikimų, tai įsteigimas del Pittstono lietuvių viešojo kningyno. Tiesa, kningynui daug ko dar trūksta, o visuomenė mažai jį lanko, bet tas viskas laikui bėgant pasigerins, jei tik uždėtojams nepritruks energijos. Rodosi tapo padėtas geras pamatas, sutveriant tikrą bendrovę; nariai moka 25c. prisirašymo ir 10c. mėnesinės; iki šiam laikui prie bendrovės priguli virš 70 narių. Dar svarbesnis dalykas — prisidėjimas su aukomis lietuviškų draugijų. Draugystė Simano Daukanto paaukavo $25.00 ir kiekvienas draugas mokės mėnesinę duoklę — vieną centą į kningyno išdą. S. D. draugystę pasekė SLA. 7-ta kuopa, taipgi ir Šv. Jurgio ir Vaclavo draugystės iš Inkerman. Kitos draugystės šelpti kningyną atsisakė, bet toliau reikia tikėtis, jog tos klaidos bus atitaisytos. Kningų randasi apsčiai; vienos kningos tapo sunaikantos. Žymesnes aukas suteikė — T. Paukštis, A. Valinčius, J. Kazakevičia ir J. Vaškevičia. Užvis svarbesnį rinkinį suteikė Petro Kašiubos šeimyna.

Vietinis anglų laikraštis „The Pittston Gazzette" patėmijo, jog lietuvių viešas kningynas yra pirmas ir vienatinis miesto historijoj.

Jis.

WILSON, PA.

Čia gyvena apie 10 lietuviškų šeimynų ir apie 20 pavienių; jie yra suvažiavę iš įvairių Lietuvos kampų.

Gaila, kad tankiai tarp miesto lietuvių iškilsta nesutikimai ir girdisi visoki pravardžiavimai, kurie net iki teismo daeina, kas nesenai atsitiko tarpe dviejų vaikinų.

Darbai pas mus eina vidutiniškai. **J. S.**

EYNON, PA.

Mūsų miestelis yra susibudavojęs beveik ant gryno akmens; į žiemius netoli nuo miestelio stovi akmeninis kalnelis, ant kurio randasi stebūklinga skylė, turinti apie 30 pėdų gilumo ir 12 platumo. Skylė turi išvaizdą puoduko su slidžiais kraštais; ji yra apmūryta akmenimis ir aptverta geležine tvora, kad žmonės ar gyvuliai jon neinpultų. Vasaros laiku daug atvažiuoja žmonių iš visur del apžiūrėjimo šitos skylės.

Eina pasaka, kad toje skylėje kada-tai gyvenęs gyvačių karalius. Kada čion atvažiavo europiečiai pradėjo kirsti miškus ir deginti gyvates, tai jų karalius su savo pavaldiniais išsikraustė į Arkansas'o tyrlaukius. Eina ir kitos pasakos apie tą skylę.

J. Kvederas.

MIDOALE, PA.

Šitas, angliakasiais apgyventas kaimelis, visai Dievo apleistas. Norėdamas pakliūti į Midoale, turi imti einantį į Pittstoną karą, nuvažiuoti iki trijų kampų, padabintų keturiomis smūklėmis: 2 airišių, viena lenkiška ir viena lietuvišką; tenai rasi apsigyvenusių 13 lietuviškų šeimynų ir gal daugiau, kaip kita tiek pavienių. Jie apsigyvenę — smūklėse, ant smūklių, tarpe smūklių ir už smūklių; draugijėlės, tarpe jų jokios nesiranda; apšvietimas visai nusmukę nuo rėlių. Tai tokios tokelės apie šį kampelį.

P. Pilėnas.

WILKES BARRE, PA.

Gešeftiškas šposas. Suradęs kambarį pas žydelius, per porą mėnesių gyvenau sau pridainuodamas. 24. gruodžio, 1912 metų, pagrįžęs nakčia į savo landynę, patėmijau, kad „zamkas" mano kambario durių sulaužytas; norėjau tuojaus apie tai raportuoti savo principalams, bet, delei vėlaus laiko, atidėjau ant kito sykio. Apžiūrėjęs, radau viską savo vietoje; iš daiktų nepražūta nieko; po „inspekcijai" atsigulian ir užmigau milžino miegu. Ant rytojaus savo principalų nemačiau, o į trečią dieną ir aš pats pamiršau „zomkiškąjį" klausimą, paskučiausią minėtą dieną, t. y. gruodžio 26 vakare apie 10 val., pagrįžęs į savo kamarką ir jausdamas fyzišką pavargimą, ėjau tuojaus gult, bet kažin kaip instinktyviškai jaučiaus lyg kad dar būtų peranksti užmigt; todel, gazą palikau degt, o pats, atsigulęs, žiūrėjausi į spingsančią gazo liepsnelę; praslinkus 8—10 minutų tokio ramaus mano gulėjimo, staiga pajutau karštį iš viršaus ir apačios, o už poros sekundų matracas ir antklodės pradėjo liepsnoti. Šokau iš lovos, kaip padilgintas, pagriebęs liepsnojančius skudurus, mečiau į vaną ir paleidau vandenį. Vos tik spėjau įmest skudurus į vaną, kaip iš apatinių kambarių atbėgo apie 15 žydpalaikių po vadovyste mano gaspadinės-žydės, šaukdami: „Tu, rūkydamas cigaretą, uždegei", o žydė, atkišus abi ranki, reikalavo $25.00 nuo manęs už patalus. Tuom tarpu aš, įsikarščiavęs, išvijau visus ne tik iš savo kambario, bet ir nuo viršutinių lubų žemyn, o pats, išėjęs į hotelį, pernakvojau laimingai. Po šitam atsitikimui žydė porą sykių prašė manęs už patalus „nusileisdama" nuo $25.00 iki $10.00; aš ant jos reikalavimo kas syk atsakiau, kad del panašių dalykų pas mane piningų nesiranda ir daugiau ji manęs po šiai dienai neklausė.

Šiuom aš norėčiau visus keliaujančius savo viengenčius perspėt, jog keliauninkui reikia būt labai atsargiam su nakvynėmis ne tiktai žydiškuose namuose, bet ir kitur. Paimkim, kad ir lietuviškame name apie 1½ metų tam atgal miestelyje Amsterdam, N. Y., man apsinakvojus pas bankrūtijantį bučerninką lietuvį K., kurio bučernė užsidegė 4 val. iš ryto, o aš, gulėdamas kambaryje už sienos degančios bučernės išbudintas iš miego ir šokdamas iš lovos, atsirėmiau į bučernės sieną ir nusideginau delną; iššokęs be kelinių per langą buvau palikęs degančiame kambaryje apie $60.00, kuriuos po gaisrui, ačiu Allachui, radau nesudegusius.

Apie Amsterdamo atsitikimą vietinis „piemuo" su atbulu kalnieriumi savo avilėms minėtąjį incidentą išaiškino, jog aš su „bedieviškais" raštais apsinakvojęs pas bučerninką, užtat dievas ugnimi nubaudęs ir tuos namus. Per 1½ metų laiko aš tylėjau apie Amsterdamo atsitikimą todel, kad buvo tas tarp lietuvių, bet toliau kęst jau negaliu, kadangi ir tarp žydų tas pats atsitiko.

P. Pilėnas.

BRIDGEPORT, CONN.

Sausio 19. ir mes turėjome progą išgirsti dainuojant mūsų gerbjamą dainininką Miką Petrauską. Apart Miko Petrausko dainavo p-nė P. Pricevičiutė iš Waterbury, Conn. ir vietinis choras; ant piano skambino žinomas pianistas P. Čiurlionis.

Iš artistų pusės vakaras nusisekė labai puikiai, bet žmonių jame buvo nedaug; užsilaikė jie kuopuikiausiai, todel buvo galima patėmyti, jog artistai jautėsi gerai.

Koncertan atsilankė tiktai šešios dešimts ir vienas žmogus, didesnėji dalis kurių buvo suvažiavę iš aplinkinių mažesnių miestukų inteligentai, o iš Bridgeporto... atsilankė tiktai keli žmonės, maždaug apsipažinusieji su daila pas amerikonus. Žiūrint į skaitlių lietuvių pasirodo, kad šiame mieste labai maža dalis atjaučia kultūriškiems darbams.

Surengime koncerto labai daug pasidarbavo mūsų klebonas kun. M. Penkauskas. Išreiškęs artistams malonų sąjausmą pasibaigus koncertui užsikvietė juos pas save. Pirmu rengėju koncerto buvo ponas J. Dulbis.

Amžina garbė tiems, kurie stengiasi pakelti mus mus ant lygaus laipsnio su kitomis tautomis.

Saulius.

GARDNER, MASS.

Sausio 19. čia atsibuvo rusų prakalbos; kalbėjo laikraščio „Novyj Mir" redaktorius Vazkov apie politišką praeitį ir dabartinį draugijos judėjimą.

Sausio 20. reikėjo kalbėti Grigaičiui, bet jis nepribuvo ir į savo vietą atsiuntė Pruseiką, kuris šiuomi kartu kalbėjo gan gerai, tai yra neužsipuldinėjo ant atskirų žmonių ir jų nuomonių; tik jau perdaug jis gyrė socializmą ir socialistus. **M. Stakėnas.**

ATHOL, MASS.

Š. Kazimiero Pilnųjų Blaivininkų draugystė sausio 22. laikė prakalbas. Kalbėjo kun. P. Saurusaitis apie alkoholį ir pilnąją blaivybę. Žmonių buvo susirinkę gan didelis būrys — apie 400. Visi klausėsi su atidžią ir užsilaikė ramiai.

Piningų iš publikos sukolektuota $10.75 del apmokėjimo kalbėtojaus kelionės išlaidų ir už svetainę; tariame širdingą ačiu tiems, kurie nesigailėjo tų kelių savo centų.

Prakalbos nusidavė gana puikiai ir galima sakyti, kad jos atnešė daug naudos. **Gegutė.**

BALDWINSVILLE, MASS.

Lietuvių šitame miestelyje gyvena pusėtinas būrelis. Darbai eina gerai; žiema nešalta, daugiau lijja.

Labai nemalonu, kad čionykščiai lietuviai yra stipriai sulenkėję. Priegtam baisiai čia išsiplatinusi girtuoklystė su visomis savo blogomis pasekmėmis. Vaidai, keiksmai, negražios kalbos, bjauros pasielgimai ir tąsymasi po teismus — tai paprasčiausis apsireiškimas tarpe mūsų lietuvių. Net svetimtaučiai su panieka žiūri ant tų „poliandierių". Ypač gaila, kad tokiose baisiose sąlygose auklėjama lietuvių vaikučiai — kas iš jų gal išeiti?...

J. Slitskis.

WATERBURY, CONN.

Mūsų mieste darbai eina pusėtinai; bet ir vestuvių atsibūna nemažai — užpraeitą savaitę buvo net 10 vestuvių. Visos jos, kaip girdėjau, neapsiėjo be rudžio ir traukėsi po kelias dienas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Bažnytinis giedorių ratelis 12. sausio Šv. Jurgio svetainėje sulošė veikalėlį „Geriau vėliau, negu niekados"; sulošta vidutiniškai. Tarpuose sudainuota keletas lietuviškų dainelių. Buvo ir deklamacijos; deklamavo seni vyrai. Žmonių buvo nemažai. Nors parapijonai užlaiko mokyklą, seseris, vargonininką ir kuningą, vienok vaikai nuo lietuviškos dvasios yra atstumti ir nemokinami lietuviškai; net eiles pasakyti vaikeliai negali, o jų vietą turi atlikti seni žmones; bet jų nėra kam mokinti.

Simano Daukanto Draugija auga, kaip sąnariais, taip ir turtu; jau nuosavį namą turi nusipirkusi mitingams laikyti. 1913 metams į viršininkus likosi išrinkti: J. Valinskaas (prez.), jo pagelbininku — A. Jasaitis, Sekretoriais — J. Korkus ir J. Kabašauckas, išdin. K. Petrulis, maršalkomis — Z. Urbanavičė ir J. Virbila, namo prižiūrėtojais — J. Garnupis, J. Bizauskas, A. Jasaitis ir K. Petrulis, kasos globėjais — J. Bartininkas ir Tamulaitis. Sąnarių draugija turi 70.

Garnupis.

COLLINSVILLE, ILL.

Sausio 5. tapo perstatyta penkių veiksmų drama „Ponas ir mužikai". Artistai gerai atliko savo roles, nes buvo puikiai išsilavinę. Publikos buvo apie trįs šimtai, ir visi liko užganėdinti, ką rodo gausus delnų plojimas. Scenerija išrodė labai puiki ir drapanas aktoriai turėjo atsakančias. Collinsvillės teatrališka kuopelė, susidedanti iš 14 asmenų, kas metą parengia puikius vakarėlius, kas yra labai pagirtina.

Sausio 14. tapo užmuštas jaunas vaikinas Mikolas Milkeraitis ir baisiai sužeistas Mikolas Jakštas — jo dešinė koja nulaužta. Ta baisi nelaimė atsitiko kasykloje, kur abudu minėtu draugu kartu dirbo. Milkeraitis buvo liuteronų tikėjimo. Tapo palaidotas 16 d. sausio; paėjo iš **Kauno g.**, Raseinių pav., Tauragės valsčiaus. **Collinsvillietis.**

KENOSHA, WIS.

Žiema — tai teatrų sezonas. Kenošiečiai juomi ir naudojasi. Sausio 18 d. buvo iš eilės suloštas ketvirtas veikalas. Lošė „Dramos Draugija" iš Chicagos veikalą „Piršlybos". Atlikta puikiai. Žmonių buvo pilna svetainė; parapija, kurios naudai vakaras buvo rengtas, gaus gerą pelną. Pačius lošėjus galima tik pagirti. Jų nudavimai parodė, jog jie verti vadinties „Dramos Draugijos" nariais. Tas lietuvių kolonijas, kurios yra netoli Chicagos ir nori dailiai pasilinksminti, lai pasikviečia tuos lošikus, o tikrai nesigailės.

Kaslink publikos, tai būtų patartina, daugiau turėti mandagumo kaslink savęs — nors sunkiuosius apvalkalus nusivilkti. Svetimtaučiai net ir bažnyčioj pasideda šalin „overcoatus", o mūsų lietuviai, ne tik Kenoshoj, bet, kiek patėmijau, ir kitur apsikamšę sėdi visą laiką, iki nepasibaigia perstatymas ir neprasideda šokiai. Tas yra ne tik negražu, bet ir nesveika.

Pirmoje vasariaus bus perstatyta „Vagis". Loš „Birutės" draugija iš Kensha'os.

Kaip Lietuvoje, taip ir čia, viengenčiai po Kalėdų daugiau veda, negu kitu laiku. Šiomis dienomis per pamokslą kuningas apskelbė visą eilę norinčiųjų žieduoties.

Darbai eina vidutiniškai; darbininkų matyti vaikščiojančių ir be darbo. **Jis.**

CENTURY, W. VA.

Skaitydamas lietuviškus laikraščius, randi, žinoma, daug įvairių žinučių iš visų lietuvių apgyventų kampelių, kaimų ir miestelių. Aš iš savo kaimelio, svarbaus ir indomaus parašyti nieko nesurandu, vienok šį-tą pasistengsiu papasakoti.

Tamsos ir nesusipratimo debesiai apsiautę slėgia tą mūsų miestuką, nes, kaip ir kitur, tarpe lietuvių dažnai ištinka nesutikimai, peštynės ir tt. su visomis savo blogomis pasekmėmis; visur girdėtis baisiausi keiksmai, bliuznijimai, prasivardžiavimai, išniekinimai kits kito, apkalbėjimai ir keršijimai. Žinoma, labai nemalonu matyti ir girdėti panašius apsireiškimus.

Čia gyvena 60 lietuvių, lenkų apie 30, italijonų apie 70—80, anglų yra mažai. Nors randasi keletas šviesesnių lietuvių, bet to-

kių yra visai nedaug; daugiausia — Ragučio garbintojai.

Taigi, tarp čionykščių lietuvių kultūrinis stovis labai žemas, beveik ir nepažįstamas.

Be abejonės, kur viešpatauja girtuoklystė, tęn apsireiškia puolimas doros ir visi kiti blogi darbai; tas pats ir tarpe mūsų lietuvių.

Čion pareina keli lietuviški laikraščiai, bet,matyt, jais mažai kas naudojasi.

Kaslink draugyščių arbā organizacijų, tai čionai nieko beveik apie tai nekalbama, per ką, tarpe mūsiškių nėra jokios vienybės ir santaikos. Uždarbis čia labai nevienodas: vieni per dieną uždirba 4 ir 5 dolerius, o kiti 2—2½ dol.; daug čia kalti patįs darbininkai, kurie nesistengia susiorganizuoti ir kartu kovoti už savo tiesas.

Yra čia ir bažnyčia, į kurią kuningas atvažiuoja tik tuomet, kada darbininkai gauna „pėdę", t. y., vieną sykį į mėnesį.

Įstaigų šiame miestelyje jokių nėra; policijos taip-gi nėra, nors kartais ji šičia būtų labai reikalinga. Baigdamas savo rašynėlį, patariu savo tautiečiams nevažiuoti į anglių kasyklas, ypač į Century, nes čia tamsybės gūdis ir nuobodumas. Nors ant „proto nuskurdėlių", darančių nesusipratimus, nėra ko paisyti, bet vis-gi gaila matyti vargstančius tamsybėse savo tautiečius...

Bet pirmyneigos srievė ir susipratimas be abejonės pirmiau—paskiau pasieks ir juos, tik geistina, kad tas stotusi greičiau.

A. J. Našlaitis.

BALTIMORE, MD.

Sustreikavus New Yorko ir Brooklyno rūbsiuviams, čion buvo dastatyta daug iš tęn darbų ir išplatinta po įvairias mūsų miesto dirbtuves.

Darbininkai susirinkę nutarė jokiu būdu nedirbti darbų, prisiųstų iš vietų, kur streikuoja rūbsiuviai, o reikalui priėjus, išeiti visiems ant streiko. Nekuriose šapose jau pradėjo streiką.

Sausio 22. LSS 14 kuopa parengė vakarą atminčiai kruvino nedėldienio Peterburge. Programas šito vakaro buvo gan įvairus: muzika, dainos, deklamacijos, prakalbos ir lošimai. Kalbėta apie darbininkų judėjimą Peterburge ir abelnai Rusijoje; kalbėjo J. Gaigalas iš Philadelphijos, Pa. Sulošta trijų aktų drama — „Paskutinė banga". Lošimas nusisekė gan puikiai; publikos buvo pilna svetainė, bet ji užsilaikė labai neramiai, kas darė nemalonų įspudį. Gaila, kad lietuviai nemoka užsilaikyti ant panašių vakarų. **P. J—as.**

BAITIMORE, MD.

Sausio 18. tūlas vaikinas jieškodamams savo draugo, užėjo į vieną namą, kur sutiko kitą savo pažįstamą. Pastarasis įsivedė jį į savo kambarį; svečias paėmęs gulinti ant stalo laikraštį „Lietuvą", pradėjo jį plėšyti. Mat, svečias buvo iš raudonųjų ir kas-nors „Lietuvoje" jam nepatiko. Šis karštas socialistas tankiai išniekina tautiškus laikraščius. Taip, nesenai jis laikė prakalbą apie rūbsiuvių streiką New Yorke ir Brooklyne — čia jau visiems kliuvo, kas neina kartu su socialistais; ypač užsipuldinėjo ant tautiškųjų laikraščių. Gaila matyti panašius agitatorius. **P. J—as.**

BALTIMORE, MD.

Gruodžio 31. 1912 m. Teatro Mylėtojų draugystė statė ant scenos trijų veiksmų dramą — „Dorybės Sargas", vaizdelis iš baudžiavos laikų. Publikos buvo pilna svetainė; dar pirmą kartą buvo tiek publikos ant lietuviškų perstatymų, bet, tiesa, buvo ko ir pasižiūrėti. Juokties, galėjai kiek tik norėjai, nes veikalas yra pilnas gyvumo, o tarpais griaudus; čia matai kaip ponija elgdavosi su mūsų bočiais už neišpildymą jų noro. Turime išreikšti širdingą ačiu rengėjams to vakaro; labai malonu matyti, kad tarpe šio miesto lietuvių randasi ypatos, kurios visomis pastangomis trokšta skleisti šviesą ir gaivinti tautišką dvasią.

I. G. Stuobris.

CLEVELAND, OHIO.

Tai nemaža lietuviais apgyventa kolonija, kur galima ras lietuviškų draugijų—draugijėlių, kuopų—kuopelių, ir šiaip veikiančių lietuvių labui žmonių.

Sausio 12. atsibuvo vakaras, kurį parengė visi lietuviai, nors gal ir nebuvo visų lietuvių rengtas tas vakaras, bet taip rašė ant apgarsinimų. Buvo sulošta dvi komediji — „Knarkia paliepus" ir „Daktaro kabinete"; atlikta vidutiniškai. Priegtam buvo statytas ant scenos koks-tai „Juokų maišas", tik gaiga, kad iš to maišo mažai juokų išbiro. Geriausiai atliktos dainos, kurias dainavo Cl. L. T. D. choras, vadovaujant V. A. Greičiui. Puikiai sudainavo dvi daineli p—ės Bagdžioniutės. Reikia paminėt, kad prie surengimo šio vakarėlio dikčiai pasidarbavo p. V. A. Greičius, kurs nesenai čion pribuvo, o jau pasirodė su darbštumu.

Taip-gi clevelandiečiai turi veiklią draugiją „Mirtą", kuri per du metu puikiai darbuojasi. Tik dabar šios draugijos chorvedis pasitraukė prie susitvėrusios socialistų kuopos, ir tas žinoma, kiek atsiliepė ant paties choro, nes likęs choro ir teatro vedėju p. S. Balčiunas negali suspėti nors dirba su atsidėjimu.

Kazys Pašventupis.

YOUNGSTOWN, OHIO,

Sausio 12. turėjome prakalbas, kurias surengė 56 kuopa LSS. Pirmas kalbėjo anglas — „Soc. Press" redaktorius. Mažai ką suprateme iš jo kalbos, nes „angelekai" drožė. Dailiai ir meiliai prašneko į „Lithuanians", nes pirmą syk jam tenka prakalbėti į juos. Taip, aiškino ir kvietė jis sykiu su visomis tautomis dirbti del naudos darbininkų ir kvietė į jų svetainę atkakti susirinkimų laikyti, nes jie nieko neimsią už svetainę. Antras kalbėjo D. J. Kasparka su pertrauka. Pirmoje kalbos dalyje užminė apie tėvynę Lietuvą; ir čia ne vienam iš publikos ašaros išsispaudė. Man tenka pirmą syk išgirsti jo kalbą — stebėtinas švelnumas ir meilumas jo kalbos. Paskui jį kalbėjo apie buvusią Petrapilės skerdynę sausio 22., apie karę ir kaip ji blėdinga žmonijai. Antroji kalbos dalis buvo apie šios šalis darbininkų išnaudojimą ir apie paleistuvystės išsiplatinimą. Anot jo Suvienytose Valstijose prostitučių randasi 700,000 merginų; del algų mažumo merginos yra priverstos pardavinėti savo kūną, o vyrai negali apsivesti; to viso priežastis — prastas surėdymas šalies istatymų. Kalbėjo ištisas tris valandas ir, jeigu būt laiko turėjęs, būt ilgiau užtraukęs. Jojo prakalba visiems patiko. Publikos buvo tik 50 ypatų. Tai jau gėda youngstowniečiams už tokį nerangumą. Laike pertraukų deklamavo A. Petraitis, nors tas jam nekaip nusisekė. Antras deklamavo D. Lekavičius apie sausio 22.; jis atliko labai gerai.

Geistina daugiau tokių prakalbų. Žadama vėl kada parengti prakalbas, o ant Velykų sulošti „Amerika pirtyje'. Labai malonu matyti veikiančius lietuvius...

Suvargęs.

CLINTON, MD.

Angliakasyklose darbai jau eina gerai. Darbą galima gauti, tik reikia prigulėti prie angliakasių susivienijimo, ir turėti tos valstijos mainierskas popieras, kurias išduoda pradžioj mėnesio; kasyklų čia yra apie 20.

Miestelis stovi labai puikioj vietoj ant upės kranto. Gyventojų turi į 8,000 žm. Didesnė miestelio dalis apgyventa ateiviais; pirmą vietą užima italai, kurie ir miesto valdyme lošia nemažą rolę. Pas italijonus apsireiškia vienybė ir tautiškas susipratimas, o kur vienybė, tęn ir galybė.

Tarpe mūsų viengenčių toli gražu dar nesimato tokios vienybės. Metai atgal buvo čia uždėta kooperatyviška valgomų daiktų krautuvė. Bet jos nepalaikė lietuviai, nors viskas buvo vedama sąžiningai ir ji, nesulaukus savo metų galo, turėjo likti uždaryta. Gaila, kad Clintono lietuviai, kurių dabar skaitoma į 70 šeimynų ir apie 200 pavienių negalėjo užlaikyti tos krautuvės. Taip, nėra pas mus vienybės. Jei ir atsiranda geros dvasios ir darbščių lietuvių, bet jie vieni negali daug nuveikti, nes jiems nepadeda, o tankiai net trukdo kiti. Jei daromi kai-kada susirinkimai, tai keletas rėksnių dažnai ardo viską, taip kad susirinkimas neatneša jokios naudos; panašiai buvo su susirinkimu Lietuvos Sūnų draugijos gruodžio 15. Yra dar šv. Kazimiero Karalaičio dr., kurioje, permainius įstatymus kaslink religijos, narių skaitlius padidėjo iki 73; jos turtas siekia 500 dol. Apart to į naujus įstatus tapo įdėta vienas paragrafas, kad ta draugija kasmet ant tautos reikalų tur mokėt po 5 dol.; antras-gi paragrafas taip skamba: draugijos narys niekinantis savo tautą pirmu syk lieka persergėtu, antru — 2 dol. nubaustu, o trečiu kartu tampa prašalintu iš draugystės. Yra viltis, kad greitu laiku tos draugijos narių skaitlius pakils labai augštai, nes smarkiai dabar prie jos rašosi nauji nariai.

Paskui yra 121 SLA. kp; narių turi 32. Po 27 seimo SLA. skaitlius kuopos narių sparčiai eina daugyn, nežiūrint ant jokių trukdymų.

TMD. 53 kp. narių turi 21; neatsižymi ji savo veiklumu, bet reik tikėtis, kad ateityje sukrus.

Kaip tęn nebūtų, vienok galima patėmyti, kad lietuviai pradeda susiprasti, pradeda pažinti tikruosius savo draugus, pradeda, galop, stengties būti tikrais lietuviais, gerbiančiais savo tėvynę Lietuvą ir savo tautą. Tolyn — eis vis geryn... **Draugų Draugutis.**

PORTLAND, OREGON.

Sausio 17. pasirodė smarkus sniegas; prisnigo apie 7 colius gilumo. Žmonės, pamatę sniegą, labai nudžiugo, nes jiems lytus ištiesų nusibodo; bet tas sniegas trumpam laikui. **T. Kassales.**

PORTLAND, ORE.

Tankiai patėmiju korespondencijų iš visų miestų, kur tik lietuviai gyvena, bet iš šio miesto — nieko, nors čia yra taip-gi gana skaitlingas būrelis lietuvių. Portlandą vadina rožių miestu, delto kad čia rožės žydi per kiaurą metą. Miestas stovi ant kranto upės Willamatte tarpe puikių kalnų. Čia matosi kalnas MtHood, kuris stovi 80 mylių atstu nuog miesto; jis gana puikiai išrodo vasaros laiku, nes saulės spinduliai, atsimušanti į sniegą, daro kalną sidabriniu. Didžiausi šio miesto uždarbiai —— tai lentų pjovyklose, nes čion yra gana puikios girios, kurios be pasigailėjimo naikinamos. Pirmutinis lietuvis — p. Kasparas čia apsigyveno 1887 metuose, kuris dar ir dabar gyvena. Šiame mieste yra apie 80 lietuvių šeimynų ir apie šimtą pavienių. Lietuvių biznierių čion yra trįs. Du turi karčiamas, o trečias — siuvėjų šapą. Giriose lietuvių dirba apie 60 ypatų; užmokestis už 9 valandas darbo nuog $2.75, iki $5.00. Giriese dirbdami negauna svaigalų, užtat sugrįžę į miestą tiek jau sriaubia pas savuosius, kad net baisu žiūrėti. Didžiausia dalis lietuvių dirba skerdyklose. Mokestis tęnai gana maža — nuo $1.50 iki $.50. Čia tai ir lieja prakaitą mūsų vargšai lietuviai, nešiodami negyvus jatučius ant pečių per dienas. Buvo čia susitvėrusi pašelpinė draugystė „Lietuvių Liuosybė", bet amžiną atsilsį, ji jau numirė; padėkavojant apsileidimui jos valdybos. Girdėjau, kad nori tverti kitą draugystę; reikia vilties, kad viskas bus atsakančiai sutvarkyta ir valdyba dirbs su didesniu atsidavimu. Gruodžio mėnesyje pereitų metų čia numirė biednų name lietuvis — Valantinas Venckus; paliko pačią su trijų mėnesių kudikiu. Velionis paėjo iš Kauno gubenijos, Telšių pav., Garždų valsčiaus Kvietinų sodžiaus; nepriguldėjo nė prie jokios draugystės, delto jį miestas ir palaidojo. Jis mylėjo svaigalus, nuo ko, gal sakyt, gavo ligą ir turėdamas 28 metus amžiaus turėjo persiskirti su šiuo svietu. Per Kalėdas krikštijo tos našlės kudikį; buvo susirinkęs būrelis lietuvių, kurie sumetė našlei apie $35.00; ji visiems ištarė širdingą ačiu. Miestas pradėjo bu davoti naują kningyną; Šiame kningyne yra apie šimtą egzempliorių lietuviškų kningų, bet, nors akįs kaista, vienok turiu pasakyti, kad niekas jų neskaito. Čion taip-gi ateina „Lietuva", „Vien. Lietuvninkų" ir „Katalikas", bet mums geriaus pas Maikį, negu kningyne. Užklausus perdėtinio kningyno, kodel neperka daugiaus lietuviškų kningų, atsakė; kad mažai yra vietos ir girdi, gal tik 2% lietuvių moka skaityti. Paklausus-gi, kodel jis taip mano, atsakė: „tūlos kningos guli kningyne jau antri metai, bet nė sykį nieks jų neskaitė". Gaila, kad męs taip atsinešame prie kningų ir laikraščių; užtat męs taip skurstame, užtat męs esame nuo svetimtaučių apšaukti, kaipo tamsūnai ir peštukai.

Laibas.

KNINGOS.

Employ your time in improving yourselves by other men's documents: so shall you come easily by what others have labored hard for. —

Socrates.

Be kningų Dievas yra tylus, teisingumas užmigęs, gamtinis mokslas stovi ant vietos, filozofija raiša, literatūra bebalsė, ir visi daiktai susivynioję chimeriškame tamsume. —

Bartoholin.

Kninga nėra vien tik atspausdinta juodomis raidėmis popiera ir apdarai. „Kningos", sako Plato, „yra nemirštantis sūnus, niekinantis savo gimdytojus". Geros kningos yra palinksminimas žmonių gyvenimo. „Jos", sako G. W. Curtis, „visados yra surinktos išmintiez degančios lempos". Jos yra išdas, kuriame žmonės turi supilę krūvas auksinių metalų. Kningos pergyvena imperijas. Jos skrajoja be sparnų; vaikščioja be kojų; jos yra namai pagalbos, kurie be piningų maitina žmones, kentančius dvasios alkį. Jos peni millionus be sumažėjimo maisto. Po išmaitinimo vienų, jos yra gatavos maitinti kitus, ir jų maistas niekados nepasibaigia, bet dar daugiau priauga. Kningos neturi būdų. Jos nerėkauja nei konkursuoja, bet tildo pasaulį, ir kaip magiškas stiklas perstato historijos sujudimus, romias scenas, laimės ekstazą, kančias ir agonijas. Jos skamba tyliai David'o ir Homer'o laiku. Jųjų balsas, kaip telegrafas arba telefonas, nešioja garsus po platų pasaulį. Be militarizmo subruzgimo jos atkartoja kovą praeities; jos plaukia be širdies su visais sujudimais, su kuriais prisotina augščiausias ir žemiausias dvasias. Jos išgelbėjo praeities mintis nuo mirties ir atidavė jas žemiškam nemarumui.

„Kningos", sako Emerson, „yra geriausi daiktai, protingai vartojant ir blėdingiausi, neišmintingai vartojant". Skaitydamas nedaug — tik geras kningas, žmogus apturi didelę pasaulio dovaną. Gerose kningose didvyriai kalba su mumis; jie atiduoda mums savo brangiausias mintis ir beria į mus savo dvasias, o kada jos įsigilina į mūsų širdį, tada sunku jas išvaryti. Tūkstančiai kningų tampa atspausdinta kas metas, iš kurių pusė pranyksta be antros spaudos, kita-gi pusė taip-pat neilgai tegyvuoja, ir visai mažai bepalieka, kurios gyvena sykiu su šimtamečiais. Daug naudingiaus skaityti senas kningas, negu naujas. Šiaip sako apie tą dalyką Alonzo of Arragon: „Seną medį deginti, seną vyną gerti, seniems draugams pasitikėti, senas kningas skaityti". Senos kningos yra vaisiai jaunystės, o iš jųjų gimsta naujos. Alcott taip sako: „Ta kninga gera, kurią atidengiam su vilčia ir uždengiam su nauda". Visas kningas niekas negali perskaityti ir nėra būtino reikalo tą daryti. Tam, kuris yisai kningų neskaito ir būna tamsūnu per visą savo amžių, jos visai atsisako išduoti savo vaisius ir vadina jį nuodytoju pasaulio. Tas, kuris jas visados ignoruoja, prasikalsta prieš Dievą ir žmones ir, neskaitydamas kningų, nepatėmija pats to savo ignoravimo ir užgęsta kaip žvakė, susipildamas visas Dievo duotas dovanas į amžių grabą.

Sengadyniai žmonės visai mažai teturėjo kningų. Jie skaitė jas su entuziazmu ir atkartojimu. Homer, rodos visai neturėjo kningų. Virgil, Horace, Socrates taip-pat jų mažai turėjo. Męs šiandien kningų turime net perdaug, o skaitome mažai, ir daugiausia skaitome tokias, iš kurių mažą naudą gauname. Skaitymas ir rašymas žmogų prikelia iš didžiausio purvyno ir pasodina ant deimantinio sosto. Hazlitt sako: „Didžiausias gyvenime džiaugsmas yra skaitymas būnant dar jaunu. Aš turėjau tiek daug šito džiaugsmo, gal kaip ir kiekvienas iš jūsų". Anos juodos eilutės ir taškeliai ant balto puslapjo atneša mūsų protui gražiausius paveikslus ir veda iki augščiausių ateities vartų.

Kningos yra sandėliai omenies. Be omenies visas mūsų gyvenimo patyrimas išnyktų, o be kningų visa punktuališka pažintis išgaruotų. Be kningų męs nieko nežinotumėm apie darbus didelių protų vyrus: Homer, Virgil, Dante, Shakespeare, Milton ir kitų.

Be kningų Saser'as, Napoleon'as ir Washington'as būtų buvę vien tik tradicijos.

Voltaire sako: „Visas žinomas pasaulis, išskiriant laukines načijas (tautas), yra valdomas kningų". Tegul jos valdo ir lietuvių tautą ir nudengia tachimerišką debesį, kuris laiko apsupęs mūsų brangią tėvynę. Semkime iš jų vaisius ir puoškime ateities Lietuvos takus. Dalinkimės pažintėmis viens su kitu ir tokiu būdu lietuvių tauta pakils kaip dvasioje, taip ir civizacijoje ir kultūroje.

Kningos niekados nemiega. Jos kiekvienoje valandoje ir vietoje išskleistais sparnais stovi prieš mūsų akis ir žadina mus iš giliaus miego, kalbėdamos saldžiais žodžiais.

Diodorus sako: „kningos yra proto medicina". Jos prašalina visokias ligas ir suteikia sveikatą ir padrąsina energiją. Tas garsus rašytojas toliaus sako: „Verčiau gyventi duona ir vandeniu, miegoti šiurkščiame ruime, nešioti prastas drapanas, atsisakyti visų augštų associacijų, o čėdyti piningus ir pirkti už juos geras kningas".

Skaitant kningą, reik gerai apmąstyti ir suprasti autoriaus mintį. Skaitymas be mąstymo yra be vertės. Geriau perskaityti vieną kningą atidžiai ir suprantamai, negu skaityti šimtus, nesuprasdamas apie ką skaitąs. Be galvojimo skaitymas eikvoja mūsų brangų laiką, ir męs niekados nepaliksime šviesesniais ir nepasieksime augutesnio išsilavinimo laipsnio. Kningos ne tik supažindina mus su senai mirusių didvyrių mintimis, bet jos gelbsti mums padaryti savo nuolatines mintis, kad jos liktų amžinomis ir pergyventų šimtmečius, ir kad per ilgus amžius žmonės naudotųsi jomis taip, kaip dabar męs naudojamės senovės mintimis, senovės garsių žmonių protais. Kningą reikia mylėti už viską labjau. Jų kvepjantis garas tegul kvepja mūsų kambaryje, kolei ateis laikas žengti į grabą. Kambaris be kningų tamsus, kaip be langų. Atiduokime joms savo kambarį ir supilkime į jas savo ir skolintas didvyrių mintis, kad nereikėtų gyvas mintis su kūnu sykiu į amžiną grabą dėti ir per amžius slopinti giliose smiltyse.

V. J. Budrikas.

Laiškai Iš Lietuvos.

PAPILĖ, KAUO GUB.

Šilta žiema Lietvoje! Buvo beužstojanti kelius kartus žiema, bet žėdną sykį greitai atlyžo. Dabarties, viduryje gruodžio, prie temperatūros svyruojančios tarpe 2—10o R., kartais užlyneja, o šiaip sausas oras; upeliai čiurkšlena; žolė žalia; kvėpjančioji ra-

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS . . .

Marytė nieko neatsakė. Tik jos krūtinė smarkiai bangojo ir pilnomis krūtimis ramstės Eimučio krūtinėn. Kojos virpėjo ir gįslose taip smarkiai plakė kraujas, kad net stovėti buvo sunku.

— Taip man gera!... Taip man gera! ... — vos girdimai šnabždėjo ji.

— Ar visuomet taip gera būti galės, — lyg tolimą nelaimę užjausdamas, klausė Eimutis.

— Visuomet... visuomet!... — šnabždėjo jos širdis pajautų pasigaudama.

Staiga nuo viršukalnio tvykstelėjo šviesa ir raudona spalva nudažė romų Ventos vandenį.

Ton švieson netrukus atsiliepė trįs nuo salos ir pasigirdo skardųs jaunimo balsai nuo paties pilekalnio. Juodi dūmų kamuoliai klojos vienan didelin debesin ir išlėto lygiai kilo angštyn. Šviesos išgązdintas paukštis skubinos naujon prieglaudon; arkliai neramiai prunkštė pakalnėje.

Skardi, gyvybės aidais pertekusi, jaunimo daina išlėkė iš keliolikos krūtinių ir susimaišė su bosų braškėjimu, su dūmų debesiais pradrėskė nakties lytą ir šauklio greitumu lėkė gamton, lyg ir jai būtų skelbusi tėvynės prisikėlimą, lyg ir ją būtų kvietusi sutartinan tautos darban . . .

Dabkus vaikščiojo su Butrimu apie jaunimą ir kaž-ką jam, gyvai gestikuliuodamas, pasokojo, ar klausinėjo.

Kuopelėmis stovėjo kiti svečiai ir atidžiai žiūrėjo dainuojantin jaunimo būrelin, kurių tarpe ir jų vaikai buvo. Ant kai-kurių veidų matyti buvo nusiminimo rūkai, pro kuriuos aiškiai galima buvo išskaityti, jog ateitis ne jiems priklauso, jog jų gyvenimo bei darbų giesmelė užbaigta ir tik jų pasekėjai jau veiks ir... naują gyvenimo giesmę užtrauks, svetimą jų manymams, norams bei supratimams.

Daina už dainos liejos iš jaunų krūtinių, galingais, savo jėgą nujaučiančiais balsais skelbė apylenkei ir rytojui, jog be kovos, be imtynių nepasiduos.

O bosai geso, braškėjo gailiai jų šulai, lyg ką primindami. Ir patsai jaunimas juto, jog tokios pakilios valandos ilgai negali tęsties. Manė visi skyrstyties, bet tuo pačiu tarpu atsiliepė senis Butrimas:

— Prašysiu visus mano trobon. Jaunimas pažais, pašoks, o męs seniai senovę minėsime...

Trukšmingas *valio* užklojo Butrimo žodžius ir nė nepasijuto, kaip atsirado ant jaunimo rankų, kuris nusinešė jį savo vežiman ir su dainomis, juokojimais ir skardžiu juokų nudardėjo dvaran.

Vienas po kito vežimai išsiskirstė. Likosi tik Eimutis su Maryte.

Liūdnomis akimis žiūrėjo jis į gęstančius bosus ir mintįs juodos buvo, kaip dūmai. Pažvelgė salon, ant kurios vienos žarijos beliko iš bosų, ir nušvito jo veidas tos nakties prasme jo visam gyvenimui.

Lengvai žingsniais važiavo juodu. Tylus vėjelis pūteno. Marytė apsiklojo jo peleryna, prisiglaudė prie jo ir nakties erdvėn paleistomis mintimis, jau tvėrės būsimosios laimės vaizdus, piešės jaunutės meilės atmainingą ir veidmainingą skliautą: — visko tęn buvo, kas tik iš laimės sutverti įmanoma, — nebuvo tiktai juodų debesių ir sunkaus visuomeninio darbo jungo...

6.

Praėjo joninių gegužinė neapimamą įspūdžių daugybę palikus; trukšmingu pasisekimu užsibaigė petrinių spektaklis, daugybę kalbų tarp sodiečių sukėlęs. — kaip skaistųs, vien įspūdingos vaidentuvės įsivaizdintini sapnai-budėjimai pralėkė tie atsitikimai jaunystėi Marytės širdyje meilės pavasarį sužadinę ir moteriškės snudūriavusią dvasią joje sukėlę...

Joninių nakties burtai dar tebevadino širdį puikiais vasaros vakarais svajojimų viešpatijon, užburtojon, laimingųjų sritin, — prieš jos troškinių galę viskas lenkės, net Sezamas savo duris praverdavo ir viltvilingais gestais rodė meilėsturtų neišsemtinąją skalsybę...

Diena iš dienos ėjo paprastu, kasdieninin savo kelionės taku nieka nauja nesiūlydamos, nieka netikėta nežadėdamos. Tik jausmas diena iš dienos brendo, leido šaknis slaptąjin pajautų šaltinin, lyg šimtametis ąžuolas visą žemę savo šaktinis apkabinti įsigeidęs,—taip jaunutė meilė jieškojo savo prapamato, savo būtybės bei tikslo teisės ir, tais savo jieškinių pasiryžimais, tvėrė savo būtybės genezį, apėmė visą Marytę...

Ankstybą, skaistų vasaros rytą, kada dar rasa su žeme bylinėjas, kėlės Eimutis, mandės paprastu būdu Ventoje, ėmė dalgį ir ėjo laukan su visais darbininkais ir stojos pirmon pradalgėn, lyg savo jėgomis suvartojimo jieškojęs būtų, lyg tų jėgų perteklių vaisiun paversti stengęsis būtų.

Vienmarškinis, melsvomis studento kelinėmis, į aulus suleistomis, varsuotais marškiniais ir plika galva, skyrės jis iš visos darbininkų minios. Ant balto laukų ir kaimo baltinių fono mirgėjo jo augšta stovyla, jo dalgis žaibus svaidė nuo saulės spindulių, o pakirstas rugis gulės eilėn, lyg tokiu darbininku pasididžiuodamas ir lenkė savo pribrendusią varpą...

Senis Butrimas juokės išpradžių iš jo darbo ir net mėgino jį-atkalbinti. Bet Eimutis nesidavė.

—Ką aš veiksiu su savo muskulais? — klausė jis Butrimo.

— Hm! Bet ne tamstai čia darbas, — spyrės jis.

— Kodel ne man?

— Jau tamsta tokio darbo nedirbsi. Receptus rašinėsi, lancetu žaizdas tversi ir gydysi, — tiedviejų darbų negalėsi taip lengvai sutaikinti, — aiškino jam Butrimas.

— Rusijoje besibastydamas visur rugiapjūtės metu kirtau rugius, net savo dalgį įsitaisęs buvau; geras dalgis buvo, tiktai Trofimas suvažinėjo, — gaila, smagus laikyti buvo. Ne iš afišavimos, ne, — bet man be fyziško darbo sunku būtų; inpratau jin iš mažumės. Gimnaziją eidamas, visuomet būdavau vasarą pas tėvus ir padėdavau šienauti ir rugius kirsti ir visiškai gerai tan darban tikau ir įsitraukiau jin. Jis manęs nėkiek nevargina, atžagariai, naktį išmiegu kaip nudėtas, atsikeliu tvirtas, išsimaudau, einu laukan, per pietus atlieku lekciją su Jurka ir... vėl laukan.

— Taip, taip, bet... — nežinojo Butrimas ką besakyti.

— Jei bent tamsta nepatenkintas tuo, jog aš darbui lauke atimu laiką iš lekcijų su Jurka, tai aš...

— Ką čia tamsta niekus kalbi priežasčių bejieškodamas susipykti su manim, — nutraukė jo kalbą Butrimas.

— Na, tai viskas tokiuo būdu kuogeriausia. Aš, mat, nemėgstu pavėsyje su kninga drypsoti, — pridūrė Eimutis.

— Tai tamsta Vladui kerti? — akį primerkęs ir galvą pakreipęs, šypsodamas užklausė Butrimas.

— Ne, tamsta. Vladas, jis ne tokio darbo žmogus; išmažens nepratusiam sunku inprasti. Aš kalbu apie sodžiaus jaunimą, kuris, nesuprantu, ar drovisi, ar nemėgia, ar taip išdyko, jog nė tėvams nepadeda, nė miesto užčiulptųjų organizmo sulčių fyziškuoju darbu nepapildo.

— Mokslo metai padaro iš kaimiečių vaikų tokius-pat dvarponiukus, kaip mūsiškiai iš prigimties, na, teisybę tariant, mūsiškiai nemėgia dirbti, bet mėgia valdyti, šeimininkauti, — aiškino Butrimas.

— Vienu žodžiu, aiškiai tariant, kaip vieni, taip ir kiti iš fyziškojo atžvilgio, mazgotės, kūnu paliegusios, — vaizdžiai išreiškė jo mintį Eimutis. — Matei tamsta koks Jurka dabar gyvas? Kelias drauge su manim, prižiūri visą bandą, išragina piemenis, maudos drauge ir mokinas noriau, nes ima suprasti, jog kiekvienas darbas dirbtinas ir nėra naudingo darbo, kurio bjaurėties reikėtų.

— Jurka visuomet geru padėjėju man būdavo, bet pastaruoju laiku dar labjau sukruto, ir tai tamstos darbas.

— Susimildamas tamsta, tiktai negirk manęs! — prašės Eimutis. — Korepetitoriaus užduotis, sulyg manęs, ne vien mokinys reikalaujamos programos išmokyti, bet ir visi doro ir naudingo darbo principai jin iš mažumės skiepyti; ypač čia reikia gyvu pavyzdžiu mokyti, o ne doktrinomis vaikas kamšyti. Vaikai greičiau užmus pastebi skirtumus tarp žodžių ir darbų,

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė
KAZYS PUIDA.

— Nekvietė manęs.

— Tai kas bus?! — sušuko naivai mergaitė, galvodama apie susitikimą su Mikolu kur kitur, ne ant šio šventoriaus.

— Gal rytoj?... išsirengsiu bebrėkštant ant Gačėnų ežero. Dar šią vasarą nemedžiojau tęnai antių. Ateik ir tu, Uršulka.

— Rytoj?... — atsiduso mergaitė — iš pačio ryto darbas. Šiandien šventadienis...

Karšta kraujo banga apliejo abiejų veidus. Susitarė čia apie susitikimą, tarp pažįstamų minios, kurių nevienas galėjo kai ką išgirsti — prie bažnyčios. Bet jaunas kraujas turi savotinius ir tokins despotinius įsakymus, kad ir apgalėsi juos, tai visgi nepaslėpsi.

— Lauk manęs prie savo ežero, ties alksnynu, saulei leidžiantis — sušnibždo Mikolas ir, spustelėjęs slapčiomis mergaitės ranką, nuėjo.

Jau iš visų pusių žiūrėjo tan ilgokan pašnekėsin.

Šventoriuje retėjo žmonės, skirstėsi po truputį. Tūli, gimimo bei ištekliaus paremiami, nuėjo vartelais klebono sodnan ir nešino savo išeiginius rūbus vienintėliu to sodno takeliu, pro riebjas lysves, ant kurių mirgėjo našlaitėlės ir saulutės, kasturkos ir sagiukai, angščiau kvapnieji žirneliai ir dailia išranktyti levažandėliai, o standieji jurginiai taip iškilo, kad praaugo žmones, konkuruodami ne su viena kaimo puošnia savo žaliais sejonais ir liepsnomis galvomis, kaitroje dryžais pasipuošusiomis. Vieni užeidavo klebonan vyriausioji bajorija ir vaikščiai juodais švarkais — kiti pamažu slankiojo svaiginančiu savo kvaptimi kelinku, taikindamiesi miestelio prekyvietėn. Tūli apsistodavo prie klebonijos durių: užeiti ar ne? — o tuotarpu galima truputį pagalvoti apie dailiai svajojantį šventadienį gyvenimą.

Bet didesnė žmonių dalis išsirito iš šventoriaus ro didžiuosius vartu rinkon, nelygum pleciuin, užvertan tarp bažnyčios, klebonijos, krasos, smūklės ir kelių sankrovų. Del tų tai trobėsių Južintai vadinasi „miesteliu" ir turi savo mūges. Nūdienį paprastą šventadienį galima buvo prilygintii prie didžiausios mūgės. Giedra, o gal ir žinia apie Pucevičiaus užsakus, sutraukė daug žmonių ir ištisas iečių miškas užėmė pusę rinkos. Apie šimtą pakinkytų žemaičių arklinkų stovėjo prie tvorų, arba inkišta buvo tarp brikų. Lietuviai vengia tolimų kelionių pėsti, mažai jodinėja raiti; brikiukas ir pypkis mylimiausi draugai.

Nesigrūdo visai smūklėn; jei bent kas užėjo, sankrovėlėn „makorkos" pypkini, Landrino karmelkų vaikams, vinių ar šmero, o nuo smūklės lėkė skani kvaptis ir gundė išmesti stikliuką. Tiktai Juozas Trembelis, sutikęs Laukinį, Uršulkos dėdę, nusivedė jį vestuvių grįčion už smūklės, pastatė visą butelį, vaišino, bet ir pats gerai traukė.

Uršulka ilgai užtruko miestelyje, vaikščiodama su kitomis mergaitėmis, paskui pasislėpė klebono sodnan tarp jurgnių ir žiūrėjos pro žemą tvorą, kai žmonės į namus skyrstėsi. Skirstomos po vieną brikinką iš kuopos ir įvedama arklį į nuleistus ienus po lanko, kuris apimdavo jo kaklą, kai jungu, pririšdamas drauge apikaklį prie ieno. Kas kartą tai kitas brikiukas subildės smulkia, bet sparčia risčia karštomis dūlkėmis nuklota. Kai tik tuo metu eržilas nunešė Baltakį, plėšdamasis prie Žukelio kumėlės, kuri minutę anksčiau nubėgo, o jau toli buvo ant kelio; ligšiol pririšti, arkliai pradėjo žvengti šen bei tęn, tampydamiesi ir barškindami pažabomis.

Paskui pamatė Uršulka, kai Mikolas užsėdo dailu jojiką ir rūpestinga risčia pravedė jį per rinką, maloniai žmonių sveikinamas, nušvitusiu veidu, berūpestingas...

Ir vėl nepaprastas reginys: Pačėnų šarabanas įvažiavo ketvertu užkinkytas; Stasius atsisėdo ant suoko šale vežėjo ir paėmė vadžias, o „ponų" sėdynėse susėdo senis Trembelis ir Anielka! —

— Ot, būtų paėmęs mane mano ponaitis ant arklio už savęs! — pagalvojo Uršulka.

Bet turėjo grįžti pėsčia — kas jai nerūpėjo — ir pati viena — tas tai ir griaudino jos širdį.

Nuėjo greitai ilgu kaimu, kad išvengti dulkių, o už kaimo pasuko iš kelio šviesun, gilian Južintų ežeran ir nuėjo paežeriu... O kuomet vieškelis atsitolino, žalčiu įsirangydamas į kalnelius, mergaitė, nematydama linksmai važiuojančių, negirdėdama vidudienio kaitroje jokio balso, palikusi viena tarp mėlsvo vandens ir tuščių kalnelių, stabtelėjo ir įsižiūrėjo ežeran, kuris nuo stataus kranto, už siauros žvyro juostos, leidosi skaidrion gelmėn.

Atsisėdo; kuo tik batelių nesušlapo ir žiūrėjo į nardančias paviršiumi žuvytes, į geltonas ir pieno varsos varlių dėželes — žiūrėjo be sąvokos. O jos galvutė stengėsi išrišti likimo klausimą.

Kas su ja bus? kas bus?...

Svajoja apie savo karalaitį jau ištisi metai... ei, kur tau! daug seniau. Matydavo jį ištolo, kuomet vos ūsų šešėlis užmatomas buvo augščiau raudonų lūpų, o dirbo javus vežant, dar visai jaunutė buvo, tik mitri ir stipri. — Stovėje ant augšto javų kalno po klojimo balkių ir graibė vikriai nuo šakių paduodamus sunkius pėdus, visa aukso šiaudų aptaršyta. O jis, stovėdamas žemai, šnairavo į dirbančias augštai mergaites. Kartais ir jon pažvelgdavo — tamsu buvo kluojimo pastogėje — tuomet nepastebėjo. Vieną kartą tyčiomis paleido jin pėdą — nepastebėjo. — O kai praėjusiais metais susipažino lazdyne — iškarto pabučiavo — Ir kas bus iš to pabučiavimo? — Užbūrė ją, nuo to laiko tik apie jį galvojo, del jo mokinos, jo atsimindavo vengė žaislų bei pagundų. — O jis? sekiojo ją pernai, ir šį pavasarį, ir vėl kai vasarai sugrįžo, gražius žodelius kalbėjo ir taip maloniai — bučiavo — o ko norėjo? — žinoma, kai kiekvienas jaunųjų. Tiktai jis ponas, ir geras ir išmintingas, tai jis turi geriau žinoti, kas iš to bus? — O dabar net ponai valstietes veda. Ot, Voronavičia, bajoras, Južintų urėdas, vedė net ne ūkininko dukterį, o kokia poni! — ir amžių laimingai gyvena. — Ponas Saluga turi didelį folvarką, o vedė savo šeimininkę, Agotą — tiesa, kad jau bus penki metai kai ji pas jį tarnauja, ir ketvertas jau vaikų... O jeigu patsai ponas Stasius Pucevičia, Gačėnų valdonas, veda Trembelaitę, tai jau matyti ant didžiausių ponų tokia mada užėjo...

Ūmai sukilo inkaitusioje mergaitės galvoje nauja visuomenės abejonė: gal Rajeckis dar didesnis ponas už Pucevičią? Kaž kai kitaip kalba, beveik vien lenkiškai... ir nosį visuomet skarutėn šluostos... Uršulka pastebėjo tai senai ir pati nešiojo baltą nosininką. — Turtingas! žinoma. Kas tęn juos sužinos, kurs turtingesnis: Rajeckis ar Pucevičia? Abu tiek daug turi žemės, kad vieniem patiem apdirbti nė nemanyk! Ir kai gauna su žmona dar kitą ūkį, tai tik daugiau vargo. Norėtų Uršulka būti tokia turtinga kai Trembelaitė, bet juto instinktinai, kad tasai kraičių skirtumas mažai sveria kaimynų turtuolių akyse.

— Užtai aš gražesnė už Anielką — nusišypsojo Uršulka savo atspindin vandenyje, pasilenkdama ant puikaus, gilaus veidrodžio. — Gal ji kiek augalotesnė ir platesnė, bet veidas kai pinavijas raudonas. Man sakė ponaitis, jog jam tinka mano išblyškęs veidas, nes prie jo akys gražesnės, sako, ir dantys baltesni. — O jau šokti, tai tik aš!

Pagalvojo kiek liūdniau, kad, jeigu ji graži, tai klapiškai graži. Tiek tiktai gera, kad jai nieko netrūksta: švelni, sveika ir darban tinka. O ką ponaitis apie jos akis bei lūpas byloja, tai gal tik iš mandagumo? — Kur jai lyginties su tomis baltomis poniomis, liemenyje suveržtomis, skrybėlėmis pasipuošusiomis, kurios brikomis iš dvaro dvaran važinėja, arba bažnyčion, arba gatvėmis Dinaburge vaikštinėja! — Užsidegė staiga savo valstietės parėdų neapykanta: tiktai skarutė šilkinė ant galvos ir tasai karielių ryšulėlis. — Ot, kad nors taip pasirėdyti, kai Neliūbiškių urėdo duktė!

Dar liūdnesnės ateidavo mintįs. Pirmą kartą šiandien bekalbėdamas užminė ponaitis apie ištekėjimą — apie jos ištekėjimą. — Ir jau bus pora savaičių, kai nesistengia su ja susitikti. Ar-gi būtų kitą pamylėjęs? Nieko apie tai nebuvo girdėti — Patiltos folvarke pilna moteriškių ir jos gerai viską moka sužinoti. — Todel Južintų ponaičio sumanymai vis neaiškesni darės. — Bet šįvakar galų-gale viskas paaiškės: liepė jo laukti, aiškiai juk pasakė, jog apie tai noris pasikalbėti. O taip maloniai kalbėjo, nesigėdino ilgiau pašnekėti su ja skaitlingų žiūrėtojų akyvaizdoje — o gražus buvo, už visus gražiausias...

Pašoko Uršulka tolesnėn kelionėn.

*
* *

Saulė nusileido ir debesys dangus apklojo balsgana, kiek paraudusią visai tylią apylinkę. Siauro tarp kalnelių ežero vandenįs sustingo ir mirgėjo oksiduotu sidabru. Prie krašto, ties užkarusių juodalksnių kuopos, vanduo jau visai tamsus, liejosi lyg kokin urvan ir viliojo akis pajieškoki kokių šokių vaidinių. O naktis leidos nepaprastai šilta, dar sukaitus nuo kaitros ir svaiginančiai kvapni. Saldžiomis kvaptimis garavo ežeras, kiek stipriau alksniai, o žydį netoliese ant kalnelio dobilai stačiai svaigiomis kvaptimis užkrėtė orą.

Lauke, kiek toliau alksnyno, laukė Uršulka pažadėto Južintų ponaičio apsilankymo. Dar šviesu buvo nuo vakarinės aušros. Ar atjos tuo pačiu prunkštančiu bėriu, kuriuo išjojo iš bažnytkiemio? Ar medžioklės geltoname tarantase, tame visų-mylimiausiame? — Jei raitas — tai šis vienintėlis kelias. Jei raitas, — tai gal pasileisti tiesiai per dobilus, arba ir rugiena. — Vistiek pasirodys jis ant viršukalnio skaidrioje šviesoje ir jos ežeran, jos jon...

O kai atjos ir nuo arklio nušoks ir glėbin sugriebs — tedaro, ką jis panorės! —

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa.)

Į jaunas, įspūdingas, jausmingas širdis ir privalo pataikinti tiesos žodžiai apie ligas ir neprieteklių mūsų dailiosios tėvynės, apie vargus, bėdinumą ir sunkenybes, kurios mūsų liaudžiai nešti reikia, kuomet ji turi pilną tiesą ant geresnės ir giedresnės ateities. Iš mažumės, įspūdingumo metu reikia sužadinti supratimas ir sąvoka, kad tautos bei tėvynės labui reikia mokyties ir brėsti jaunoms kartoms ir kad jų gyvenimo bei triūso metu nereikėtų atsiekti tai, ko jų pranokėjai neatsiekė. Nėra mažiausios abejonės, kad kartos, kurios tokiomis idėomis bei tolygiais supratimais išauklenti pasisektų — tokios kartos suteiktų tikrus tautinės ideos gaivintojus, tikrai veiklius, suvoktinus ir giliai jaučiančius patriotus. Aiškus dalykas, kad visa tai neatsiekiama šiuo vienu keliu, apie kurį čionai kalbama. Tokių pasiaiškinimų nei nereikėtų daryti, tas savaimi suprantama, ir jeigu tas daroma, tai tam, kad išanksto apsidrausti nuo perskaitlingų kritikų, tautiniai-patriotinius uždavinius savo žlibumo jausmais mastuojančių.

Neužginčijama, kad mokiniams reikia visuomet teisingai nupiešti pozitivinės bei gerosios lietuvių tikrenybės bei lietuvių tautybės bruožai, kad tuo būdu reikia stiprinti juose įgimtieji prisirišimo jausmai prie to, kas savo; skiepinti pasitikėjimas ateitimi, energija ir noras dirbti tautos labui, — tas taip suprantama ir taip aišku ir tokiam darbui užtektinai būtų medžiagos literatūroje, historijoje ir net kasdieniniame gyvenime.

Del tos pačios tautinės ideos reikia dar keletas žodžių pasakyti. Tautinė idea apsireiškia ne tik pasiryžimuose, jausmuose bei veikime, kilančiame iš egoistinių motivų, iš tautinio saviužsilaikymo instinkto; ji apsireiškia ir tame darbe, kuris tenka tautai atlikti del bendražmoninių, internacionalinių idėų. Tautos garbė ir didumas, augščiausioje to supratimo prasmėje, įgyja didžiausį pasitenkinimą iš visasvietinio pripažinimo tai tautai vienų ar kitų nuopelnų dvasios tvėrimo, mokslo, literatūros ir meno srityje, o taip-pat ir praktinių visuomeniai-socialinio gyvenimo uždavinių išrišime, kurie artinasi prie visapasaulinio ideało.

Šie sanprotavimai privalo skinti kelią tautinei politikai jos atsinešimuose į visokius augštesniuosius dvasios bei kultūros tvėrimus gabjųjų genialinių, talentuotų tautos sūnų bei jos žymiųjų atstovų. Kaip kiekvienas atskiras asmuo, net sulig evangelinių nurodymų, privalo padauginti įgytuosius talentus, o ne užkasti juos žemėn, taip lygiai tauta privalo įnešti žmogaus dvasios tvėrijos bendražmoninin brangenynan visas savo tautiniai-kultūrinės nuosavybes ir privalo visokeriopai paremti, palaikyti, net aukomis sušelpti tuos savo sąnarius, kurie inkūnina ar įasmenina tautos dvasinius talentus, kurie žada garbę ne tik atskiriems asmenims, bet ir visai tautai.

Tolygus tautinės garbės principai turi būtinai ineiti tautinio auklėjimo programon.

Šičia ir atsiveria viena tų sričių, kuria pasinaudodami, mokytojai ar auklėtojai gali parodyti mokiniams šviesius bei žymius tautinės historijos bei tautos gyvenimo puslapjus. Mokytų tautos žmonių, rašytojų, dailininkų, reformatorių, humanitarinių veikėjų biografijos, nuopelnai, talentai ir veikalai, visuotiną pripažinimą įgiję, — tai geriausios priemonės, ne tik todel, kad visa tai sukelia jaunime tautinį didumą per tautinę giminystę bei artybę su minėtais žmonėmis, bet ir todel, jog jie parodo geresnę ir augštesnę tėvynės garbę.

Iš kitos pusės, tokios priemonės leidžia kuogeriausai sutaikinti tautinį darbą su visažmoniniais pasiryžimais bei interesų vienodumu.

Visos tautiniai-patriotinio auklėjimo priemonės, stengiančiosios išplėtoti jaunose kartose sveiką tautinį egoizmą, rūpinatisį tautos jėgas sutverti, kurios reikalingos tautai būtybės teisėms apginti, išsiplėtoti ir kultūriniai konkuruoti su kitomis tautomis, reikalingos ne tik sulyg vidujinių augštesnių idėų, bet stačiai iš praktinio atžvilgio, iš nuolatos augančių tarptautinių susiartinimų bei prietikių.

Tautinis auklėjimas, nesiskaitąs su šiomis priemonėmis, gali sutverti jaunose kartose tautinį išsiskyrimą, atsiskyrimą bei užsidarymą savyje; kartais net tautinį atpuolimą netoli žmonių neapykantos testovintį. Tokios tautinės ypatybės visupirmiausia kenksmingos ir tautų reikalams netinkančios.

Priaugančiosios kartos privalo išmokti gerbti bendruosius, augščiau tautinių ypatybių stovinčius, taikos, pažangos, kultūros, dvasinės tvėrijos bei socialinės teisybės reikalus. Drauge su šiuo jos neprivalo užmiršti savo tautiniai-egoistinių uždavinių. Ir

(T. b.)

GALILĖJUS.

(Užbaiga.)

Galilėjus vos ją atgavo atgal. Matydamas, kad iš to nieko gero neišeis, jis dar ją pertaisė, pridėjo dar neaiškią priešakyje prakalbą ir indavė vietiniams cenzoriams. Florencijos cenzoriai nežinojo, kad jis su savo kninga buvo Romoje ir kad tęn neleido spausdint, o antrą — žinojo, kad Galilėjus Romoje guodojamas; galop-gi, tos kningos turinio nesuprasdama, cenzura leido spausdint ir tik tokiu būdu ta kninga pamatė dienos šviesą sausyje 1632 m.

Toje kningoje jis prirodo ir apgina Koperniko pasaulinę temą. Jo kninga parašyta pasikalbėjimo formoje tarp trijų žmonių. Pirmieji du visuomet išreiškia pačio Galilėjaus mintis, o trečiasis, Simplicius — praščiokėlius. Išdėstyt tos kningos turinį, mums perdaug vietos užimtų, o iš to naudos būtų mažai. Primint galime tiek, kad pradžioje ir pabaigoje yra keleta eilių, kur kalbama ir apie katalikybę, kur Galilėjus save pasistato geru bažnyčios tarnu. Tas parašyta su tuom siekiu, kad prigaut cenzorius.

Išėjus iš po spaudos, kninga sukėlė didelį bruzdėjimą. Roma suprato visą pavojų, ir maskos netuėjo, jokios vertės. Brogiausia tas, kad popiežius Urbonas VIII, asmeniškai pažinojęs Galilėjų, toje kningoje rado savęs išjuokimą. Mat, Simpliciaus kalba buvo labai panaši į tuos išsireiškimus, kuriuos kada-tai Urbonas buvo kalbėjęs į Galilėjų. Vietinė-gi dvasiškija, pajutus, kad Roma eina prieš Galilėjų, ir-gi labai sujudo. Prasidėjo ginčai, išniekinimai ir keiksmai iš dvasiškijos pusės. Nebuvo to kuningo ar vienuolio, kuris nebūtų buvęs nors kiek piktžodžiavęs; daėjo net lig to, kad vienas vyskupas (Lagalla) iš sakyklos tvirtino: „Dievas danguje gyvena, tai jis tegali tik dangų sukt, o ne žemė; ne žemė, o tik dangus sukasi". Prasidėjo visoki persekiojimai ir pasigirdo balsas, kad Galilėjų reis inkvizicijos teismas. Kninga-gi po žmones smarkiai platinosi.

Galilėjus (tuomet jis turėjo 60 amžiaus metų) išsigando ir kreipėsi prie kuningaikščio Ferdinando, melsdamas užtarimo. Ferdinandas viską darė, kad nedaleist ligi teismo, bet buvo veltui; 13 vasario 1633 metuose jis išvažiavo Romon, kad stot prieš inkvizicijos teismą. Romoje jis buvo kelis kartus tardomas, o vienu tarpu buvo įgrūstas net kalėjiman; kitą laiką jis praleido pas Nikolini, Ferdinando pasiuntinį. Ar jį kankino kalėjime, kad ką-nors išgaut — nėra tikrai žinoma, nes dvasiškija iki šiai dienai neleidžia apskelbt dokumentus, esančius inkvizicijos archive. Ant galo, po visų tardymų, jį nuvedė į šventos Marijos bažnyčią, kur jis prieš aukurą; akyveizdoje kardinolų, vyskupų ir pralotų turėjo viešai išsižadėt savo mokslo ir prisieks ant evangelijos, kad nieko panašaus nerašys ir nekalbės. Laike visos tos ceremonijos jis buvo tik vienuose marškiniuose — tai „griešninko" drabužis; tuom tarpu dvasiškija buvo pasipuošusi visokiais bažnytiniais puikiais rūbais. Jį priverte prisiekt, kad žemė stovi, o dangus sukasi. Vienok yra kalbama, kad, kaip tik jis pabaigė prisieką, jis balsiai išsitaręs: „o visgi žemė sukasi". Suprantama, kad tas išsitarimas yra tik išmislu.

Pasidėkavojant tai priverstinai prisiegai, jis neliko sudegintu, kaip kad padarė su Bruno; vienok pilnos liuosybės ir-gi negavo. Iškart jis buvo uždarytas kalėjiman, bet iš tęn tapo greit perkeltas į arcivyskupo Pikolomini namus, pas kurį po didžiausia dvasiškijos sargyba išbuvo apie 5 mėnesius; ir tik ant galo jam leido apsigyvent tėviškėje netoli Florencijos. Visą laiką paskui jį sekiojo inkvizicijos šnipai; jam nebūdavo leidžiama matyties net su tolimesniais giminėmis. Jokie varžymai, jokie persekiojimai ir jokios prisiegos nesulaiko genijaus minties; tas pats ir čia atsitiko. Kaip tik jis gavo šiek-tiek ramesnio laiko, nežiūrint į didelį pavojų, jis vėl užsiima savo mylimu mokslu — astronomija. Jis užsiimdavo dar ir kitais mokslais — mechanika ir klausimu apie svarumą. Šiuomi laiku jis dar parašė veikalą: „Pasikalbėjimas apie naujus mokslus mechanikoje ir matematikoje ir matematiški jų prirodymai". Šio veikalo jis neatspandė, vienok tai svarbjausis veikalas, žiūrint iš moksliškos pusės. Geometras Lagranžas sako, kad šiame veikale yra uždėti pamatai apie judėjimų mokslą — dinamiką. Tas veikalas tapo išleistas tik po jo mirčiai.

Galilėjus buvo prielankus ir visiems prieinamas; jis visuomet buvo linksmas ir lengvai nukęsdavo skaudžius gyvenimo smūgius. Ant pažiūros buvo stiprus, vidurinio ūgio vyras, su mėlynomis akimis ir rusvais plaukais. Jis formališkai nebuvo ženotas, vienok turėjo sūnų ir dvi dukteri. Jo sūnus mokinosi matematiką; apsivedė, bet anksti mirė, — už septynių metų po tėvo mirčiai. Ainis-gi buvo labai dievobaimingas ir įstojo vienuolynan. Dauzelis Galilėjaus rankraščių liko sūnui, o paskui ainiui, kuris kaip geras bažnyčios tarnas juos sudegino. Kita-gi rankraščių dalis pateko jo mokiniams — Viviani ir Toričeli ir tik tokiu būdu nepakliuvo į dvasiškijos rankas, kuriai labai norėjosi viską, ką tik Galilėjus parašė, sunaikint. Tie rankraščiai, pereidami iš rankų į rankas, pakliuvo net į paprasčiausią krautuvelę, kad į juos vyniot parduodamus daiktus. Tik Neli juos aptiko (1739 m.) ir atpirko. Tas pats Neli ir parašė pirmutinę Galilėjaus biografiją; bet ją ligi savo mirties nesuspėjo išleist; dabar-gi tie rankraščiai yra Florencijos akademijos savastimi.

Galilėjus mirė 8 sausio 1642 m., turėdamas 78 amžiaus metus. Jis ligi paskutinės gyvenimo valandos mokino savo mokinius ir inkvėpė jiems norą prie liuoso mokslo. Mirdamas, visą savo turtą jis paliko savo sūnui, o palaidot prašė ant kapinių prie bažnyčios St. Kroče, Florencijoje. Inkvizicija ir šitame atvėjuje neturėjo gėdos įsikišdama į jo palaikus ir net nenorėjo jo lavoną priimt į katalikiškąsias kapines.

Taip gyveno ir mirė tas kareivis už mokslą ir minties liuosybę. Jis buvo ta ašara, kurį nušvietė viduramžių naktį ir išskaidė fanatizmo tirštus ūkus. Ir nėra pasaulyje žmogaus, kuris nesiųstų pasmerkimo žodį tų laikų dvasiškijos valdovams, kurie persekiojo viską, kas jiems buvo nesuprantama ar nauja ir kureno tiems „bedieviams" inkvizicijos laužus. Bet laužai jau amžinai užgeso, ūkai prasiskirstė ir užstojo jau giedri diena, pasidėkavojant tik tokiems vyrams, kaip Galilėjus.

P. Norkus.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintįs.

(Kritikos bruožai.)

XXVI.

Dobilas. Bludas arba Lietuva buvusios Rosijos revoliucijos metel. Romanas. Išleido J. Dobilas. Tilžėje 1912 m. 428 psl.

Paskutinė mūsų literatinė šių metų naujiena— romanas! — stambi naujiena — apstus indelis „ditkinėn" mūsų literatūron, tan liesakūnin plonyčių kningelių vandenynan.

Tiesa, gal tai ir nepaskutinis lietuvių tveriąs žodis šių metų literatiniame sezone, nes apie „Bludą" jau praėjusį pavasarį teko man girdėti, bet jis tik šiais metais išvydo kningynų lentynas. Ir lemta jam pragarsėti, lemta daug trukšmo padaryti — nesulyginamai daugiau už Lazdynų Pelėdos „Klaidą" — nes tai ištiesų veikalas, lendąs pačion mūsų tautinės buities panagėn — trukšmingas netolimos praeities vaizdas ir... šauksmas susopusios, susisielojusios autoriaus sielos dėi to „bludo", kurs mūsų „katalikiškųjų kultūrtregerių" per fas et nefas mūsų kaiman brukamas. Tai laužas-vytis, kurs deginamas autoriaus prieš tamsybių galybės šmėklą; tai gaudžias vidury nakties varpas, visus, ypač kaltininkus, apsistoti, susiprasti kviečias ir liepias giliau pažvelgti, pagalvoti — kurių mūsų minia vedama, at kokio kelio stumiamas mūsų tautinis atgimimas... Šmėkla, bjauria ir demoralizuojančia plačiąją minia, yt kokia indievė, riogso tasai kamendorius Kantička...

Jei Žemaitė savo komedijoje „Apsiriko" tik paviršių bažnytkiemio ponų pajudino, jei ji tik kraštą, vieną kraštą uždangos pakėlė ir jau tiek parvo, tiek šliaumoko doros mums parodė; jei velionis Gurauskis savo „Duobėje" tan patin dalykan iš kitos pusės pažvelgė ir tas doros kitą pusę atsuko ir intekmių versmės moralį šaltinį apšvietė — visa tai, sulyginamai su „Bludu" buvo tik preliudijos patin „Bludan".

Žemaitė ir Gurauskis ėmė kleboniją su visais jos gyventojais kaipo kultūrinimo akstiną, kaipo „ponus", kurie tamsiems „klapams priklodą" duoti privalo ne iš savęs, ne iš savo liuosos valios, bet tam tyčia paskirti, tam tyčia mokęsi ir tam tyčia bažnytinės vyresnybės pastatyti.

Viena bei antras parodė mums savo rašiniuose didžiausių moralių puvėsių mešlyną — šaltinį, iš kurio tamsusis „mužikas" šviesos pasisemti privalo ir jų pasikliaudamas — gyventi bei iš jų mokyties; jų pamokomis siela stiprinti ir dvasia atsigauti. Jiems, tiems bažnytkiemio ponams, induotas mūsų liaudies pavadis ir jie ją privalo vesti, turi ganyti, šviesesnį rytojų pagaminti, sotesnę ateitį patiekti ir... Dievan „ubagais dvasioje" nuvesti...

Ir eina mūsų liaudis ant to pavadžio, seka savo „dvasiškusius tėvelius" — jų nusižiūrėjus tveria kasdieninį savo gyvenimą, o kai-kuris praregi, tai pastebi, jog visas jo gyvenimas, visa buitis vidujinė bei išvydinė — vienas „bludas..."

Išvestieji romane typai neskaitlingi: — Viršaitis Bajoriūnas, jo tetulėnas — Giedutis, Jievutė, Dalba, kun. Kantička, zakristijonas Kuprevičius, Marcelka, kun. Gumbelevičius, kun. Ūsevičius,. Ona Dalbiūtė — Bajoriūno žmona ir „linksmasis" kuningėlis (kodėl bavardis?).

Vyriausiuoju apysakos veiksniu yra pats viršaitis Bajoriūnas, žmogus ramus ir nekvailas, kurį garbės godi Ona išstūmė į viršaičius.

Romano pradžioje randame perilgą apibūdinimą tų aplinkybių, kuriose augo viršaitis ir kurios net išskyrė jį su pirmąja jo meile, su pirmuoju pražydusiu jausmu — su Jievute. Vieno žodžio, vieno tėvo pavadinimo — „drigantas" — užteko tam, kad būsimasis viršaitis taptų ilgainiui tuo, kuo jis ir tapo. Jo apsivedimas su Ona — nesąmojingas faktas, kuriuo jis motinai intikti norėjo ir kurie jis savo gyvenime ne kartą gailėjos. Ir tik autoriaus apdailintu dievobaimingumu gynės nuogundinančių minčių apie Jievutę.

Romanas — tai — Lietuva buvusios Rusijos revoliucijos metu — nevisai teatsako pačio romano turiniui. Visų-pirmiausia metas akin stoka tos revoliucijos pačiame romane. Tiesa, liaudis, nuolatos visokių gandų klausydamos, suelektrizuota, inbauginta, bet tos revoliucijos pačiame romane nėra, nėra realių faktų, išskyrus agitatoriaus atsilankymą Karklinkiemyje, kurie revoliucijiniai liaudies dvasion veiktų. Vienų gandų apie tai, kas Kurše daros ir matomų tęnai pašveiščių vis-gi neužtenka tam, kad revoliuciją kaimiečio dvasioje sukėlus. O tuo tarpu romanas piešia mums ištiesų revoliuciją, stambiais bruožais klojа aikštin tikrą kaimiečio dvasios revoliuciją.

Juk Bajoriūno dvasinio stovio analyza — užimanti beveik pusę romano — tai skaidrus tos „dvasinės" revoliucijos pavyzdis. Ir kaip keista. Net revoliucijos metu lietuvis darė savyje revoliuciją tikrai lietuviškai. Ar-gi galėjo kitaip būti?

Lietuvių plačiosios minios psychika — juk tai kantičkinis produktas — kantičkiada!

Kodel? Iškur toksai skurdas lietuvio dvasioje? Kame tos kantičkiados priežastys ir kas jį mums pagamino?

Politikinių aplinkybių suspaustas, lietuvis teturėjo vieną-vienintėlę prieglaudą — bažnyčią, kurioje jis ir tegalėjo lietuviu būti. Nevisur tas jam pasisekė, bet kalbu apie tas pačias vietas, kurios romane piešiamos.

Ką tęn nesakyti apie nūdienį mūsų kuningijos veikimą bei jų pakraipą, o pripažinti turime, jog didelis jos nuopelnas tame, kad ji atkaklia savo kova su įvairiausiais vyresnybės prispaudimais, gal pati to nesuprasdama ir tuo tikslu nepasiklaudamą, išlaikė mūsų lietuvius lietuviais.

Tų pačių politikinių aplinkybių spaudžiama, kuningija nedavė jokios žinios mūsų liaudžiai, bet visą ją nuvarė šventųjų gyveniman bei kantičkon. Tačiau, nežiūrint tų visų prispaudimų, galima buvo liaudis šviesti, galima buvo del jos ateities dirbti. Gražiausią tų metų darbštumo bei visokių aplinkybių apgalėjimo pavyzdį paliko mums kun. Katelė.

Vadinasi, dirbti galima buvo. O ar dirbta? — Užguita, užvaryta — peklon buvo genama visa Lietuva — Kantičkos dvasia buvo vienintėliu moraliu argumentu, kurio visi kuningai griebėsi, kad... savęs nenuskaudus, savo intekmė bei prestyžas liaudyje nesunaikinus. Ligi monstrualių, ligi pasibjaurėtinų scenų buvo prieinama ir vis tik vienu tuo pačiu tikslu — savęs nenuskausti ir parapija avino ragan suvarius nykščiu užkimšti, kad nei vienas pro klebono delną negalėtų praeiti nieko jame nepalikęs.

Iš tokių „tėvelių" tikrai ir tegalėjo atsirasti tasai dvasios skurdas ir toji elgėtiškoji tuštybė žinioje. Revoliucija sužadina visus ir dauguma puolė prie šviesos ir vieton kelią liaudžiai švieson praskynus, kuningija mauna visai Lietuvai savo apimasrį ir pačioje kelionės švieson pradžioje stabdo — vėl pragaran gena už „L. Žinias" už „L. Ūkininką" — vadinasi kantičkiada išnaujo.

Ir romano veikėjas — viršaitis — tai toks-pat typas, tų pačių mūsų negudraus gyvenimo faktorių produktas. Visas jo religijinis krizis — tai pasiryžimas susirasti, susigraibyti tame Dievuje, kurį jam mūsų kuningija inkvėpė. Ištiesų, tos tamsiosios žinios, tie neaiškus gandai sužadino viršaityje jo sielą, privertė jo dvasią budėti, jieškoti savęs, savo žmogiškos vertybės. O ši pastaroji — didžiausia nuodėmė, nes sulyg mūsų „tėvelių" mokslo — žmogus tai vabalas, tai tik medžiaga ar dangaus platybėms, ar pragaro prasmegtinosioms gilybėmis pripildyti, bet tik ne sau, ne savo žmogiškai sąmonei bei sąvokai, ne kultūrai bei būsimųjų kartų ateičiai ir giedrai.

Bajoriūnas ir kamuojas faktiškai tarp tidviejų alternatyvų. Ir negali pasisverti nei ton nei kiton pusėn. Tai kantička beprotišku savo pamokslu mysticiruoja neramiąją jo dvasią, tai Karklinkiemin atvykęs agitatorius suteikia jam visai naujų minčių, griežtai skiriančiųsi su Kantičkos mokslu, tai vėl „linksmasis" kuningėlis ir kun.Gumbeliavičius traukia jį aukso vidurin. Linksmasis kuningėlis net lenkia jį agitatoriaus pusėn. Ir klaidžioja viršaitis, kamuojas, prieina net ligi to „bludo", ku-

(T. b.)

mulėlė, senoji nenušalusi, pražydo; puorynės kvietkos sudygo; guodai išleido lapelius. Žemės sklypelis po nurautų burokų, buvo apsėtas rugiais 6 spalio; tada nesudygo — dabar užžaliavo. Žmonės spėja, jog tokia žiema šįmet ir tebūsianti. Kiti vėl bijo, ar nebus po tokiai žiemai šalta vasara — galinti sunaikinti augalus. (Nuo Šemetaičių padangės). **J. M—tas.**

***

KRAŽIAI, RASEINIŲ PAV.

Šis miestelis mažai kuomi skiriasi nuo kitų Lietuvos miestelių, tik galbūt jis biskutį švaresnis, nes turi geresnes gatves, gręstas akmenimis, ko prieš dešimtį metų ir čia nebuvo. Nesenai keletas namm pastatyta pagal šios gadynės. Taip valsčiaus namas yra naujas; yra septynios alinės — šešias užlaiko lietuviai, o vieną — žydelis; Vartotojų draugijos namas (ne savastis); sąnarių draugijoj bus apie tris šimtus — daugiausiai šiokie-tokie dvarponiai. Matyt vertelgystė neblogai einasi, tik systema visai netikusi. Vedėjas, rodos, visai yra neapsipažinęs su komercija; prie to viskas čia vedama lenkiškoj dvasioj ir po intekme klerikalų; įstojimas į draugiją — 6 rubliai, pajai po 5 rublius.

Čia randasi ir žydiškų keletas didesnių ir mažesnių draugijų, į kurias lietuviai noriai eina prkti; nepatyriau del kokios-tai priežasties jie remia geriaus žydiškas krautuves, negu kitas draugijas. Žinoma, dar mūsų žmonės laikos senovės papratimo derėties, o draugijos krautuvėje viena kaina; kitiems-gi lenkiška dvasia nepatinka — išdalies gal būt ir teisybė. Miestelyje randasi ir šiaip jau žydiškų namų, visai sulūžusių; matyt, neįstengia naujų pasistatyti, nes yra biedni žydeliai.

Yra Ūkininkų Ratelis, į kurį taipgi dauguma dvarininkų priguli. Susirinkimai atsibūna kas pirmą sekmadienį. Teko ir man būti toje dienoje miestelyje, bet susirinkimas neįvyko, nes pirmininko nebuvo. Kaip girdėjau, tas ratelis mažai ką veikia, bet patsai nesu patyręs ir todel negaliu tikrai pasakyti. Turime ir prieglaudos namus su 30 abiejų lyčių elgėtų, kurie yra neblogai užlaikomi.

Bažnyčioj — senojoj yra vienas kunigas, o atiduotoj seserų bažnyčioj — du kunigai. Dievmaldystės atsibūna abiejose, o kadangi apie Kražius yra keletas apskurusių bajorėlių, tai kunigai skaito lenkiškas evangelijas; šiaip viskas atliekama lietuviškai.

Žemė čionai yra nebloga, nes matyt iš atsilankančių į miestelį ūkininkų su žemdirbystės veisiais. Pirkti žemės čia nelabai galima gauti, jeigu kurs ir parduoda, tai labai brangiai nori — nuo 100 iki 200 rublių už dešimtinę. Girių aplink Kražius kaip ir nėra, — tik kur-ne-kur matyti pušynai, beržynai ir šiaip maži medeliai; eglynų visai mažai tematyt.

Jaunimo mūsų apielinkėje neperdaugiausiai; merginų daugiau, negu vyrų. Gan daug yra senelių, tarpe kurių nemažai yra turinčių po 95 ir 100 metų amžiaus.

Kaslink uždarbio, tai vasarą pas mus mokėdavo vyrams po 1 rubl. ant dienos, o moterims po 60—70 kapeikų; rudenį prie bulvių kasimo moka po 35 kapeikas ir valgyt duoda.

Einančių ir žadančių eiti į Ameriką yra daugybė, kaip šiaip ūkininkaičių, taip ir paprastų bernų; galima sakyti, kad išeivystė visai „madoj". Jeigu kuris ir pagrįžta iš Amerikos, tai, pabuvęs kiek laiko, vėl grįžta atgal; nežiūrint, kad žemę ar ūkį būtų nusipirkęs, viską parduoda ar palieka ir važiuoja į užrubežį laimės sau jieškotų.

Kaimiečių dar mažai tėra išsidalijusių į viensėdžius ir daugelis negreitai dar mano dalinties, nes neturi iš ko naujus budinkus statydinti, o medžiai statyti namams pas mus neapsakomai yra brangus.

Javų brangumas yra šioks: džiovintų rugių pūras — 3r. 3$ kap.; iš mašinos — 2 r. 80 k.; miežių pūras — 3 r. 50 kap.; bulvių pūras — 60 kap., lašinių svaras — 25 kap.

Gyvuliai gan brangus — vidutinis arklys — 100 rub.; prasčiausia karvė — 35 rub., o geresnė — 80 ir 100 rub.; žąsis — nuo 1 r. 50 kap. ligi 2 rublių.

Tai tiek šiuom tarpu iš Kražių padangėsš kitą-syk vėl ką-nors pabriešiu. **Satnomsie Sanarp.**

ŽODIS Į JAUNUOMENĘ.

Tankiai tenka matyti laikraščiuose atsišaukimai iš Valparaiso ir kitų mokyklų, raginantį jaunimą prie mokslo. Tikiuos, kad ir man bus leista pratarti keletą žodelių į brolius darbininkus. Man teko patėmyti pas lietuvius didelis vienpusiškumas. Jie visą savo atidžią atkreipja į klasišką mokslą, visai apleisdami techniką ir amatus. Daleiskim, turime kokius 4 medicinos studentus Chicagoj ir 2 ar 3 Philadelphijoj, o studentų architektūros nė vieno. Teko matyti nevieną suaugusį vyrą 23—25 metų, pradedantį mokintieś vokiškos arba latyniškos kalbų, arba ir kitokių sunkiai išmokstamų dalykų. Žinoma, daugumas iš jų, praleidę keletą mėnesių dykai ir nieko neišmokę, grįžta atgal prie senojo darbo. Ant kiek man teko patėmyti labjausiai apleistas amatas mūrininkystės. Lietuvoje bažnyčias ir mokyklas lietuviams mūrija vokiečiai ir lenkai, nekitaip yra ir čia Amerikoje. Ant tokios Chicagos, kur randasi apie 50,000 lietuvių, yra tiktai du lietuviu, prigulinčiu prie mūrininkų unijos. Neturime lietuvio nei architektoriaus, nei mūrininko kontraktoriaus. Reikėtų neužmiršti, kad mūrininko darbas yra labai sveikas, nes visą laiką dirba ant atviro oro; iš medžiagiškos-gi pusės jis yra vienas iš geriausiai apmokamų amatų, nes Chicagos mūrininkai uždirba po 72½ cento į valandą arba apie 5 dol. 80 c. į 8 valandas. Po mažus miestelius ima šiek-tiek mažiau — kaip tai po 65 centus, bet nemažiau 50 c.

Noriu čia privesti pavyzdį, kaip kitų tautų žmonės permano to amato naudingumą ir kaip jie nesigaili spėkų ant jo išsimokinimo. Pažįstu vieną apysenį vokietį, dirbusį plytnyčioje, o antrą — inteligentišką švedą, tikietų pardavėją ant Michigan Central gelžkelio, iš kurių vienam nusibodo sunkus darbas, o antram ilgos valandos, ir šiandien jiedu abudu yra mūrininkais unijistais. Išsimokinimui to amato užtenka apie 4 mėnesių laiko dienomis ir apie vienus metus naktimis. Tokios mokyklos randasi New Yorke ir Chicagoj. Chicaginės antrašas yra tokis: Coyne National Trade Schools, 47—51 E. Illinois st. Dabar kaip tik yra pats geras laikas pradėti mokslą, o apie pradžią gegužės galima jau pradėti dirbti. Mokestis už visą kursą, nežiūrint ant ilgumo laiko, yra 75 dol., prie to duoda ir įrankius.

Petras Paslankus.

IŠ ATSIMINIMŲ.

Buvo puiki pavasario diena. Aš, išgulėjęs gan ilgą laiką lovoje, vis dar ligos prispaustas, gėrėjaus maloniu gamtos gražumu; net man akyse mirgėjo nuo skaistaus žalumo, kuriuomi sveikino pavasaris atgijusią gamtą.

Iš vienos pusės buvo didelis sodas, kuriame buvo sustoję dideli koštonų būriai, rimtai jie tylėjo, suglaudę savo šviesius, jaunus, karpytus lapelius, o iš antros pusės — tankios liepos; jų užpakalyje šnekas beržai-svyruonėliai, — jie šnekas balsu. Tartum šluodami dangaus efirą savo tankiomis šakytėmis, jie žaliavo puikiai ir gaivingai...

Iš mėlynojo dangaus skliauto gausiai pylėsi auksinė šviesa...

Iš girių ir pievų, lankų ir miškelių kilo ir skleidėsi ore tūkstančiai-millionai gaivinančių gyvybės kvapų.— O iš mano suvargusios krūtinės ir nuilsusios sielos kartu su džiaugsmu plaukė didis ilgėjimasis, kok-tai ypatingas, kaip ir koks ramus liūdnumas...

A. J. Našlaitis.

Rygos ligonbūtis 20. V. 12.

SICILIJOS MUZIKANTAS.

Pero buvo linksmas, paprastas berniukas. Jis gyveno viename gražios Sicilijos salų sodžiuje. Jo tėvai mirė jam dar jaunu esant, ir jau nuo keturioliktų metų predėjo jis sau duoną pelnyti. Bastėsi po šalį ir galop senas, šykštus ūkininkas pasamdė jį už ožkų ganytoją. Pero užmiršo sulygti algą ir kuomet, trečiojo meto pabaigoje, jis paprašė savo gaspadoriaus mokesties, tai senas šykštuolis davė jam tik trilekį. Pero, vienok, išėjo taip smagus, kaip ir visad. Keliu jis sutiko elgėtą, kurs tarė:

„Sūnau mano, kenčiu alkį. Duok nors kiek, kad duonos galėčiau nusipirkti".

„Še tau mano algą, — pasakė Pero, — „o aš grįšiu ir tarnausiu antrus trejus metus".

„Tu esi malonus ir prastutis", — tarė elgėta ir, tai jam tariaut, jis persimainė į šviesią dvasią.

„Aš tau išpildysiu tris norus— sakyk ir gausi".

„Gerai, — tarė Pero, — „duok man, meldžiamasis, smuiką, kuri priverstų kiekvieną šokti, šautuvą, kurs visuomet pataikytų ir kalbos dovaną, kad niekas niekame man neatsakytų".

Dvasia išpildė norus ir Pero nuėjo keliu. Pamatęs lekiantį fazaną, šovė į jį. Fazanas puptelėjo. Bet, pirm jis galėjo jį paimti, išbėgo ūkininkas ir pagriebė jį.

„Gerai, — tarė Pero, — „tu galėsi jį turėti, jei tu pašoksi už jį.

Pero užgriežė ant smuiko ir ūkinikas strakčiojo yt pamišėlis.

„Nustok, Pero!" sušuko ant galo. Aš tave prigavau, prisipažįstu; bet nustok, o aš tau duosiu tūkstantį muštinių".

Šykštuolis inteikė piningus. Bet tuoj nulėkęs pas teisėją, apskundė jį, kaipo vagį. Mažai pasigailėjimo buvo vagimas tuose laikuose Sicilijoj. Pero tapo nuteistas pakorimui. Bet beneriant budeliui virvę jam ant kaklo, jis paprašė teisėjo pavelyti pagriežti ant smuikos paskutinį kartą.

„Neduok jam smuikos!" — suriko ūkininkas.

Bet Pero turėjo kalbos dovaną ir niekas niekame negalėjo jam atsakyti. Teisėjas padavė jam smuiką. Užgriežė Pero. Ir teisėjas, ir ūkininkas, ir budelis, ir žiūrėtojai — visi šoko. Jis griežė, pakol jie nenuvargo; griežė pakol jie nenuilso; griežė, pakol jų čeverykai nenudrisko jis vis be pertraukos griežė. Teisėjas pažadėjo atmainyti dekretą, jei nustosiąs griežti. Tada Pero pasiėmė savo šautuvą, smuiką, tūkstantį muštinių ir sugrįžo į savo gimtinį sodžių. Turėdamas kalbos dovaną, jis ingijo gražiausią Sicilijos mergaitę ir užgyveno laimingai. Sulietuv. **Pr. Gudas.**

METINĖ ATSKAITA LITERATŪRIŠKOS DRAUGIJOS L. V. UNIVERSITATĖS.

Kiekvienas ūkininkas, žinąs savo amatą, gale meto apsistoja ir strukai peržvelgia praleisto meto ūkininkavimą. Minčia da kartą atkartoja svarbjausiuosius to meto atsitikimus: ko jis gyvenime turėjęs perdaug ir ko jam trūko. Žodžiu, atkartoja viso meto savo gyvenimo svarbjausius punktus.

Męs, moksleiviai, imdami nuo ūkininko pavyzdį, nutarėme viešai peržvelgti pereitų 1912 metų savo gyvenimo atsitikimus. Męs manome, kad tokis peržvelgimas bei atskaita, primįs mūsiškajai visuomenei, jog męs —moksleiviai, kaip europiečiai, taip ir amerikiečiai, tykiai krutame. Ir męs, valparaisiečiai, nors ir neturime nuosavos įstaigos arba nejudinamojo turto, vienok čia svarbu pažymėti, kad męs turime visoje Amerikoje skaitlingiausią nariais moksleivių draugiją ir prie to, knygyną, susidedantį iš daugybės knygų. Šis knygynas, tai yra mūsų didžiausis turtas. Męs netik, kad norime ir išpaskutinio stengiamės jį palaikyti, bet, taipgi, kiek galėdami — didinti ir tobulinti. Turime iš kalno pasakyti, kad pereitas mokslo metas tarp valparaisiečių neįvykdė nieko svarbaus, kas galėtų užinteresuoti lietuviškąją visuomenę. Turime paprastas skaitlines, ir viskas. Taigi čia ir paduodame, kokį męs per metus turėjome „biznį".

Inplaukos.

Rudeniniame bertainyje arba pradedant mokslo metus kasoje buvo . . . . . $ 6.97.
Draugija turėjo 35 narius.
Narių bertaininės mokesties 5.25.
Mokestis dviejų knigininkų už kambarį*) . . . . . 14.00.
Žieminiame bertainyje draugija turėjo 39 narius.
Narių mokesčių . . . . 5.85.
Nuo vieno moksleivio, kuriam, beeinant mokslus, draugija paskolino $ 75.00, gauta . 40.00.
Aukų gauta nuo p. J. Braškio . .1.00.
Pavasariniame bertainyje:
Narių mokestis . . . 7.75.
Nuo knigių už kambarį 14.00.
Nuo surengto Chicagoje vakaro . . . . . 9.05.
Už parduotą literatūrą . 3.17.
Vasarinio bertainio:
Narių mokestis . . . 5.40.
SLA. auką . . . . 25.00.
Nuo knigių už kambarį 6.00.
Už literatūrą . . . 1.31.
Labu visų 1912 m. įeigos 159.35.

Draugija išlaidų per pereitus 1912 metus turėjo . . 93.30.
Už kningyno kambarį užmokėta 82.00.
Literatūros nupirkta už 11.30.
inplaukų 159.35
Išlaidų . . . . . 93.30.
Draugijos išde ateinantiems 1913 mokslo metams yra . . 66.05.

Kningynas.

Kningyne randasi visokių t. y., apdarytų ir neapdarytų, lietuviškų ir svetimtautiškų knigų; magazinų, žurnalų, kalendorių, etc, 1781 eg. Trįs kningoms sudėti šėpos. Visokių paveikslų: 1 Miko Petrausko (gipsinis), 1 Simono Daukanto, 1 D. L. K. Vytauto, D. L. K. Gedemino paveikslas. Suvienytų Valstijų žemlapis (prekė $5), viena Lietuvos vėliava.

Užbaigiant, negalima apleisti lietuviškų laikraščių leidėjus Amerikoje. Jie nuolat šelpja mūsų kningyną prisiųsdami veltui kas savaitę laikraščius. Taipgi dauguma laikraščių leidėjų prisiunčia mūsų kningynui po vieną egzempliorį naujai išleistų knigų. Šiame atvėjije daugiausia atsižymėjo p. A. Olševskis. Męs-gi negalėdami ikikoliai niekuo kitu laikraštininkams atsimokėti, tai nors tariame „širdingą ačių".

Iš europiečių laikraštininkų, męs esame daugiausia skolingi „Draugijos" leidėjui—redaktoriui kun. A. Dambrauskui, kuris, be pertraukio, siuntinėja mūsų kningynui „Draugiją'. Širdingai Jam už tai ačiuojame.

Jau kad kalbėti, tai reik kalbėti apie viską. Čia nereikia užmiršti ir lietuvių kalbos klasės, nes ši universitatė, tai yra vienatinė augštesnė Amerikoje institucija, kurioje mokinama lietuvių kalbos. Lietuvių kalbos klasės per visą metą laikėsi tvirtai. Beveik dauguma iš vietinių lietuvių moksleivių mokinosi lietuvių kalbos.

Tai tik tiek šį kartą tegalime suteikti žinių iš vietinių moksleivių gyvenimo.

Prižiūrėjimui Kningyno
Komisija.

*) Draugija samdos kningynui kambarį, už kurį moka $82.00 į metus. Paskui draugija tą kambarį išrenduoja dviem kuriem draugijos nariam, kurie apsiima atsakančiai kningyną prižiūrėti. Tie kningyno prižiūrėtojai gauna nuo draugijos kambarį pigiaus, nes šiemos laike kambarys prekiuoja $ 12.00 (vienai ypatai), draugija ją parsamdo už $ 7.00 (vienai ypatai). Ir vasarą kambarys prekiuoja $ 6 į bertainį, draugija jį parsamdo už $ 3.00 Kningyno prižiūrėtojai ima ant savęs visą atsakomybę: jei pražūva kokia kninga, jie už tai atmoko prieš draugiją.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Pirmininkas: Pranas Butkus,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.
Raštininkas: J. Žemantauskas,
989 Bank str., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika,
804 Bank str., Waterbury, Conn.
Kningius: V. Mišeika,
3149 So. Halsted str., Chicago, Ill.
Lit. Komitetas: B. K. Balutis,
3252 So. Halsted str., Cricago, Ill.
V. S. Jokubynas,
309 Knowlton str., Rockford, Ill.
J. Gabrys,
41 Bd. Betignolles, Paris, France.
Pasarga: Kuopos ir pavieni nariai siųskit raštus TMD. reikalnose šiuo antrašu:
Pranas Butkus,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

TMD. kuopų viršininkams.

Vienu labjau pažymėtinu mūsų Draugijos siekinių yra daugiau ir daugiau patraukti jon naujų narių. Todelei kuopų viršininkai privalo rūpinties surasti būdus, kuriais galima būtų daugiausia naujų narių patraukti TMD.

Maža dar bus nauda visai draugijai, jeigu kurios kuopos ir labai veikiama, bet kai jos neparodoma viešai visų kitų žiniai, kaip jos veikiama ir kokie jos vartojama būdai pritraukimui naujų narių bei auklėjimui ar lavinimui savų narių.

Šiuomi noriu pažymėti vieną mano reikalavimą į TMD. kuopų viršininkus, idant jie teiktųs raportuoti man jeigu ne kiekvieną svarbesnį savo kuopos darbą, tai bent sykį į mėnesį, į bertainį arba į metus išduotų raportą iš savo kuopos veikimo.

Iš šitų raportų žinosiu, kokie svarbesni dalykai verta ir naudinga paskelbti per organą viešajai žiniai.

Iš šitokių pranešimų neviena TMD. kuopa ir nevienas mūsų pasimokįsime ir žinosime, kas ir kaip reikia veikti naudai mūsų draugijos arba labui mūsų tautos.

Iš paskelbtų kuopų nutarimų vėl sužinosime, kas reikalinga mūsų draugijai arba kaip ji turi būti sutvarkyta, kad galėtų gyviau veikti, negu tai buvo iki šiol, ir kad iš jos būtų didesnė nauda visuomenei, visai mūsų tautai.

Prie šito, kad tokie paskelbimai arba pamokinimai pasiektų visas kuopas, būtinai reikalinga, idant kuopų viršininkai skaitytų TMD. organą ir savo kuopų susirinkimuose supažindintų savo draugus-narius su dalykais, skelbjamais draugijos organe. Apart to, kuopų viršininkai privalo aiškinti savo kuopų nariams-draugams reikalingumą kiekvienam TMD. nariui skaityti savo draugijos organą, t. y. „Vienybę Lietuvninkų", vieną geriausių lietuvių laikraštį, kuriame apart T. M. D. skyriaus telpa daugybė gerų ir naudingų straipsnelių, iš kurių mūsų tautiečiai daug ko gero gali pasimokinti.

Visi TMD. nariai, skaitydami savo draugijos organą, ne tik tėmys ir žinos, kas veikiama pačioj draugijoj arba del jos, bet lygiu būdu greičiau pažįs ir visos mūsų tautos reikalus.

Pasitikėdamas, jog TMD. kuopų viršininkai bus prielankųs mano reikalavimams, o draugai-nariai pagerbs mano patarnavimus, esmu visas Jūsų patarnavimui. **TMD. Pirmininkas.**

Nauja TMD. kuopa, Hudson, N.Y.

Sausio 5 d. š. m. draugija Šv. Antano iš Padvos turėjo savo metinį susirinkimą. Po susirinkimui gerbjamas Ant. Bubliauskas užklausė susirinkusiųjų, ar negalima būtų šitame mieste sutverti TMD. kuopą, nes visur, kame tik gyvena lietuviai, esti šios kultūriškos draugijos kuopos. Ir paaiškinęs TMD. tikslą ir jos siekinius kvietė norinčius pastoti nariais tos gerbtinos draugijos. Atsirado 10 vyrų, kurie, užsilikę svetainėje, išsirinko iš savo tarpo valdybą ir tokiu būdu inkūrė naują TMD. kuopą. Kuopos pirmininku išrinkta gerb. A. K. Bubliauskas, jo pagelbininku — gerb. Motė Kasaitis, prot. ir fin. raštininku— gerb. Domas Matas, išdininku— gerb. Stasys Elksnerys. **Vaks.**

Chicago, Ill. TMD. 22 kuopa savo susirinkime, besvarstydama draugijos reikalus, priėje prie to, kad nutarė patarti Centro Valdybai, idant Centro Raštininko būtų užvesta „Pakvitavimų knygutė", t. y., idant Centro Raštininkas, prėmęs iš kieno-nors, ar draugijos kuopos piningus, tuoj grįžtančiąja krasa pasiųstų pakvitavonę, kurioj būtų pažymėta nuo ko ir kiek piningų jo priimta.

Pagal tokias „pakvitavimų knygutes" būtų palengvinta Re-

vizijos komisijoms surasci tikrumą vedamųjų rokundų kningų. Tokiu būdu ne tik TMD. Centro Raštininkas būtų sukontroliuojamas, bet mūsų palengvinta jam (raštininkui) išvengti paklaidos, kokios pasidaro neįrašant priėmimų į rokundų kningas, kaip tai atsitiko su TMD. Raštininku iš 1910—1911 metų, kad mūsų kuopa buvo priversta antru sykiu mokėti už kelis savo draugus-narius, ką prirodė mūsų kuopos raštininkai, jog tikrai tų draugų užmokėtą ir piningai pasiųsta Centro Raštininkui, tačiaus dabartinis Centr. Raštininkas neranda piningų anojo Raštininko intrauktų kningosna. Dabar mūsų kuopa turėjo, rodos, bereikalo išmokėti $2.80, ir tai už kitų paklaidas. O už tai labjausiai atsako anų metų Revizijos Komisija, kuri jeigu negalėjo, tai turėjo bent nurodyti Draugijai geresnę tvarką vedimui rokundų kningų, prie kurios būtų galima geriau sukontroliuoti ir pagauti tyčia ar netyčia Raštininko padarytas paklaidas.

Baigiant susirinkimą nutarta mūsų kuopos susirinkimus laikyti reguliariškai kas antras utarninkas kiekvieno mėnesio „Aušros" svetainėje. Išrinkta komitetas surengimui vakarėlio tuoj po Velykų ir nutarta užkviesti „Birutės" atstovą iš Tilžės, jeigu tai bus galima. — Mūsų kuopa vis dar negauna Dr. Garmaus „Paskaitų"... kningelių. Nariai labai tuomi nepaganėdinti. **P. B.**

MUZIKOS MĖGĖJAMS

Rodos bus naudinga lietuviams, ypač muzikos mėgėjams žinoti, kad nuo pirmos kovo, 1913 m., Victor'o kalbamųjų mašinų bendrovė ketina padaryti 20 lietuviškų rekordų, abipusinių, t. y. pasirinkimą 40 šmotelių, kurių manau, Amerikos išdirbystėje dar nebuvo. Tiesa, turi p. Olševskis (Chicagoje) partraukęs iš Lietuvos; nors jos ir geriausiųjų artistų indainuota, bet prie Amerikos išdirbimo mašinų, neišduoda tokio garsaus balso, kokis yra girdimas iš čionaitinių rekordų.

Negalima dar pasakyti, kokios jos bus nei iš vertės, nei turinio, — nes tik vakar gavau laišką-atsakymą ant seniau rašytojo, kuriame rašo, kad laboratorijos prižiūrėtojas apsiėmęs išleisti 20 ant pirmos kovo. Velytina būtų lietuviams, kurie turi mašinaites Victor'o ar Columbijos išdirbimo, kad paskui pasirūpintų tuos ingyti. **A. M. Rūkas.**

PRANEŠIMAS.

New York State Civil Service Commission iš Albany, N. Y. praneša, kad vasario 15. atsibus kvotimai ant kalbų vertikų į Supreme Court, Kings County.

Norintieji laikyti kvotimus turi būti Suv. Valstijų piliečiais, turėti 21 metus amžiaus ir būti pragyvenusiais Kings County mažiausiai tris mėnesius iki kvotimui paskirtam laikui. Prie kvotimų prileidžiama tik vyrai. Kandidatai tur mokėti kalbėti, skaityti, rašyti, versti ir duoti paaiškinimus tose kalbose, kuriose laiko kvotimus.

Yra sekančios grupės:

a) — itališka, francūziška ir ispaniška kalbos;

b) — švediška, norvegiška, daniška ir finiška kalbos;

c) — lietuviška kalba.

Gaunant vietą pirmos ar antros (a ir b) grupių, mokama $2000 į metus, trečios (c) — $1500.

Į kvotimus ineina: 1) aritmetika (pamatinės taisyklės ir paprasti skaitliavimai) 2) perrašinėjimas nuo prastų užrašų, kur pilna ortografijos, santaikos ir kitų klaidų; 3) rašymo ir kalbos mėginimai, verčiant iš svetimų kalbų į angliską. Kandidatai, kurie gaus apskritai imant 60 nuošimčių iš kiekvieno daikto rašytinio kvotimo, turės taipgi laikyti atmintinį kvotimą, kur reikės versti iš ir į tas kalbas, kurios ineina į paskirtą grupę. Kandidatai turi eiti ant kvotimų su geromis žiniomis (reputacijomis).

Ypatos, norinčios stoti ant minėtų kvotimų, turi pareikalauti iš State Civil Service Commission aplikacijos blanką, kuri tur būti išpildyta ir perduota į Commission Albany iki vasario 7. šių m.

Lietuviams reiktų turėti omenyje tas pelningas vietas; kas nespės dabar prie kvotimų, gal rengties prie kitų, nes jie laiksnuo-laiko atsibūna įvairiuose valstijos pavietuose.

ATSAKYMAS KORESP. IŠ WATERBURY, CONN.

„V. L." N4 korespondencijoj iš Waterbury, Conn. pasakyta, kad Šv. Jurgio dr-tė parengė sausio 9. balių ir teatrą — „Laimingi keleiviai", bet p. korespondentas sako, nesupratęs, prie kokios rųšies priklauso tas veikalas. Žinoma, blogai, kad negalima suprasti, kas per veikalas yra lošiamas. Paskui korespondentas rašo, kad jis nesuprantąs, ką manė Šv. Petro draugija ir su kokiu tikslu buvo suloštas tas teatras.

Stebėtina, kad Šv. Jurgio dr-tė lošė, o anot, korespondento, Šv. Petro dr-tė, manė. Gaila, kad taip sumaišo dvi nieko bendro tarp savęs neturinti draugiji. Geistina, kad dr-tė kitą kartą geriau prisiruoštų prie lošimo, o korespondentas nemaišytų draugijų vardų ir aprašytų viską atsakančiau. **Šv. Petro Dr-tės Narys.**

KLAIDOS PATAISYMAS.

Praeitame (N5) „V. L." numeryje aprašyme „Lietuviški kontraktoriai — priešai darbininkų" per neapsižiūrėjimą M. Bučinskas ir K. Brusokas buvo pavadinti **draugais**. Skaitydami tą savo gryna klaida, atšaukiame žodį „draugas", nes M. Bučinskas ir K. Brusokas jokiu būdu negalima pavadinti drabininkų draugais. **Brooklyno Rūbs. Pres. Komitetas.**

ATSIŠAUKIMAS.

Kadangi „V. L." N51 praeitų metų buvo tilpusi žinutė apie d-rą Stankū iš Philadelphijos, Pa. be jokių „V. L." red. patėmijimų iš „Dilgėlių", o dabar N2 „Dilgėlės' atšaukia tą žinutę, kaipo neteisingą, tai męs žemiau talpiname viską, kas apie tą dalyką parašyta „Dilgėlėse", kur pirmiausiai tilpo ta žinutė apie D-rą Stankų:

PAAIŠKINIMAS.

Nuo redakcijos. „Dilgėlių" N25 p. m. patilpo žinutė apie dr. Stankaus bylą Philadelphijoj. Dr. Stankus dabar rašo mums, kad ta žinelė neteisinga ir reikalauja tai atšaukti. Rašo, kad paminėtomis dienomis — 12 ir 13 lapkričio nebuvo jokio teismo. Toliau paaiškina šiaip:

Moteriškei Juozapo Poznakaičio aš dariau neatbūtinai reikalingą operaciją augusto 26 dieną, 1911 metuose. Po operacijos moteriškė išgijo ir buvo sveika. Už 2 mėnesių staigiai susirgo nuo kokios tai nežinomos priežasties ir mirė miestavam ligonbutyje. Už keletos mėnesių advokatas The Philadelphijos Clinic padavė mane į paprastą teismą, Court of Common Pleas, būk šita moteriškė numirusi nuo operacijos.

Dr. Ign. Stankus.

Talpindami šitą, užbaigiame visą to atšaukimo klausimą

Redakcija

ATSIŠAUKIMAS.

Mes, Brooklyno ir New Yorko rūbsiuviai-lietuviai, kurių šiame streike dalyvauja apie 3000 ypatų, kreipjamės į jus, visų kitų miestų rūbsiuvius, su prašymu, kad jųs, patėmiję kur-nors dirbant siuvimo darbą iš New Yorko ar Brooklyno, tuoj praneštumėte apie tai streiko komitetui, sekančiu adresu:

J. K. Matijošaitis,
101—103 Grand st., Brooklyn NY.

Draugai ir draugės, nepamirškite šelpti ir sustiprinti mūsų jėgas šitoj sunkioj mūsų kovoj del pagerinimo savo būvio, del duonos kąsnio. Iki šiam laikui laikomės tvirtai ir manome laikyties iki tol, kol turėsime nors kiek spėkų. Žinote draugai, kad tokioj sunkioj ir didelėj kovoj ištinka visoki nesusipratimai, nes darbdaviai stengiasi visomis savo pajėgomis nori mus suvedžioti, kad susilpninti mūsų spėkas ir sugriauti tarpe mūsų esančią vienybę. Atsiekimui to tikslo darbdaviai samdo visokius valkatas ir veža juos automobiliuose į dirbtuves, idant tuom pakenkti streikuojantiems darbininkams.

Tie pasamdyti valkatos darbo dirbti, žinoma, nemoka, nes ant kampų stovėdami juk negalėjo išmokti darbo; bet kapitalistai su jų pagelba tik erzina streikuojančias minias, norėdami iššaukti darbininkus į riaušes, kad paskui suardžius jų spėkas.

Darbdaviai išvežti darbą į kitus miestus negali, nes visur tam priešinasi darbininkai ir griežtai atsisako dirbti darbą, pristatytą iš streikų apimtų miestų. Turime už tą tarti ačiu savo draugams, nes tas mums daug vilties priduoda.

Laikanties vienybėje, be abejonės išlaimėsime šitą streiką.

Tūli darbdaviai jau ateina pas darbininkus, pasiūlydami savo išlygas, bet streikuojanti darbininkai nesutinka su jų toms išlygomis — jie nori atsakančiai išlaimėti kovą.

Galop kapitalistai, matydami, kad iš to viso nieko gero nebus, bando net papirkti susipratusius darbininkus. Taip, vienas iš didesnės Brooklyno firmos **bosas**, pasigavęs vieną ypatą iš savo dirbtuvės, siūlė kelis šimtus dolerių, kad jis pakeltų tarp darbininkų maištą ir vestų juos dirbti. Bet ta ypata pasirodė ištikima ir nepasidavė už kapitalistų pinigus suvedžioti darbininkus; apie tai viešai buvo pranešta streikieriams.

Mes streikieriai-darbininkai pasitikime, kad visuomenė paduos mums savo draugišką ranką, ir tuom ji sustiprins mūs dvasią ant tolesnės kovos su mūsų išnaudotojais-kapitalistais.

Presos Komitetas:
Jos. Lapinskas,
W. Šibunauskas,
W. Wichert.
Antrašas:
101—103 Grand st., B'klyn, N. Y.

New Yorko žinios.

¶ **Streikas eina gerojon pusėn.** Laikytose rūbsiuvių ir jų darbdavių atstovų konferencijose vis artyn ir artyn žengiama prie susitaikinimo. Darbdaviai dikčiai nusileidžia, nors, žinoma, neišpildo pastatytų darbininkais reikalavimų pilnai .

Tarp ko darbdaviai buvo pasiūlę sekančias išlygas: uždirbantiems į savaitę 12 dol. ir mažiau, algos padidinamos ant 10 nuošimčių, uždirbantiems nuo 12 dol. iki 15 dol. į savaitę — 7½ nuoš. ir uždirbantiems virš 15 dol. — 5 nuoš. Priegtam, algos pakėlimas nė vienam negali būti žemiau dolėrio. Galop darbdaviai sutinka sutrumpinti darbo dieną iki 50 val. per savaitę ir pripažįsta uniją.

Bet su tomis išlygomis kiti fabrikantai visai nesutinka. Taip, New York Clothing Trades Association, kurios prezidentu yra E. S. Benjamin, atsisako pripažinti uniją, o čion priklauso apie 25,000 darbininkų. Čia tai darbininkai jokiu būdu negali susitaikinti.

Didžioji dalis moterių streiką beveik užbaigė. Jų reikalavimai beveik pilnai užganėdinti.

¶ **Daug suareštuota streikierių.** Paskutiniomis sausio mėn. dienomis buvo labai daug suareštuota streikierių, ypač pildančių pikietninkų pereigas; jų tarpe liko suareštuota duktė žinomo senatoriaus La Follette, kuri taipgi stovėjo eilėse pikietninkų, žymesnių streiko vadovių. Ji yra žnnoma kaipo aktrisė ir karšta sufragistė.

Kartu su ja buvo suareštuota dar 27 moterįs. P-lė Fola La Follete tuoj pasiuntė savo tėvui telegramą nurodydama žvėriškus pasielgimus policijos su streikieriais, bereikalingus jų areštus, mušimus ir persekiojimus.

Jos tėvas pranešė jai, kad greitu laiku bus įneštas senatan klausimas apie streikierius ir apie jų persekiojimą; abelnai bus pasistengta sustabdyti žiaurų pasielgimą policijos su streikieriais ir kartu pasistengs priverst darbdavius susitaikinti su darbininkais, išpildant svarbiausius jų reikalavimus.

Sausio 29. taipgi buvo suareštuota gan daug moterių ir vyrų, kurie pildė saugotojų pareigas. Trumpai sakant, susirėmimai su policija atsitinka tai vienoj, tai kitoj miesto dalyje; policija elgiasi visur kuožiauriausiai — muša, stumdo, be jokio reikalo areštuoją ir visokiais būdais vargina peralkasius darbininkus ir darbininkes. Užtenka pasakyti nepatinkantį policijai žodį ir lieki suareštuotu.

Vasario 3., kaip pranešama, stos prie darbo 6000 moterių, kurių reikalavimai beveik pilnai liko išpildyti. Tai ča būt jau streiko laimėjimas.

¶ **Hotelių darbininkų streikas** ant mas-mitingo International Hotel Workers Union Bryant salėje sausio 31. liko atšauktas. Tas nutarimas buvo visų priimtas šaltai, ir dalyvavusieji tame mitinge ramiai išsiskirstė.

Kada gi hotelių ir restoranų darbininkai nuėjo į savo senasias vietas, daugiausia jas rado užimtomis, o įstaigų prižiūrėtojai (managers) pranešė, kad jiems geresni neunijistai. Daugelis iš streikavusių nutarė pasinaudoti šiame atvėjuje „sabatage'u — kiek galint trukdyti darbą prižiūrėtojams ir darbininkams.

¶ **Vaistas prieš džiovą.** New York. Greitu laiku į Suv. Valst. atvažiuoja d-ras Fr. Fridman iš Berlino, kuris, kaip jis patsai tvirtina, išrado vaistą prieš džiovą. Gydytojai kol-kas skeptiškai atsineša į tą jo išradimą. Jis pasižadėjo greit oficiališkai pagarsinti tą savo išradimą.

Vietinės Žinios

— **Rūbsiuvių streikas.** Nesenai Rino Co. vyriausias prižiūrėtojas Ulfa, pasišaukęs organizatorių M. Orende, siūlė jam $500, kad jis parduotų streikuojančius darbininkus, bet minėtas organizatorius atstūmė tuos kelis pasiūlytus dolerius ir, atėjęs susirinkiman pranešė streikieriams apie tą visą atsitikimą. Matydamas neprikalbėsiąs, M, Orende's, apskelbė jis per kapitalistiškus laikraščius, kad reikalauja visokios rųšies darbininkų į savo dibtuves, bet ir tas nieko negelbėjo. Tada Ulfa prisakė savo „formanams", kad jie turi būtinai gauti darbininkų, arba, geriau sakant, skebsų, o jei nepristatys jų į dirbtuvę, ir darbininkai privers jį pripažinti uniją su visomis jos išlygomis, tai jis visus „formanus" prašalinsiąs iš dirbtuvės.

Sausio 28. buvo atėję darbdavis Libmanson Brothers pas Juškaucko šapos darbininkus, kurie buvo susirinkę ant mitingo kaslink sąlygų su darbdaviu. L. B. darbininkai nesitaikė ant jo išlygų. Matydamas darbdavis, kad iš to nieko nebus, pasišaukęs Juškausko formaną J. Gvazdiką pasiūlė jam $200, kad jisai sukeltų riaušes tarp darbininkų ir kad jie grįžtų prie darbo. Minėtas formanas tų piningų neėmė ir viešai apie tai pranešė darbininkams; ir taip atsitinka įvairių persekiojimų ir viliojimų, o areštavimai ir darbininkų kankinimai eina savo keliu.

— **Streiklaužiams nesiseka.** New Yorke, vienoj dirbtuvėj bosai sumanė pasinaudot streiklaužiais. Pereitą savaitę surinkę apie 30 skebų, pradėjo darbą, bet, išdirbę visą savaitę, pasiuvo tik 20 žiponų, o jų pasiuvimas lėšavo apie 500 dol.; tikri darbininkai turėdavo per tiek-pat laiko pasiūti apie 200 žiponų. Bosas matydamas, jog su streiklaužiais nieko nepadarys, išvijo juos iš dirbtuvės laukan. Nekurie streiklaužiai kreipiasi prie Unijos neva norėdami jon prigulėti, bet ir tęn jie negali prisiglausti.

Presos komitetas:
J. Čižis,
Jos. Lapinskas,
W. Wichert,
W. Sibunauskas.
Antrašas:
101—103 Grand st., B'klyn, N. Y.

— Sausio 29. Tautiškame name 101—103 Grand st. del moterių ir merginų buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo I. Augūnas ir I. Šaltis, plačiai aiškindami moterims apie dabartinį streiką ir apie tą, kad nekurios streikuojančių vyrų moterįs užsipuldinėja ant jų, kodel jie streikuoja, kodel neina dirbti, ir neparneša algos. Čia kalbėtojai nurodė, kad tas streikas buvo neišvengtinas, nes jų vyrai, dirbdami per savaitę, gaudavo tik po 9—10 dol., o už tuos piningus negalima buvo pramaitinti savo šeimynos, ir pačios moteris turėjo palikusios mažus vaikus ir namus eiti dirbtuvėn, kad prigelbėti savo vyrui pramaitinti šeimyną. Kad pagerinti tokį baisų padėjimą, yra reikalinga kova su kapitalistais, kad galėtų vyras vienas, dirbdamas per savaitę, pramaitinti savo šeimyną, o moteris atsakančiai prižiūrėtų savo namus ir vaikus.

— **Artinas streiko galas.** Kiek galima buvo patirti, nekurios manufaktūros (vierhauzės) susitaikė su darbininkais ir darbas prasidėjo jau praeitą savaitę. Paveikslan manufaktūra Singerton sutiko pridėti po 2 dol. į savaitę ir dirbt 48 val., tęnai dirba virš 700 žmonių.

Nekurios manufaktūros sutinka pakelti mokestį ant 15—25%, žiūrint pagal darbo su 48—50 darbo valandomis.

— Vasario 1. pasibaigė manufaktūristų sutartas terminas nė vienam atskirai nesusitaikinti su darbininkais laike mėnesio; buvo sudėta kaucijos $20,000; dabar jie nutarė pradėti derybas su darbininkais.

Žodžiu, nuo vasario 3. prasidėjo tikros rimtos tarybos tarp manufaktūrų ir dirbtuvių savininkų ir darbininkų. Visur matosi, kad darbdaviai sutiks su darbininkų reikalavimais; vis daugyn ir daugyn darbininkai vėl pradeda darbą.

Kaip matome, rūbsiuviai-darbininkai savo streiką išlaimėjo.

— **Lietuviškas balius.** Vasario 1. šv. Jurgio dr-tė Tautiškame name parengė balių — pilnoj prasmėj to žodžio, nes buvo tik šokiai ir svaigalų naikinimas. Publikos buvo labai daug — mat, pasirodo, kad lietuviai mėgsta panašius susirinkimus-pasilinksminimus. Viskas būtų paprastai, bet galop buvo šokamas koks-tai negražus šokis, kurį galima priskaityti prie nemorališkų šokių rųšies.

Gaila, kad lietuviai, vieton kilti doroj ir padoriuose pasielgimuose, užsiima panašiais nemorališkais šokiais. Manau, kad pilnų pritarėjų tokiam šokiui buvo tame baliuje nedaug, bet ir prie šingi jiems buvo priversti žiūrėti į jį, o silpnos dvasios jaunimas, ypač mergaitės, buvo sugundintos ir dalyvavo tame šokyje; gal tas atsilieps ant viso gyvenimo nekurių iš mūsų jaunimo. Labai griaudu matyti pas lietuvius panašius apsireiškimus.

— **Lietuviškos Konservatorijos filijoj,** Waterbury, Conn. bus pirma lekcija 11 d. vasario. Užsirašyt reikia šiose vietose: ant Bank str. pas pp. Kažemėką ir Žemaitį. Visas kitas žinias gali suteikt Waterburyje pp. Žemantauskas, Pruselaitis ir Povilaika.

— **Brooklyne muzikos semestras** jau prasidės 6 d. vasario. Lankančių ir norinčių lavinties muzikoje gana daug ir bus dar daugiau — nei prasti laikai nieko nekenkia.

— **M. Petrauskas** mokina dainavimo ir kompozicijos; taipgi smuikos, klarneto, korneto ir kitų instrumentų.

— Piano skyrių veda **P. Čiurlionis.** Reikia tikėties, kad M. Petrauskas ir P. Čiurlionis suteiks daug naudos mūsų visuomenei meno srityje ir pakels muziką ant jai tinkamos papėdės. Mūsų visuomenė visame žengia pirmyn, tai ir muzika neturi pasilikt užpakalyje; muzikai turi tobulinties, kad netaptų erzintojais žmonių ausių ir gadintojais nervų. Kas nori ką-nors geresnio pasiekt, turi tobulinties. Tūliems žmonėm-

gamta išmeta dovanos grūdelį, bet tas grūdas, neauklėjamas, ar auklėjamas netikusiai, visai pragaišta, nesuteikdamas jokios naudos. Kas nori lavinties, turi lavinties tik pas žmones tam tikrus pedagogijos mokslus užbaigusius; tęn gali gerai save išauklėti toj šakoj, kokią labjausiai patsai myli.

JUOKELIAI.

* * *

PARYŽIAUS BULVARAI.

— Ar tamsta matei Paryžiaus bulvarus?

— O, taip. Tai yra vieta, kur sustoja visoki praeiviai, apžiūrinti praeivius ir trukdanti praeiviams praeiti.

* * *

GYDYTOJAS PAS JAUNĄ MOTINĄ.

Gydytojas: — Štai visi skundžiasi, kad priaugimas žmonių vis eina mažyn, o pas mane vakar buvo trįs dvinukai.

Jaunutė Motina (nustebusi):— Kaip tai? juk tai negalimas daiktas...

Gydytojas: — Nu, be abejonės, ne pas vieną motiną.

* * *

KUR BLOGUMAS — TĘN GERUMAS.

Jonas: — Žinai, drauge, niekur nepamatysi tokiu pikantiškų kojakių, kaip mūsų mieste!

Stepas: — Jųs taip manote?

Jonas: — Taip, nes nešvaresnių gatvių tur-būt niekur ir nėra.

* * *

NUDĖVĖTA ŠIRDIS.

Ji: — Juk aš nekalta, kad Tamsta nemoki skaityti. Mano širdužė — tai stačiai atvira kninga, — kas nori, tas ją skaito.

Jis: — Taip tai taip... bet ta kninga pedraug jau išskaityta.

* * *

CHARAKTERISTIKA.

— Kas tai yra mūsų laikų žmogus?

— Tai — esybė, pas kurią randasi penki kūno pajautimai, o nė vienos sielos.

* * *

DABARTINĖ ŠEIMYNA.

— Kaip man malonu, kad jųs rasi išaugote, brangųs giminaičiai. Ką dabar veikia Jonas?

— Jis inžinierius.

— O Povilas?

— Daktaras.

— Nu, o tu-gi Petruk?

— Aš?... Aš tepliorius.

— Tai gražumėlis! O kaip dabar gyvuoja jūsų tėvelis? Turbūt jis jaučiasi labai-labai užganėdintu, kad jo sūneliai taip laimingai pasitaisė. Ką-gi jis veikia?

— Mūsų tėvas?... jis dirba, kad mes visi neišmirtume iš bado...

* * *

PASKUTINIS PASIKALBĖJIMAS.

— Taip, mano mieliausis, muda turiva persiskirti! Aš jau išeinu už vyro — viskas pabaigta... Nudu turiva sugrąžinti viens kitam laiškus.

— Sakyk, mano meiluže, ar ne geriau būtų juos atspausdinti fokmoj meilės laiškų rankvedžio?...

* * *

KARŠTAS JURISTAS.

Juristu gaudoma panaitė: — A, tai tamstėlis po prievarta nori mane pabučiuoti? Bet kaipo juristas tamsta turi žinoti, kad tai prasikaltimas.

Juristas: — Gal būti... bet, kiekviename karte tamstos dalis tarnauja suminkštinančia aplinkybe.

* * *

Uzkimimas ir Kosulys

paeina nuo peršalimo, bet lygiai užkimimą kaip ir kosulį turint, ligonis gaus palengvinimą, jeigu ims

Severos Balsamą Plaučiams

(Severa's Balsam for Lungs)

Tankiai tuojaus po pirmo priėmimo kosulys nustoja, spjaudymas pasilengvina, kvėpavimas lengvesnis. Geras vaikams, kaip ir suaugusiems.

Prekė 25 ir 50 centų.

Kada Mažas Vaikas Verkia,

tai tas reiškia, kad jam kas nors vidui kenkia, pavyzdžiui vėjiniai diegliai, traukučiai, drebulys ir t. t. Išmintingos motinos laiko po ranka ir duoda verkiantiems kudikiams

Severos Raminanczius Laszus

(Severa's Soothing Drops)

Šitas vaistas yra tikru motinų draugu ir kudikių gėradėju. Prekė 25 centai.

Aptiekose. Visur. Reikalaukit, kad jums duotų Severos. Neimkit kitų. Jeigu jųsų aptiekorius nenori jums pristatyt, rašykit mums. Gydytojo patarimas dykai.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ŠIS—TAS.

Pranašavimai vienuolio Malachijaus. Dvasiškis Tibo, narys archiologijos instituto Konstantinopolyje, vartydamas viename archyve įvairius dokumentus, užtiko senovišką, net XVI amžiaus dokumentą, kuriame pranašaujama apie businčius atsitikimus Europoje, baigiant XXI metašimčiu. Šitas dokumentas priguli plunksnai kokio-tai katalikų vienuolio Malachijaus, gyvenusio kada tai Anglijoj. Kaslink mūsų dienų atsitikimų, štai ką pranašauja vienuolis Malachijus delei Europos: ypač del jos pavojingas galas 1912 ir 1913 met. Visuotina europinė karė bus labai smarki ir pražutinga. Francija joje išeis pergalėtoja, bet tame pačiame lauke kils betvarkė ir sumišimai jos viduryje, ypač Paryžiuje, kurį sunaikins patįs francūzai; galop Francijoj bus atgaivinta monarchija, o sostynė pernešta kitan miestan.

Galybė Anglijos pakils dar aug ščiau, bet pačioje valstijoje užgims pavojingi sukilimai, kurie per ilgą laiką trukdys Didžiajai Britanijai pasinaudoti savo tarptautišku padėjimu.

Vokietija liks pergalėta, ir kareiviškoji dinastija nebegalės likti vedėja Germanijos. Kiek menkesnis Malachijaus pranašavimas kaslink Austro-Vengrijos. Iš vienos pusės jis jai pranašauja kilimą jos galybės, bet iš kitos, jis sako, kad ji nustos dabartinės savo išvaizdos.

Rusija, pagal jo žodžių, po trumpų svyravimų ir, gal, po nekurių suiručių, pasidarys tvirčiau sia valstija, kurios intekmė atsilieps ant visų kitų valstijų.

Turkijai pranašaujama pragaištis. Turkijos laikraščiai pagarsino senų laikų pranašavimą, anot kurio 5673 metuose, pagal magometoniško skaitliavimo, t. y., 1912—1913 mm. turi galutinai pulti turkų galybė ir jų sostynėj Konstantinopolyj turi po pilno pergalėjimo mūšyje susirinkti svetimų kraštų valdovai. Kalbama ir apie kitus pranašavimus, pagal kurių turkai turės visai pasitraukti iš Europos ir nuo Marmuro jūrės.

Turkijos gyventojai. Sulyg paduotų, nors ir ne labai teisingų, oficiališkų statistikos žinių Turkija turi gyventojų virš 30,000,000 žmonių. Bėgyje kelių šimtmečių turkai susimaišė su daugel pergalėtų ir pavergtų tautelių, taip kad dabar grynų turkų vos galima priskaityti milliona—kitą.

Skaitlingiausia ir daugiau vietą masė —tai arabai. Jie užima Siriją, Bagdadą, Jemenį, Gedžasą ir Tripolį skaitliuje 11,000,000. Paskui seka graikai — arti 5,000,000; jie gyvena ant Archipelago salų, pakraščiais Marmuro ir Juodųjų jūrių, pas Bosforą ir didesniuose imperijos miestuose. Jų rankose laikosi svarbesnioji valstijos prekystė. Kudrai, skaitliuje 3,500,000, užima Mesopotamiją ir Mažąją Aziją ir skaitomi vaikais asirijiečių. Armėnai, sumaišymas persų su gyventojais Turano, siekia 2,000,000 žmonių. Žymesnę dalį krikščionių Makedonijoj sudaro bulgarai. Kažokai, emigrantai iš Rusijos, gyvena dviejose kolonijose Mažojoj Azijoj, viena arti Brussos. Millionas pumynų išmėtyti tarpe Albanijos augštumos iki Thesalijai; tiek-pat čerkesų, gyvenančių Europos provincijose ir M. Azijoj. Apie 200,000 cigonų, indusų kilmės, nuolatai kraustosi iš vietos į vietą. 200,000 druzų gyvena pietinėj Damasko dalyje kaiminystėje su maronitais, kurie skaitliuje 450,000 užima šiaurinę dalį Livano. Čia dar galima paminėti apie chaldejus, kurių protėviai pastatė Babilionijos miestą, gyvenančius Sirijos kalnuose ir apie mutualus, jezidinus, žydus, latynus, serbus ir kt.

Tie įvairių tautelių ir gentkarčių Turkijos gyventojai, kuriuos skiria jų būdas, persitikrinimai ir rasinės ypatybės, dar daugiau skiriasi savo tikyba. Iš šitos priežasties valstijoje nesimato jokios vienybės ir vienodumo. Įvedimui atsakančios tvarkos ir suvaldymui tų tautelių reikia stebėtino gabumo, idant neduoti tai valstijai, panašiai į antklodę, susiūtą iš mažučių visokios spalvos šmočiukų, iširti per savo siūles.

Atbalsiai Kanalėjo užmušimo. Ne labai senai, kaip žinome, keliais revolverio šūviais Ispanijos sostinėj Madride buvo užmuštas ministerių prezidentas Kanalėjas. Gale lapkričio atsibuvo iškilmingas sunaikinimas revolverio, kuris patarnavo įrankiu šitai žmogžudystei. Panašus paprotis užsiliko Ispanijoj nuo seniausių laikų, ir ispanai niekad jo neaplenkė. Šitai stebėtinas paprotis išpildomas sekančiai: revolveris, kinžalas ir tam panašųs ginklai dedami į didelį indą su tvirta sieros rūgštimi, kuri greit suėda metalą. Paskui plaktuku ginklas lieka susmulkintas į miltelius, kuriuos surenka ir jais pripildo sidabrinį patroną. Tą patroną deda į senovišką šautuvą ir iššauna į orą, o vėjas išnešioja miltelius į visas puses.

Mūsų keliaujantis agentas J. Digrys šiomis dienomis lankosi Pennsylvania valstijoj.

JOKIS DARBININKAS NEGALI DASIDIRBTI ŠUNIES VIETOS.

Vienas ponas turėjo labai mylimą šunį. Nors tas šuva jam nieko gero nedarė, vienok ponas jį labai mylėjo.

Vieną kartą ponas, išėjęs į laukus pažiūrėti darbininkų, sustojo ties artojaus ir kalbėjosi su juom. Šuva vis glaudėsi prie pono, kuris jį glostė be perstojimo ir linksmai į jį žiūrėjo. Asilas, tai matydamas, mąstė, kaip būtų galima dasigauti šunies vieton.

Kada asilas buvo paleistas ant pasilsio drauge su visa banda, tai ponas atėjo pažiūrėti, kaip piemens daboja bandą. Asilas, pamatęs poną, priėjo iš užpakalio, apkabino abiem pirmutinėm kojom pono kaklą ir siekė bučiuoti jam veidan. Ponas užpykęs ant drąsaus asilo pasielgimo, pašaukė piemenis ir prisakė jiems smarkiai jį plakti. **Plevėsa.**

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. Žalpiui: — Tamstos straipsnelį pasitaikius progai, sunaudosime.

K. Orlovskiui: — Straipsnelį ir laišką peržiūrėsime ir jei tiks, sunaudosime. — Ačiu.

Pranui B.: — Tamstos straipsnio nedėsime — jame daug tuščių frazių, priegtam straipsnyje, apie kurį Tamsta kalbi, nekaltinamos draugystės, bet tik nurodoma nenaudingi inpročiai ir patariama jų vengti; straipsnio nuomonėms pilnai galima pritarti.

M. Posingiui: — „Faustą'' pirmąją dalį gavome. Peržiūrėję ją, pranešime palčiau.

Žemaičių Antanui: — Tamstos straipsnis apie Prūsų lietuvius tilps 7—8 „V. L.'' num. — Ačiu.

J. Skudučiui: — Tamstos korespondencija tilps kiek sutrumpinta, — lauksime daugiau žinučių.

P. A. D—ui, M. Stakėnui, Jonui Petraičiui, Plevėsai, J. Misevičei, P. Sakatauskui, J. Gudaičiui, Gailučiui, Jonui Kirdėjui, T. J. S., J. S. Sibirui, F. Veličkai, J. Žvalgui, M. Gadimauskiui, P. Ranakam, P. Pilėnui, J. G. Stuobriui: — Jūsų korespondencijas gavome — ačiu; jos tilps 7—8 „V. L.'' numeriuose.

Vakaro Lankytojui: — Maloněkite rašyti aiškiau ir ant vienos lapų pusės; trumpiau ir rašalu, o ne paišeliu.

Jonui Jasinskui: — Aačiu už straipsnį, sunaudosime.

IŠLYGA SAMDYMO.

Kiekvienas pasamdymas, vis vien fiziškas ar protiškas, priklauso pirmiausiai nuo geros sveikatos, nes nuolatinis darbas bus negalimas, kada mūsų jiegos nusilpnėja kartais nuo karto. Svarbjausiu tatai reikalavimu yra palaikyti geroj tvarkoj virškinimo aparatą. Pakol męs galime priimti ir gerai suvirškinti maistą, mūsų jiegos nenusilpsta. Jeigu-gi užtėmysime kokią-nors permainą, tuojaus privalome pavartoti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Šitas vaistas veik greitai ir tikrai. Jis išvys iš kūno visus nevalumus ir priruoš virškinimo organus prie naujo maisto. Jis sustiprins šituos organus ir jų darbą sureguliuos. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 Ashland ave., Chicago, Ill.

Trinerio Linimentas tikrai išveja skausmą iš muskulų ir sunarių.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda saliunas, geroj vietoj, apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Biznis eina gerai. Priežastis pardavimo—ėjimas į kitą biznį. Kreipkitės sekančius adresu:

Mikolas Eidukinas,
117 Greenpoint ave., Blissville, L.I.N.Y. (9)

REIKALAUJAM

Apreiterių ir preserių prie marškinių darbo. Atsišaukit sekančiu aresu: Waterbury Shirt Mfg Co., 774 Bank st., Waterbury, Conn. gromatą rašykite lietuviškai ar angliškai, o yra lietuvių kompanija dar naują. (7)

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau Vinco Roslavičiaus; paeina kaimo Norto Naujenos, gmino Kvietiškio, pav. Marijampolės, Suvalkų g. Girdėjau, kad būk gyvena Chicagoje, Ill. Malonėkite kas iš pažįstamų ar jisai pats pranešti sekančiu adresu:

Antanas Raslavičius,
396 Grand str., Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA PIGIAI!

Didelis drapanų štoras, sykiu ir kostumeriško kriaučiaus dirbtuvė: 3 mašinos su visokiais įrankiais; intaisyta kuopuikiausia, vieta apgyventa tarp lietuvių ir biznis abiejose įstaigose eina gerai. Žinoma, męs prilaikom savo krautuvėje visokių tavorų, kaipo tai: vyriškų ir moteriškų siutų, kartuų net šilkinių ir vilnonių, visokių tavorų, kokių reikalinga del šeimynų. Pilnā krautuvė visokių tavorų. Norim greitu laiku parduoti, todel, kad žadam važiuoti į Lietuvą. Norintieji daugiau apie tai žinoti, rašykite sekančiu adresu:

Joseph Butwill,
27 Spring str., Union City, Conn. (13)

Telephone 2880-M Stagg.

M. P. Gennes

pardavėjas siuvamų mašinų.

(Singer Seving Machine Co.).

594-96 Grand st., Brooklyn, N. Y.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau dėdės Bonaventuro Sugentos, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., gmino ir kaimo Bartnikų. Pirmiau, girdėjau, gyveno Detroit, Mich., o dabar nežinau kur. Jis pats, ar žinantie kur jis gyvena, malonėkit pranešti, už ką būsiu labai dėkingas.

V. Paškevičius,
926 Tunchnnock ave., Pittston, Pa. (7)

Parsiduoda valgomų daiktų krautuvė, biznis eina gerai, ją laiko vokietis; priežastis pardavimo — negalėjimas sukalbėti su lietuviais ir lenkais. Norintieji pirkti, kreipkitės sekančiu adresu:

J. Storkus,
113 Jackson ave., Long Island, N. Y. (6)

Kroniškų, odinių ir jaunų vyrų ligų specialistai. Vartojamos naujausios metodos. Pagelbėjime gvarantuojame. Suprantame lietuviškai. Valandos: ryte 10 iki 11; vakare 7 iki 8. Branch office: 474 — 50 str., cor. 5th Ave., Brooklyn, N. Y. (6)

Lietuviški Dise Rekordai

ant abiejų pusių grajinami. kurie tinka ant Victor, Columbia ir kitokių Gramophonų. Prisiųsk už 2 centu stampą, o gausi kataliogą rekordų ir kitokių instrumentų.

Adresuok:

K. J. Kraucheliun Co.,

120 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio**, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.00.

Mokyklon Lietuves priima „The International College of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie **Ferry Str.**
NEWARK, N. J.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.

Daktaras A. S. Jankauckienė

Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie laivų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriklausmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

„SVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTĮ & CO.**

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Visu Atydai.

Pirmieji lietuviški rekordai Amerikoje Columbijos Co. Tinka ant kiekvieno gramafono. Galite gauti sekančias daineles: Šaltyšius, Tėvyne, Jieva, Kur bakužė samanota, Žvirblelis, Sukruskime broliai, Tekėjo saulelė, Stumbriškių Polka, Amerikoniškas Nacionalinis maršas ir kitokių.

Dabar geriausia proga nusipirkti gramafoną, nes mes parduodam už $19.50, kur pirmiau prekiavo $35.

Teiposgi pas mus galima gauti visokios rušies ir didumo gramafonus ant išmokesčio po 50 centų ant savaitės.

Kreipkitės laišku arba ypatiškai.

Greater New York Phonograph Company

308-310 Grand Street. New York City.

Teleph. 3425.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštuoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos

Amerikos Lietuviu

Kalendorius

1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO

Iš turinio kalendoriaus reikia pamineti keletą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, Kaip ir ką mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnys, Gyvenimo Tikslas, Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenin e reikalingų žinių ir informacijų. — Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuvio namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums **25c** pinigais ar stempomis, o męs prisiųsime šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIU KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.

AGENTAMS pusė kainos. Kas ims už $10.00 ant karto, tam prisiuntimo lėšas męs apmokame. Pinigai siunčiami iš ka no.

J. ILGAUDAS

1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoj.

Gydo visokias ligas: vyru, moteru ir vaiku. Atsišaukusiems iš tolimus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausiai ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikališką praktiką, kaip tai: pabaigęs Medikališką Universitetą, buvo miestavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką mokslą didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operaciju ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laišką, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums keliatą butelių su farbuotu čistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokesti atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai uzprocevotus pinigus. Aš nelaikau savo ofise nei tlumočiu nei raštininku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavoniu. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., dang daktaru atlankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištariu širdingą ačiu.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapliavimą, skaudėjimą paširdžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir štai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiu už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžiu, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo veido, silnkimo planku, greito supykimo ir išgąsčio. Julė Dailidienutė. Tos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačiu pacijentu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos { Nuo 9 iki 11 dieną, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

PRANESZIMAS

Pranešu visiem, jog atidariau krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, puikiausių armonikų, smuikų, kiernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknygių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knyga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazvrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

NAUJAS GYVENIMAS!

TIKRI NAUJI METAI

Tik tada pastoja žmogui, kada užstoja naujas gyvenimas, kaip paliuosuoja nuo visokių varginimų ir numetą nuo savęs ligas, yvairių skaudėjimų naštą.

Philadelphios M. Klinikas daugybes žmonių apdovanojo su tikrais naujais metais, suteikiant naują gyvenimą ir džiaugsmą, išgydant sergančius-nesveikus, sugrąžinant gerą sveikatątą, tą brangiausią žmogaus turtą. Iš daugelio štai patys žmonės kalba:

GARBUS TAUTIETI DR. KLINIKOS! Pirmiau gavimo Jųsų liekarstų buvo teip bloga, kad dirbt negalėjau. Paklausiau draugų rodos—atsišaukiau ir kaip apturėjęs Jųsų Mylistos liekarstas, kurias suteikėt, suvartojau, tai trumpam laike išgijau ir visi skaudėjimai bei romatizmas išnyko. Dabar sveikas, linksmas ir tukstantį kartų dėkavoju. Savo draugams reikalaujantiems gero Daktaro pagelbos, visada redysiu kreiptis prie Jųs.

Su guodone **A. KARANAUSKAS, Box 233, Seelyville, Ind.**

H. HARSKOVIČE, 1723 Hancock St., Philadelphia, Pa. Labai sirgęs sunkia vyriška liga. Nuodugniai išgydytas, širdingai dėkavoja Klinikui už gerą sveikatą ir naują gyvenimą—tikrus naujus metus.

Nemažiau yra dėkinga **Mrs. MARĖ OČIPĖNĖ, iš Conemaught, Pa.** kuri sirgusi 9 metus skaudėjimu galvos, kojų, vidurių, pūslės, ir baltųjų tekėjimo liga, dabar-džiaugiasi su nauja gera sveikata ir dėkavoja Philadelphios M. Klinikui, kurio tikros liekarstos ir tobulas daktaras išgydė

KAIP DAUGELĮ, TEIP IR TAVE GALIMA IŠGYDYTI,

jei tik nori be peilio ir operacijos. **PHILADELPHIOS M. KLINIKAS užvedė daugybes naujų liekarstų, išradimų ir pagerinimų,** teip kad kitur geresnių liekarstų negalima gauti. Čionai, apart kitų, yra gabus specialistas daktaras nuo vyriškų ligų.

JEIGU negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai kas kenkia, o gausi rodą, pamokinimus, reikalingas liekarstas ir ant vietos išsigydysi. Apturėsit tikrą sveikatai pagelbą nuo visokių ligų, kaip **VYRU,** taip **MOTERU,** bei kurios tik varginimui užpuola: kaip šviežių, teip užsisenėjusių, kaip ir nuo tų, ką kiti daktarai nesumanė išgydyti. Kreipkis drąsiai neklaidžiojant, šiuom adresu rašyt:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VALANDOS kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 3 p. p.
Ir vakarais nuo 6 iki 8 Utarnikais ir Pėtnyčiomis.

Philad. Med. Klinikai tikrai galima tikėt. Padėkavonės ištirtos, teisingos!

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠITŲ KLAUSIMŲ:

Ar esi lietuviu?
Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?
Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją.
Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį?
Ar manai kada nors sirgti ar mirti?
Ar esi vedęs?
Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios-nors pašalpinės organizacijos?

Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikelių, jeigu mįsliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje,** o tavo laimė nepražus, SLA. moka ligoj pašalpą r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai.

Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininkų, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suviršum 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų filiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi biznių, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange

A. T. Račiunas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 3536 W. Bedford.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

"No Work-No Pay"
The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO

Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Žiūrėk ant **Inkaro** ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos t i k r a i geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visoklos Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Pardnodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunėiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laišku.

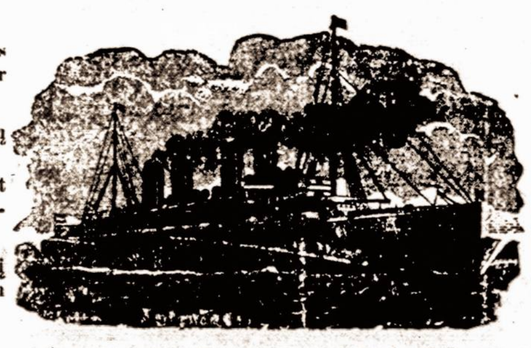

Padarom aktus rejentainus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsimainę provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spandos, įkaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukszlis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplioriu. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedēlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.; Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų. Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam pataiiame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags" (Po daugeliu vēliavų). Šis naujas veikalas peržiūrētas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika prista tyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybē žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybē žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su pritaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations" (Tautų gēlēs), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

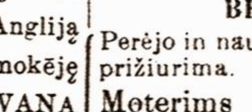

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Av.)
BROOKLYN, N. Y.
Perējo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite.
Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvēms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitēs reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address,
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383. Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

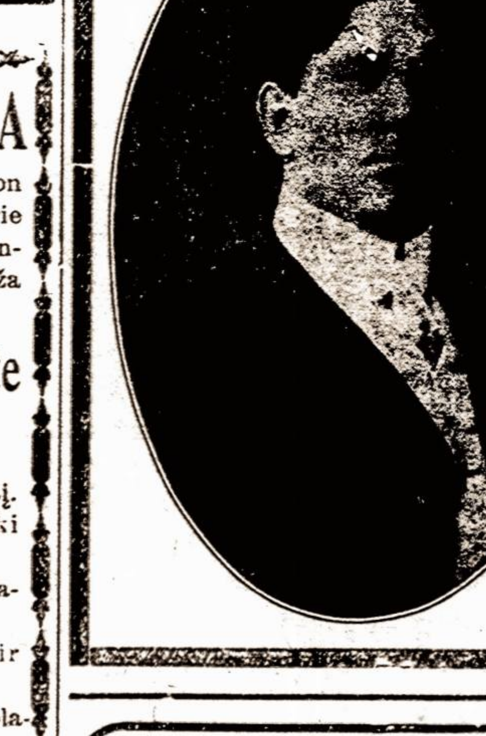

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dēl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS. Skaniausi ir sveikiausi visoki gērimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir malonai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00**, pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00**, pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00**, pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnēs. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Iszgydytas iš 10 metinės Rupturos.

John J. Evans, iš Wapwallopen, sunkiai dirbantis kalvis parako fabrike, apsako atsitikimą, kuris visus užinteresuos.

Perējo keturi metai Apriliuje, š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley į Wilkes-Barre, ba kentējau ant dubeltavos Rupturos, padējimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galējau baigt savo darbą. Gydytojai kurie mane prieš tai gydē: jog tai yra didelē kvailystē mislinti, jog Ruptura duosis išgydinti be operacijos (aš esmiu priešingas tokioms operacijoms). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakē jog išgydys mane iš kentējimų, bet nenorējau į tai įtikēt.

O dabar nežinau kaip išreikšt save dēkingumą už tai, jog esmiu dabar suvis sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokį diržą, norint gana sunkiai dirbu, o už ką pirmiausia padēkavoju Dievui, o po tam Dr. O'Malley.

Dirželiai niekad neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterē ar kudikis gali buti išgydyti nuo Rupturos (išsiveržimo) be skausmo ir periškados per mano Kemišką-Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyti jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs, atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozeliais aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokēt, tai duosiu ant išmokesčio. Prekē užganēdinanti.

Prisiųsk pačtinę markę už 2c. o apturēsi daktarišką knygutę su abrozēliais už dyką.

Dr. Alex. O'Malley
158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvēms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitēs reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

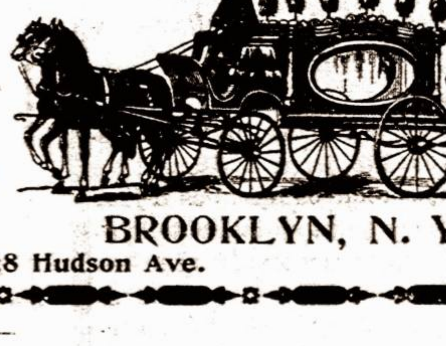

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepoją		Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa	$33	III klasa	$35	Russia Feb. 8th	Kursk Feb. 22nd
II „	45	II „	50		
I „	60	I „	70		

Dēl smulkesnių žinių kreipkitēs in mųsų agentus ir centrališką kontorą
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Koscinškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystēms, kad aš dirbu visus augščiau paminētus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dēl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

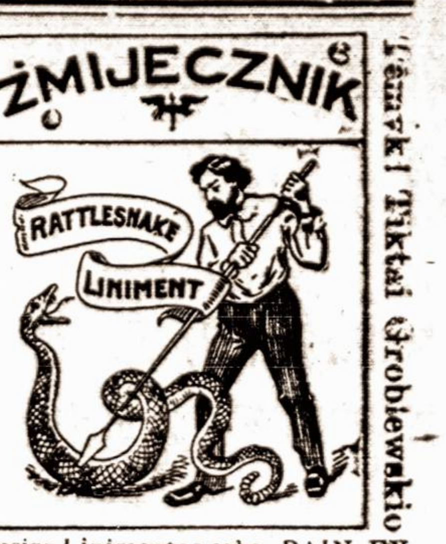

Žmijecznikas yra tikrasis
Tēmykit Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudējimų. KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĒLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimēje pasigelbēti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dēl senų žmonių, kaip dēl kudikių, vyrų ir motor.

„Lenkiškai–Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarē sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dēlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridēk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailēsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvēpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1102 W'msburgh

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIU!!!
Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų. 50 pusl Prekē $4.00. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekē $2.50.
Užsakant abi sykiu, prekē $7.00.
Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti gēras kriaučius. Neturējimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir pasekmēs pramonystēje.
Duodu Lekcijas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order". Reikalaujant atsakymo visados prigliausti už 2c. Stamp
J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.